

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám hatályos és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépírói és Munkatársak
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Költészeti utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 708. Kiadóhivatal 709.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

Bécsi homokhintés.

Budapest, április 3.

A bécsi külügyi hivatal nagy önértékesen tudtára adja mindenkinek, aki csak tudni akarja, hogy az orosz kormány deferált Aehrenthalnak. Izvolszky ugyanis javaslatát a macedón reformok dolgában elsősorban a bécsi külügyi hivatalnak mutatta be jóváhagyás végett és csak aztán fordult a többi európai kabinetekhez. Aehrenthal pedig nagylelkűen hozzájárult vagy csak ezután, de biztosan hozzá fog járulni az orosz javaslatához, ezzel a mi külügyminiszterünk azt a látszatot akarja felkelteni különösen nálunk Magyarországon, hogy felcsapott protektornak Oroszország felett.

Hogy a magyar közönség tisztán lássa a dolgokat, elmondjuk röviden, hogy a kabinetek előtt ez időben két javaslat van a macedón reformokra nézve. Az egyik javaslat Angliától származik és abból áll, hogy a szultán a többi nagyhatalmak beleegyezésével nevezzen ki Macedóniában főkormányzót, aki hivatalától csak a többi nagyhatalmak hozzájárulásával mozdítható el. A főkormányzónak elsősorban az volna a teendője, hogy szaporítsa a csendőröket a három vilajetben és hogy azzal együtt

apaszsa a török hadcsapatok számát abban az arányban, amelyben a csendőröket szaporítja. Az orosz javaslat meg abból áll, hogy Hilmi pasa főfelügyelő állása további hét esztendőre hosszabbíttassék meg és hogy az ellenőrző pénzügyi bizottságban Angliának, Franciaországnak, Németországnak és Olaszországnak képviselői ezentúl éppoly jogokkal ruháztassanak fel, mint eddig Oroszországnak és Magyarországnak közegei voltak felruházva. Az orosz javaslat szintén akarja a csendőrök szaporítását, de nem kívánja a török hadcsapatok leszállítását.

Ez a két javaslat áll szemközt egymással. Az angol javaslat nem tetszik a bécsi külügyi hivatalnak és pedig nem tetszik azért, mert Sir Edvard Grey angol külügyminiszter elsőnek jelentkezett azoknak a vezető államférfiaknak sorában, akik nem biznak Aehrenthal politikájában és akik szükségesnek tartják külön javaslatokkal fellépni. Másodiknak meg Izvolszky lépett fel, neki is külön javaslata van, mert ő sem bizik Aehrenthalban. A bécsi külügyi hivatal természetesen az orosz javaslatot épp úgy szerette volna visszautasítani, mint visszautasította az angol javaslatot. De ennyi mersze nincsen és emiatt igazságtalanság volna neki szemrehányást tenni. Mert az angol javaslatnak visszautasítására megkapta Bülow támogatását, az orosz javaslat ellen azonban több mint bizonyos, hogy Bülow nem nyújtott volna segédkezet a bécsi külügyi hivatalnak, mert barátság ide, barátság oda, Bülow

nem fogja Németország ellen kihívni Oroszországot és a vele mindenben karöltve járó Franciaországot csupán csak azért, hogy Aehrenthal baklövésait jóvátegye. Már most álljon elő az a világbölcs és magyarázza meg nekünk a következő politikai rejtvényt: ha Angolország épp úgy nem bizik Aehrenthalban, mint Oroszország, ha az egyik is, a másik is csupa bizalmatlanságból a bécsi külügyi hivatal iránt szükségesnek tart külön, a nagy garral hiresztelt mürzstegi programtól elütő javaslatot tenni, akkor vajjon micsoda győzelem, vagy elégtétel rejlik ránk nézve abban, hogy a bécsi külügyi hivatal nem az angol, hanem az orosz javaslatához járult hozzá? Hiszen az egyik javaslat épp úgy a bécsi külügyi hivatal ellen szól, mint a másik!

A bécsi külügyi hivatal az angol javaslat visszautasításánál azt az ürügyet hangoztatja, hogy ez a javaslat sérti a szultán szuverénitását és hogy így nem remélhető az, hogy a szultán a javaslatához hozzá fog járulni. Hát ez nem egyéb mint a homokhintésnek nem is valami nagyon ügyesen leplezett műve. Mert az orosz javaslat épp úgy beleütközik a szultán szuverénitásába, mint az angol javaslat, azzal a különbséggel, hogy az angol javaslat nyílt és őszinte, holott az orosz javaslat fondorlatos és álarcos. Ez nagyon világos és egyszerű dolog. Mert az orosz javaslat szerint a macedón főfelügyelő kiterjedtebb hatáskörrel és környékezve a többi nagyhatalmak képviselőitől, vagyis azoktól a közegek-

Genovéva.

Írta: Zsoldos László.

(Utánavomás illus.)

Sára baronesz rossz íát tett a tüzre s ez okból a családi tanács elhatározta, hogy a veszedelmes leányt — egyelőre — lakat alá kell tenni.

Sára ugyanis azt a hajmeresztő vakmerőséget követte el, hogy egy májusi délelőtt — amelyen Pattányzky báróék budapesti ódon palotájának a kertjében a rózsaszínű, lila és fehér krizanthémumok épp úgy virultak, mint máskor — eltűnt hazulról. Megszökött. Erre a napra várták a házhoz a pohos Markhligethy grófot, aki tíz millió koronával megaranyozott szívét jött volna felajánlani a fehérbőrű, bronzhajú, ingerlően szép Pattányzky Sárának. Képzelték, mekkora megdöbbenést okozott a palota homályában a szökés.

Mikor aztán a magán detektívek, a báróné alapos sejtelméi alapján kiderítették harmadnapra, hogy a kisasszony a tulajdon édesapja fiatal erdészénél, kibe alkalmasint a nyáron bomlott belé, turbékol, valahol Turóczban, akkor Pattányzky báró utána utazott s karhatalommal vette vissza a szerelmes erdésztől a kalandos hajlamú leányt, akit aztán valósággal fölönfogva vitt haza a mamájának. Ezt különben akkoriban egyik szemfüles újság is megírta.

A büzös felől a családi tanács itélkezett, még pedig szigorúan: Sárát egy franciaországi

klastromba adták. A báróné, aki nem annyira anyai minőségében, mint inkább porkoláb gyanánt a leányt Franciaországba vitte, az átadáskor így szólott a zárda kegyes arczu főnöknőjéhez:

— Kedves testvér, a gyermekemnek egy kis magányra van szüksége; kérem, ügyeljenek, hogy ne férközzék hozzá semmi a világi dolgokból.

A főnöknő nyájas és lekötelőző modoru hölgy léteire készséggel megígérte, hogy úgy fognak vigyázni a kedves gyermekre, mint a szemük fényére. Kijelölték a báróné czelláját (csinos, derült szobácska volt, csak az a hasas vasrostély ne volna az ablakán!), megmutatták neki a magas köfállal bekerített szép kertet, ahol sétálhat (hajh, mi ez egy igazi erdőhöz képest!), aztán az anyja hazautazott, ő pedig ott maradt az áitatos egérfogóban.

Nem akarom lefesteni azt a kétségbeesett lelkiállapotot, amelyben Pattányzky Sára fogóságának első napjait eltöltötte. Minduntalan a turóci erdőben képzelte magát, amint a suhogó fasudarak alatt sietve oson a mesgyn a kicsiny erdészlak felé, ahol két napig oly mohó gyönyörrel falták a paradicsomi tiltott gyümölcsöt, hogy a csutkája, ime, mindkettőjüknek (mert az erdészt is elcsapták) a torkán akadt. Eszébe jutottak a forró ölelések, a buja csók, a szerelmes fiatal erdész szagatott és Istenem, annyira bágyasztó suttogásai, mialatt magához szorította és — amint álmodozásaiból felpillantott a czella fehér falára, domboru ablakrácsára,

hát valami, eddig soha nem érzett düh támadt benne. A fehér, rideg falak pedig csak egyre lehelték ki magukból a gyilkos emlékeket:

—Sárikám, gyönyöröm!

Szerette volna fejét a falba verni, hogy mért is engedte, mint valami rabot, idehozatni magát. De attól fogva, hogy apja rátalált az erdészlakban és az első ütleget kapta tőle, ez a brutalitás valósággal lethargikus állapotba döntötte s tehetetlenné tette, akár a gyermeket. Most pedig siratta a gyámoltalanságát, hogy ilyen ketrecbe hagyta záratni magát.

Egy hétig ki sem mozdult a szobájából, kivén az étkezés idejét, amikor kénytelen volt bemenni a közös ebédlőbe, mert különben nem kapott volna enni. A nyolczadik napon — szép május végei reggel volt — lement a kertbe. Teli tüdővel szivta magába a friss levegőt és szinte megfellekedezett a bajáról, meg arról, hogy a kerttet magas köfál karolja át, mint valami börtön udvarát. Jóleső megkönnyebbüléssel sétálgatott a lila orgonabokrok között. Kellemes borzongásokat érzett, mintha csak Péter, a fiatal erdész, lépegetne az oldalán, átfonva karijkkal egymás derekát. A rideg kolostor magányos kertjében az orgonabokrok, a zöldelő fák, a fiatal fű s a fölötte mosolygó kék menyboltozat, mind-mind a szerelem gondolatát lehelték reá és Sára az önkéntelen gyönyörtől nedves tekintettel, kipirult arcczal tétován andalgott a kacskaringós kerti uton, miközben élvezetes ajka szíjjel nyílt, akár az oroszlánszái.

Egyszerre csak azt érezte, hogy valaki me-

től, a melyek eddig a pénzügyi ellenőrzést teljesítették, mi mást jelent, mint hogy a nagyhatalmak képviselői fogják kormányozni a tartományt a szultán mellőzésével? A szultán szuverénitása tehát az orosz javaslat szerint is füstbe száll. A dolog csak azzal bonyolódik súlyosan, hogy a főfelügyelő költve van az összes európai hatalmak képviselőinek beleegyezéséhez. De ki biztosíthat róla, hogy ezek a képviselők egymással egyet fognak érteni és mit csináljon a szegény török főfelügyelő, hogyha ezek a képviselők nem tudnak összeegyeztetni sem önmagukkal, sem a főfelügyelővel? Az orosz javaslat alighanem arra céloz, hogy minden rendcsinálás Macedóniában lehetlenné váljék, hogy a macedón kérdés nyílt sebe be ne hegedjen, hanem nyitva maradjon mindaddig, míg Oroszországnak majd tetszeni fog a macedón kérdésnek gordiusi csomóját kardhatalommal széjjel vágni. Ez pedig be fog következni, mielőtt Oroszország kiheverte a japán háború vereségét. Oroszországnak az anarchia kell Macedóniában és örülni fog rajta, ha a bécsi külügyi hivatal segídek nekik abban, hogy az anarchia Macedóniában az európai nagyhatalmak czege alatt duljon és tovább harapózzék. Remélhető, hogy a szultán nem fog belesni az orosz cselbe, valamint mi sem engedjük magunkat elvakítani Aehrenthal homokhintésével abban, hogy Aehrenthal az ügyetlenül felszínre vetett szandzsakvasúti tervével magára szabadította a nagyhatalmak bizalmatlanságát és ezzel oly üszköt vetett bele a keleti kérdésbe, melynek veszedelmes voltáról nem volt kellő fogalma és a mely a bécsi külügyi hivatal vezetőjét játéklabdává süllyeszti alá az egymással vetekedő nagyhatalmak kezében.

Budapest, április 3.

A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor ülést tart, melynek napirendjén szerepel a gazdasági bizottság jelentése Kossuth Lajos sírmlékére és szobrára a képviselőház által megajánlandó adomány tárgyában, továbbá a ház-

rően ránéz. Egy gyűjtő tekintet, amelyből forrás sugárzott és öntudatlanul bizsergésbe hozta a vért. Megrezent és odapillantott, ahonnan a nézést érezte. A pázsiton, féltérden ereszkedve, erőteljes, barna legény guggolt, a kezében sarlót tartva. A kertész. De a sarló nem mozgott, mert aki fogta, annak most nem a gyepen járt az esze, hanem tágranyított szemmel, a csodálat és vágyakozás vad vegyülékével bámulta a szép mágnásleányt. Amikor Sára odapillantott, földig lekapta előtte a nagy karimájú szalmakalapját:

— Jó reggelt kisasszony!

— Ej, hogy hasonlít! — ez volt Sárának első gondolata, amikor meglátta a csinos, fiatal kertészt; tudniillik, hogy hasonlít az ő erdőszékre. Aztán megörülvén, hogy férfit, még pedig az erdőszékre hasonló férfit talált a klastromban, nyájasan viszonzta a köszöntést:

— Jó reggelt.

Fehér, vitorlaszerű lebernyeg bukkant elő a bokrok között. Genovéva nővér közeledett. A kertész gyorsan lehajolt és buzgón kezdte sarlózni a gyepet. Az apáca, olvasóit pörgetve, lassan lépegetett el Sára mellett, akivel kölcsönösen egy „Dicsértessék az Ur Jézus“-t mondtak egymásnak; Sára pedig, a még mindig buzgólkodó kertészhez érve, megállt előtte és megszólította:

— Maga a kertész?

Az abbahagyta a sarlózást és megint az előbbi csodálattal nézett föl a leányra:

— Igen, kisasszony.

Majd nekibátorodva megkérdezte:

szabályrevízió részletes tárgyalásának folytatása. Az ülés végén a miniszterelnök válaszul Rátka y Lászlónak a negyvennyolczas honvédek segélydíja tárgyában hozzáfűzött interpellációjára.

Az idel delegációs ülészak. Bécsből jelentik: Az idei delegációs ülészakot Budapesten tervezik, hogy a delegátusok tanulmányutat fognak tenni Boszniában és Hercegovinában, hogy megismerkedjenek az okkupált tartományok közigazgatásával.

A horvát helyzet. Zágrábból táviratozzák, hogy dr. Medakovic Bogdán, a volt horvát tartománygyűlési elnök ma nyilatkozott az „Agrar Tabeblatt“ egyik munkatársa előtt. Tagadja, hogy az önálló szerbek és a boszniai szerbek szövetségre léptek volna. A két párt között nem lehet szó semmiféle összeköttetésről. Egyes bosnyák politikusok érintkeztek ugyan a radikális szerbekkel, de ez a közeledés nem politikai, hanem pusztán személyes természetű volt. A budapesti Continental-szállóban tanyázó állandó (permanens) mohamedán bizottság is csak magánjellegű ügyekben érintkezik a boszniai és horvát szerbekkel. Boszniából érkezett jelentések szerint, ott erősen szervezkednek a horvátok. Számos helyütt rendeznek gyűléseket és a horvátoknak nemsokára jelentékeny hódításai lesznek a megszállott tartományokban. Dr. Stadler érsek köriratot intézett a bosnyák papokhoz, hogy agitáljanak a katolikus horvát szövetség terjedése érdekében.

A közös függő államadosságok ellenőrzése. A törvényhozás kimondotta, hogy a közösügyi államadosságokat ellenőrző országos bizottságot feloszlatták. Ezt a határozatot most hajtotta végre és végrehajtásáról Kállay Leopold, a magyar bizottság elnöke jelentést tett Justh Gyula képviselőházi elnöknek azzal a kéréssel, hogy ezt a képviselőházzal szövetkezve a főrendiházzal közölje. Az erre vonatkozó iratokat és jegyzőkönyveket kinyomatták és a képviselőház elnöke ma osztotta szét a képviselők között. A jegyzőkönyvek szerint a bizottság márczius hó 23-án tartott ülésében mondta ki a feloszlást, a bizottság levéltárát a király személye körüli minisztériumba, az államjegyek készítésére szolgált papírban megmaradt készleteket és a nyomtatáshoz használt lemezeket a közös pénzügyminiszternek adták át ideiglenes megőrzés végett, a bizottság többi iratait, könyveit és egyéb irodai szereit pedig egy közösen lepecsételt szekrényben és két lepecsételt ládában a király személye körüli miniszter őrzi. Ezzel a közös függő államadosságok ellenőrzésére kiküldött bizottság működését végleg beszüntette.

Uj állások a honvéderőségi karban. A honvéderőségi tisztikarban legközelebb több új állás szervezésével javulnak meg az előléptetési viszonyok, amelyek mostohaságáról a delegáció legutóbbi ülés-

szakán éppen függetlenségi oldalról hangzottak el jogos és figyelemreméltó panaszok. A király ugyanis Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a honvéderőségi karban hét új törzsorvosi állást szervezzenek. Ez a nagy horderejű intézkedés maga után vonja azt is, hogy a csapatoknál szervezett orvosfőnöki állásokban, amelyeket eddig csak ezredorvosok töltöttek be, ezentúl törzsorvosok is működhessenek, amivel az ezredorvosok példátlanul hátrányos előléptetési viszonyai jelentékenyen megjavulnak. Az újítás már ez év május elsején életbelép, ennélfogva már a legközelebbi jövőben kilátás van arra, hogy a honvéderőségi karban tömegesebb előléptetés történik, különösen az ezredorvosi rendfokozatban. A reform, amelynek munkálataiban a honvédelmi miniszteren kívül Bolgár Ferencz államtitkár és dr. Kepes Gyula vezértörzsorvos is jelentőségteljes munkát végeztek, bizonyára kellő méltánylást és megelégedést fog kelteni a honvédség orvosi karában.

Justh a Ház munkarendjéről. A házszabályrevízió immár a részletes vitája is a vége felé közeleg. Az obstrukciós balpárt ereje napról-napra fogy s a nemzetiségi képviselők is gyengék ahhoz, hogy csak egyetlen névszerűt szavazást is kiereszkeljenek. Ilyenformán a parlamenti helyzet nagyban megváltozott. Elsősorban valószínű, hogy a házszabályrevízió vitája, bár még két szakasz részletes tárgyalása van hátra, a jövő hét közepén véget ér. Ez aztán lehetővé teszi, hogy a Ház hosszabb husvét-i szünetet tartson, mint amekkora eddig tervben volt. Justh Gyula, a képviselőház elnöke nyilatkozott, hogy remélhetőleg két hétig szünetel a Ház a husvét-i ünnepek alkalmából. Az ő számítása szerint ugyanis a jövő héten, szerdán vagy csütörtökön szavazás alá kerül a házszabályrevízió-törvényjavaslat. Ez esetben a Ház két heti szünetet tart, husvét után pedig nyomban hozzáfog a budget tárgyalásához. De még a husvét-i szünet előtt megtörténik a Ház megalakulása, vagy legalább is a két elnök megválasztása.

Justh Gyula ma érdekes nyilatkozatokat tett az új ülészak munkarendjéről. A budget-vita — úgymond az elnök — még nem mutatja meg, hogy szükség volt-e a házszabályrevízióra, mert a költségvetés tárgyalásánál sohasem volt szokásban obstrukálni. Ennélfogva nem hiszem, hogy a budget-vita tárgyalásánál szükség lesz a tizenhatórás ülések alkalmazására. Legvalószínűbbnek tartom, hogy until elegendők lesznek az ötórás ülések is, de ha tulságosan hosszúra nyúlna a vita, akkor is legelőbb lehet vagy nyolczórás ülésekre számítani. Ezalatt mindenki elmondhatja véleményét. A nyolczórás ülése-

Annunciata minden bevezetés nélkül ezt monddta a leánynak:

— A baronesz rendkívül szép nő és bizonyára könnyű lesz olyan férfit találnia, aki szeresse. Sára álmétködvén tekintett az apáczára:

— Mit akar ezzel mondani, kedves testvér?

Annunciata csaknem odasimult Sárahoz és suttogva, behízelgő s szinte kéréllő hangon monddta:

— Láska, baronesz, magának akárhány imáddója akadna odakint a nagy világban, de . . . de minekünk ebben a magányos kolostorban csak . . .

Pillanatra elhallgatott, mintha lélekzetet akart volna venni, aztán egészen a leány füléhez hajolva, szemérmesen lesütött szemmel, szaporán susogta:

. . . Csak ez az egy kertészünk van. Dobja el, — monddta utána már nyugodtabb, rábeszélő hangon, — dobja el, baronesz, azt a virágot!

Sárának megrándult az ajka. Ugy érezte, hogy rögtön kacagásra fakad. Derülten, mint akivel immár teljesen megértik egymást, pillantott az apáczára és mosolyogva nyujtotta át neki az orgonát:

— Tessék, kedves testvér.

Karongyogva, mint két jó barát, tértek vissza a padhoz, ahol imént Genovéva nővért hagyták. Szegény nővér, fejt a pad támlájára hajtva, dult arczzal keresett valamit — úgy látszik — a gyepen. Nem vette észre őket. Zsebkendőjét erősen a szájához szorította.

— A kisasszony pedig itt lakik?

— Igen, — válaszolta a leány egyszerre kedvetlenül. — Nem valami kellemes lakóhely.

A kertész rajongva tekintett a leányra:

— Nem kellemes? Óh, kisasszony — és e szavaknál valami különös olvadékonyság, valami megkapó lelkesedés esendült ki a hangjából, — én azt képzelem, hogy ez a hely itt most a paradicsom!

És majd hogy föl nem falta a tekintetével Sárát. A baroneszen sajtáságos bizsergés futott keresztül. Keményen nézett a legényre:

— Tépien le csak egy fürt orgonát onnan!

A kertész felugrott a gyepről és gyorsan lezakított egy orgonafürtöt a szomszédos bokorról. Mély meghajlással nyujtotta át Sárának:

— Iha megengedi a kisasszony, minden nap lesz az ablakában friss orgonavirág.

— Köszönöm, — felelt hidegen a leány és képzeteiben az erdőszéknek (akihez annyira hasonlított ez a legény) esőklai ellen küzködve, hátat fordított a kertésznek és kezében az orgonavirággal, suhogó járassal az épület felé indult.

A kanyarulatnál két vitorlás apáca jött vele szemközt. Az egyik mintha rosszul volna, a társa karjára támaszkodott és szédelően lépegetett. Ez Genovéva nővér volt; a másik pedig, akire támaszkodott, Annunciata. Genovéva sápadt volt. Amikor odaértek Sárahoz, Annunciata nővér intett a baronesznek, hogy várjon. Aztán Genovévát odavezette az utacska szélén a padhoz és leültette rája. Ő maga meg Sárahoz lépett és karon fogva, elkanyarodott vele az uton a klastrom felé. Amikor már bekanyarodtak, akkor

Ét úgy képzelem, hogy délelőtt tíztől kettőig, délután pedig négytől nyolcig tárgyalnánk. Ez végre is elviselhető állapot, ha a képviselők komolyan fogják fel hivatásukat. A költségvetés részletes vitájánál már inkább hiszem, hogy szükség lesz a sürgősség kimondására, de tizenhat órától, nézetem szerint, ekkor sem lesz szó. Tizenhatórás ülést nem is tudok máshol elképzelni, csak a határidőhöz szabott törvényjavaslatok tárgyalásánál. Justh egyébként abból a célból is szükségesnek tartja a tanácskozás idejének meghosszabbítását, hogy az ülészakok ne tartsanak olyan sokáig a magyar parlamentben, mint eddig. Sehol a világon nincsen rá példa, hogy a parlament ülészaka tiz-tizenegy hónapig tartson. Ezáltal egyrészt a kormány tagjait elvonja tulajdonképpen működésük egyik legfontosabb részétől, amelyet a minisztériumokban kellene nekik eltölteni, másrészt pedig a képviselőket is lehetetlen helyzetbe hozza azáltal, hogy egész idejüket fenn kell tölteni Budapesten. Ennek következtében vagy nem tesznek képviselői kötelességüknek eleget és folytonos határozatképtelenségekkel kell vesződni, vagy pedig saját dolgaikra nem marad idő. Háromezerkétszáz forintos fizetésből egy képviselő rangjához méltóan nem képes megélni. Ennélfogva szükséges, hogy privát keresetforrását se hanyagolja el. Lesznek tehát hathónapos ülészakok, amelyek alatt sokkal többet és sokkal jobban tud elvégezni a képviselőház, mint eddig. Az évnek másik felét a képviselők saját ügyeikre fordíthatják, a miniszterek pedig a kormányzati ügyek intézésére.

Barkóczy, a martir.

— A néppárt forrongása. —

Budapest, április 3.

Csinos kis mérges zivatar kerekedett a báró Barkóczy tapintatlanságából. A nemesdon Quichotte, aki hiteli meggyőződését egy árva segédanyakönyvvezetővel szemben olyan hőiesen megvédelmezte, egyszerre nyakunkba zudította a legvadabb felekezeti torzsalkodást. A néppárt Barkóczyt, aki tiszteletlenül ignorálta a törvényt és izléstelen tüntetéssel profanizálta a vallásos érzéseket, kinevezte a katolikus hit elszánt bajnokának, akinek bukása meggyalázná Mária lobogóját. És hallatlan terrorizmussal kél a magáról megfélemezett báró védelmére. A képviselőház folyosója ma visszhangzott a néppárti szónokok lármájától, akik hangosan hirdették, hogy Barkóczyban nem engedik meggyalázni a katolicizmust; Apponyit megfenyegették a tegnapi értekezleten hozott ultimatummal; holnap elleninterpellációt intéznek a miniszterhez, szemben Bródy Ernő interpellációjával; mai értekezletükön pedig kemény határozatokat hoztak arra az esetre, hogyha akciójuk nem járna kellő sikerrel s a kormány elejtené báró Barkóczyt. Kimondották, hogy ha Apponyi válasza nem elégitené ki őket, a legerélyesebb harcot indítják a kormány ellen, aminek első etapja az lesz, hogy névszerűt szavazást kérnek a fölött, hogy a Ház hajlandó-e a kultuszminiszter választását tudomásul venni?

A Barkóczy-ügy így nehéz bonyodalma csiráját vetette el; holnap dől el, hogy mi fog ebből a csirából kikelni? Jósolni előre semmit sem lehet, mert a főkérdés, az, hogy Apponyi milyen állást készül elfoglalni, egyelőre titokban van. Abból a szenvedelemből, amivel az affért ma a Ház folyosóján tárgyalták, semmi jóra sem lehet következtetni, mert az alkotmánypárt és a függetlenségi párt tulnyomó zöme semmi esetre sem hajlandó eltérni, hogy Barkóczy meg gondolatlansága megtorlás nélkül maradjon.

A néppártnak állandó taktikája az, hogy

ilyen nagy harci lármával és vérengző kedvvel vonul föl minden olyan kérdésben, ami az ő érdekszféráját csak a legtávolabbról is érdekli. Helyzetét megkönnyíti az, hogy más pártokban is vannak olyan elemek, akik állandó kaczerkodást folytatnak a reakciónárius eszmékkel s ilyenkor önként szegődnek a néppárthoz segédcsapatokul. A liberális gondolkozású képviselők azonban mégis többségben vannak s ezek nem hajlandók eltérni, hogy a törpe minoritás — valahányszor a szabadelvűség és antiszabadelvűség szembe kerül egymással — mindig rákényszerítse a többségre a maga akaratát. Abból, hogy a koalíció időtartamára minden, a közös programmal elmentéses probléma ki van kapcsolva, nem következhetik az, hogy az ilyen fölvetődő esetben mindig a liberális többség deferáljon a néppárti kisebbség elől. A koalíciós elvet nem az sértene meg, hogyha a kultuszpolitikában az irányítás objektív, felekezeten felül álló jellege megvédelmeztetnék, hanem éppen ellenkezőleg, az, hogyha a néppárt báró Barkóczy fölhasználásával a maga céljai javára tudná kisajátítani az egész középiskolai oktatást. Mert tisztában kell lenni azzal, hogy a néppárt célja éppen ez, a katolicizmus és a meggyőződés szabadságának védelme csak tetszetős sallang, hiszen nincsen olyan örült ember, aki ezeket sérteni akarná ebben az országban.

A hirtelen kerekedett kavardás mai története ez:

A viharzó folyosó.

A néppárt tegnapi állásfoglalása izgalmas és szenvedelmessé tette a képviselőház hangulatát. A folyosón a néppárt és a függetlenségi párt keményen összetűzött egymással és olyan lármában meg kavardásban vitatták egymás igazát, hogy az ülésteremből is kirohant mindenki.

A háborúság a jobb középső folyosón kezdődött, ahol egy függetlenségi képviselőből összeverődött csoport tárgyalta a Barkóczy-ügyet és azt vitatta, hogy Barkóczy eljárása türethetetlen. Egy állami tisztviselőnek nem szabad tüntetnie a törvények ellen és Barkóczy mai állásában meg nem maradhat. A vita közben a csoporthoz lépett Rakovszky István, a Ház alelnöke, akinek Héderváry Lehel ezt mondta:

— Barkóczy a koalíciónak csinált bajt és hallatlan dolog, hogy állami tisztviselő politikáljon.

— Nem a koalíciónak akart bajt csinálni Barkóczy — felelte Rakovszky István. Amit az egyházpolitikai nagy harcokban oly nehezen vívtunk ki: a lelkiismereti szabadságot, nem engedjük elkoboztatni.

— Barkóczy Apponyinak csinált bajt — kiáltotta közbe Nagy Dezső. Nem tűrjük, hogy Apponyit klerikális hírébe hozza!

— Tiszteletlenség az állam és törvényei ellen, hangoztatta több függetlenségi.

Ekkor érkezett a csoporthoz Szmercsányi György, aki hevesen kiáltotta:

— Nem egyéb ez, mint zsidó szabadkőművesek maffiája. Az ország fölött a zsidó szabadkőművesek igazgatásának. Barkóczy nem csinált egyebet, mint lelkiismereti szabadságát követte a törvény keretein belül. Az egész dolgot mesterségesen fújták föl! Ez nem a néppárt ügye, de a néppárt védelmére kel olyan embernek, akit vallási föl fogásáért üldöznek. Ez csak arra való alkalom, hogy egy hatolikus tisztviselőt támadjanak.

Folytonos zajban kiáltottak most össze vissza függetlenségi és néppártiak. A jelenetnek tanúi voltak gróf Andrássy Gyula és gróf Zichy Aladár miniszterek is, de nem vettek részt a vitában. Zichy mosolyogva hallgatta a czivódást. A leghévesebb lármában egyszerre Molnár János apátkaonok hangja hallatszott.

— Nem járja, amit csináltak! Nem vagyunk már páriák! kinőttünk a gyermekecipőből. Semmi szín alatt se tűrjük, hogy Barkóczynak csak egy hajszála is meggörbüljön! Nem tűrjük a terro-

rizmust és hogy a katolikusok szerzett jogait elkobozzák! Joga volt Barkóczynak ahhoz, amit tett és ha mint állami tisztviselőnek nem lenne joga, akkor megszerezzük! Az egész dolog nem egyéb, mint beleavatkozás a katolikusok leg- elemibb jogaiba: a lelkiismereti szabadságba.

Még sokáig tartott a zaj és a vita és csak félkettő felé csöndesedett el, amikor a néppártiak az oldalfolyosóra mentek. A függetlenségi közt is akadtak magukról megfélemezett emberek, akik szintén a néppárti harsonásokhoz csatlakoztak és azt vitatták, hogy Barkóczyt nem szabad bántani, mert felekezeti ügy lesz belőle, később pedig zsidó kérdés. Nagy Emil azt vitatta, hogy rá kell bízni az ügyet gróf Apponyi Albert kultuszminiszterre és senki se avatkozzék bele a dologba. A néppártiak az oldalfolyosón gyülekeztek most össze és itt mindenik azt hangoztatta, hogy Barkóczy ellen semmiféle intézkedést nem tölnek. Barkóczy nem néppárti, soha se is volt a párt tagja, de ha bármi is történnék Barkóczy ellen, a néppárt összehívja a katolikus népszövetséget és az első napon kétszáz gyűlést tart.

Ná v a y Lajos, a Ház alelnöke egy alkotmánypárti és függetlenségi csoportban ezt mondotta a Barkóczy-esetről:

— Barkóczy eljárása tüntetés volt az állam törvényei ellen. Nem arról van szó, helyes-e, vagy sem Barkóczy eljárása, hanem arról, hogy megmaradhat-e a középiskolai osztály élén? Szubordináció nélkül nem lehet hivataloskodni!

Apponyi megérkezett.

Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter, aki ma reggel érkezett meg Brixenből és dél felé jött el a Házba, magához kérte gróf Zichy Aladár minisztert, a néppárt elnökét, akivel hosszasan tanácskozott. A folyosón hire terjedt, hogy Apponyi is elítéli Barkóczy eljárását, de türelemre és nyugalomra intette a békétlenkedőket. A folyosói zajos jelenetek után gróf Andrássy Gyula és gróf Zichy Aladár miniszterek fölkeresték gróf Apponyi Albert kultuszminisztert, akivel vagy fél óra hosszat tanácskoztak. Később Wekerle is részt vett a tanácskozásban.

Délután két órakor Zichy Aladár, Molnár János és több néppárti kereste fel Apponyit a miniszteri szobájában. Előterjesztették a néppártnak megbeszélésen nyugó ultimátumát. Kijelentették, hogy ragaszkodnak Barkóczyhoz, illetőleg ahhoz, hogy semmi bántódása a tanuskodás miatt ne essék és hogy a minisztériumban a középiskolai ügyosztály élén maradjon. Ha nem kapnak kellő elégtételt, ebből levonják a konzekvenciákat.

Döntő harcz előtt.

A döntő harcz holnap lesz, amikor Bródy Ernő interpellációja kapcsán a Barkóczy-ügy a parlamentben is szóba kerül. A néppárt tudvalevőleg elleninterpellációval akarja ellensúlyozni a Bródy fellépésének a hatását.

Ma este hat órakor a párt gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter elnöklésével értekezletet tartott, amelyen behatóan foglalkozott a Barkóczy-üggyel és Zboray Miklóst bizta meg az ügyben holnap előterjesztendő interpelláció megtételével.

Az értekezleten ismét nagyon szenvedelmesen tárgyalták meg a követendő taktikát s ebben a megítélésben a legtulzább felfogás jutott érvényre.

Azt remélik, hogy Zboray interpellációjára Apponyi azonnal válaszol. Elhatározták, hogy amennyiben ez a válasz kielégítő nem lenne, a legerélyesebb akciózt indítják meg a kormány ellen, amit azzal vezetnek be, hogy az interpellációra adandó válasz felett névszerűt szavazást fognak kérni.

Kormánypárti oldalról az a hír, hogy Apponyi Albert holnap válaszolni fog és kijelenti, hogy egyénileg határozottan elítéli Barkóczy eljárását, azonban, arra való tekintettel, hogy mint magánember járt el, a további eljárás szükségét fönforgni nem látja. Ehhez még azt mondják, hogy május havában a kultuszminisztériumban új ügybeosztás következik s ekkor Barkóczy is elkerül a középiskolai ügyek éléről. Más oldalról azt híresztelik, hogy Barkóczy ezt már nem is fogja megvárni, hanem már legközelebb elbocsátását kéri.

A 2. szakasz.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, április 3.

A házszabályrevízióra vonatkozó indítvány második szakaszának tárgyalását ma kezdte meg a képviselőház. Ez a kezdet nehézkesen, majdnem unalmasan indult és valami nevezetes dolgot nem vetett felszínre. Ami módosítani valót talált ezen a szakaszon a függetlenségi párt, Mérey Lajos sorolta föl. Rövid, világos megokolást csatolt benyújtott módosításához. Az obstrukció két emberét küldte ma ki; Nagy Györgyöt és Mezői Vilmost. Nagy György szerte kalandozva beszélt és így utolérte sorsa: megvonták tőle a szót s azonkívül erősebb kifejezéseire rendreutasításokat kapott. Az ülés folyamán Kmety Károly is felszólalt, mert Nagy György azt állította róla, hogy mást hirdet a Házban és mást a katedrán. Ebből kontroverzia támadt, melynek végső eredménye körülbelül az, amit Kmety maga mondott: hogy Nagy Györgynek sohasem fog sikerülni bebizonyítani azt, hogy ő másképpen beszél a katedrán és másképpen a Házban. Mezői Vilmos beszéde elhúzódott két óráig, amikor a vitát másnapra halasztották.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Rakovszky István és Justh Gyula.

Jegyzők: Szentkirályi Zoltán és Thoroczkay Viktor.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

Napirenden van a Nagy Emil-féle indítvány második pontjának részletes tárgyalása.

A házszabály-módosítás.

Mérey Lajos rövid megokolással, a függetlenségi párt nevében beterjeszti ezt a módosítást:

„Az elnök előterjesztései, a kérvények és irományok bemutatása, az indítványok és interpellációk felolvasása, a bizottsági jelentések bejelentése és az aznap ülések jegyzőkönyvének hitelesítése a napirend tárgyalására szánt idő utolsó félórájától kezdve történik meg. Az elnök megengedheti, hogy az indokolt esetekben napirend előtti felszólalások tétessenek, vagy sürgős interpellációk terjesztésnek elő. Amennyiben az elnök az e tárgyban hozzáintézet kérelemhez hozzá nem járul, a Ház, a napirend tárgyalására szánt idő utolsó félórájától kezdve vita nélkül, egyszerű szavazással dönt afelett, vajjon az elmaradt felszólalás vagy interpelláció megtörténjék-e. Zárt ülés is, amennyiben annak tartásához az elnök nem járult hozzá, csupán a napirendre szánt idő alatt tartható meg. A tárgytól való eltérésnek sürgős tárgyalás esetében nincsen helye és ilyen kérelem elő sem terjeszthető. Szavazás előtt a kérdésnek mikénti feltevése felett a Ház egyszerű szavazással dönt. Névszerinti szavazás csak a javaslatnak általánosságban, a részletes vita alapjául elfogadása tekintetében 20 képviselőnek írásban beadott kérelmére rendelendő el. Ezen eseten kívül névszerinti szavazásnak a javaslat részletei felett, valamint a javaslattal kapcsolatos, mindig indítvány, elindítvány és módosítvány felett csak akkor van helye, ha annak elrendelését 100 jelenlevő képviselő írásban kívánja. Ezekben az esetekben csak az elnök által, vagy 100 jelenlevő képviselő által benyújtott indítványára rendelhető el a szavazásnak a legközelebbi ülésre való áttétele is.

Egyszerű szavazásnál a szavazatok megszámlálását 100 tag kívánhatja. Egyszerű szavazásnál a szavazás előtt öt perc kivánásának nincs helye. A szavazás megkezdése előtt az indítványok, ellenindítványok és módosítványok újra felolvasásának szükségessége felett az elnök saját hatáskörében dönt. Az elnök jogosult, ha azt tapasztalja, hogy a házszabályok 215. §-ának a, b, és c, pontjaiban körülírt felszólalási jog a képviselők részéről csakis a tárgyalás menetének megakasztása céljából vétett igénybe, a Házhoz kérdés intézni aziránt, nem látja-e szükségesnek az elnököt arra felhatalmazni, hogy a sürgősnek minősített tárgyalás tartama alatt ennek megszakításával a szót a házszabályok 215. §-ának a, b, és c, pontjai alapján csak az esetben adja meg, ha a felszólalás szükségét a maga részéről is in-

dokoltnak látja. Az elnök ezen kérdése felett a Ház vita nélkül, egyszerű szavazással dönt. Az egyszerű megadott felhatalmazás a sürgősnek minősített tárgyalás befejeztéig érvényben marad és ezen idő alatt a házszabályok 215. §-ának a, b, és c, pontjaiban körülírt felszólalások, amennyiben az elnök a napirendre szánt idő alatt az engedélyt meg nem adta, a napirend tárgyalására szánt időn belül csak fél órát vehetnek igénybe.

A sürgösségről, illetve az ülések idejének meghosszabbításáról szóló határozat megváltoztatását célzó indítvány felett a Ház az ezt követő ülésen a napirend tárgyalására szánt idő után vita nélkül egyszerű szavazással dönt.

Nagy György: Nem fogadja el a revízió második pontját. A balpárt harczához, ugymond, erő, elszántság kell. (Derültség.)

Bizony Akos: Ugyan micsoda elszántság kell hozzá?

Nagy György: Igen nagy elszántság!

Zlinszky István: Önképzőköri.

Nagy György: A közjegyzőségekről és az udvari tanácsosságokról beszél.

Az elnök: Az udvari tanácsosságok sürgösségéről most nincsen szó. (Derültség.) Méltóztassék a tárgyról szólani; igazán nem szeretném megvonni a szót. (Derültség.)

Nagy György indítványozza, hogy a második pontot négy részre osztsák fel, továbbá, hogy a sürgösség idején az „elnök” alatt mindig az egész elnökséget, annak egyöntetű eljárását értsék.

Az elnök: Ez az első ponthoz tartozik, ott kellett volna indítványozni.

Nagy György bizonyítja, hogy ez igenis a második ponthoz tartozik. Kéri az elnököt, vonja vissza figyelemzetését.

Az elnök: Nem vonok vissza semmit! (Derültség.)

Nagy György tovább beszél, ismételtelen eltér a tárgytól s az elnök végre megvonja tőle a szót. (Helyeslés.)

Hoffmann Ottó: Ez hallatlan! (Zaj.)

Az elnök Hoffmannt rendreutasítja. (Helyeslés.) **Nagy György** az imént azt mondta, hogy a Ház tegnap azt se tudta, mire szavazott, sőt ha „az ellenzék életéről lett volna szó, azt is elvetették volna”. Ez sérti a Ház tekintélyét s ezért Nagy Györgyöt rendreutasítja. (Zajos helyeslés.)

Farkasházy Zsigmond a házszabályokhoz szól s kijelenti, hogy tegnapi felszólalásában nem akarta Hodzsa Milán jóhiszeműségét kétségbe vonni.

Kmety Károly: Nagy György az imént őt is megtámadta, azt mondván róla, hogy mást hirdet az egyetemen s mást a Házban. Szükséges, hogy mult-kori szavait megmagyarázza. Senki előtt sem lehet kétséges, hogy az ujonczlétszám megállapítása és megajánlása nem közös ügy, hanem Magyarország ügye és joga, ám az is való, hogy az ujonczjavaslatok sorsa mindig Ausztriát is érdekli, amíg a hadsereg közös; ennél fogva az ő felelőse az, mint közös érdekű ügyek, ezek a javaslatok is ki vannak véve a revízió alól, anélkül, hogy ez a javaslatok közös ügyes voltát jelentené. Ez volt minapi felszólalásának értelme, de ebből nem következnek az, hogy ő ezeket a javaslatokat is közös ügyeket tartalmazóknak jelentené ki. Minderről részletesebben a harmadik pontnál lesz szó s ott fog nyilatkozni.

Nagy György szavainak helyreigazítása címén szól. Fentartja azt a vádját, hogy Kmety Károly másként beszél itt, mint ahogy a közjogi katedrán beszél. Részletesen bizonyítja, hogy az ujonczmegajánlási jogot az ország kizárólag magának tartotta fent. (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Hisz azt mondja Kmety is!

Kmety Károly: Ha Nagy György csökönyösen megmarad téves felfogásában, úgy csak arra utalhat, hogy vesse össze az ő könyveit, nyilatkozatait s akkor bizonyos, hogy ezt a vádját a közvélemény előtt nem fogja fentartani. (Élénk helyeslés.)

A Ház Nagy György indítványának kinyomatását mellőzi.

Szünet után **Mezői Vilmos** beszélt üres padok előtt, a revízió második pontja ellen. Felfogása az, hogy a tegnapi érvényre emelt első szakasz magában véve elegendő, hogy a parlament munkaképessé váljék; a többi szakasz merőben felesleges. Több indítványt terjeszt elő; ezek egyike azt kívánja, hogy az elnökség mindig köteles legyen a kerületeket értesíteni, hogy a képviselők mely kérdésben hova szavaztak.

Az ülés két óra után végződött.

Kossuth és Sztterényi üdvözlése.

Budapest, április 3.

A Kereskedelemügyi minisztérium tisztikara: szakosztály és az ügyosztályfőnökök ma déli tizen két órakor együttesen tisztelegtek Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél, hogy kitüntetések alkalmából üdvözöljék.

A tisztikart Sztterényi József államtitkár vezette, aki a miniszterhez intézett beszédében rámutatott arra a szeretetre és ragaszkodásra, amelyel a miniszter rövid két évi működése alatt az egész tisztikarból kiváltott. A mostani tisztelgés is, ugymond, nem az államférfiúnak, hanem a személyzet atyai barátjának szól (Lelkes éljenzés és taps.), aki minden alkalmat megragad, hogy személyzete helyzetét javítsa és annak erkölcsi súlyát emelje. A minisztérium tisztikara a legfelsőbb helyről jött kitüntetésben nem a kitüntetés külső jelvényeit látja, hanem azt a bizalmat, amelynek ez a kitüntetés a megnyilvánulása, t. i. azt a bizalmat, amelyvel ő felé a minisztérium vezetője iránt viseltetik és amely bizalom bizonyára kuforrásra leend az ország javára való további munkálkodásának. (Hosszan tartó lelkes éljenzés és taps.)

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter hosszabb beszédben válaszolt az üdvözlésre. Mindenekelőtt kiemelte azt a nagyfontosságot, amelylyel ez a minisztérium az ország jövő gazdasági helyzetének kialakulása szempontjából bír. Köszönettel fogadja annak a személyzetnek odaadását, amely minisztersége óta támogatja és elismeréssel adózik a minisztérium személyzete hiazafiságának és nagy munkaszeretetének. Kitüntetését tulnyomó részben személyzetére hártja át, mert csak ennek támogatása tette lehetővé, hogy az ország érdekében hasznos és eredményes munkásságot fejtsen ki. A legfelsőbb helyről jött kitüntetésben maga is a király bizalmát méltányolja, amely bizalom lehetővé teszi, hogy tovább munkálkodjék az ország érdekében és előmozdítsa a koronás király és a magyar nemzet közötti egyetértést. (Éljenzés és taps.)

A kereskedelemügyi minisztérium személyzete ezután Cseőke Ferencz miniszteri tanácsos vezetésével Sztterényi József államtitkárt kereste fel, hogy őt v. b. t. tanácsossá történő kinevezése alkalmából üdvözölje. A tisztikar nevében Cseőke miniszteri tanácsos üdvözölte az államtitkárt, beszédében kiemelve, hogy annál is inkább örömmel olvasták a hivatalos lapban ezt a magas kitüntetést, mert az államtitkár közülök a minisztérium tisztikarból emelkedett ilyen magasra és példát adott ezzel a minisztériumnak arra, hogy vasszorgalommal, önfeláldozó munkássággal milyen eredményeket lehet elérni. E kitüntetésnek nemcsak a tisztikar, hanem az egész ország örvend, mert az államtitkár működési köre kiterjed az egész országra és mindenütt érzik e komoly munkásságnak áldásos hatását. Kívánja, hogy a haza üdvére az államtitkár ur ő excellenciája még sokat alkothasson. (Lelkes éljenzés és taps.)

Sztterényi József államtitkár megköszönve az üdvözlést, válaszában hangoztatja, hogy a becsülettel teljesített kötelesség érzésén kívül egy érzés foglalkoztatta és foglalkoztatja mindig és ez az, hogy biztosítsa magának azon testület barátságát, amelynek véréből való vér és husából való hus és amelynek élén állva, kötelességszerűen közvetít a miniszter és a személyzet között. (Éljenzés.)

Különben a kereskedelemügyi minisztérium személyzete, mint értesülünk, Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter és Sztterényi József államtitkár tiszteletére folyó hó 7-én, kedden este a Royal-szállóban barátságos vacsorára jön össze, melyen résztvesz egy a minisztériumnak, mint az alárendelt budapesti külső hatóságnak személyzete.

Ugyancsak ma délelőtt Lers Vilmos miniszteri tanácsos vezetésével tisztelegtek Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél és Sztterényi József kereskedelemügyi államtitkárnál a kereskedelemügyi minisztérium azon tagjai, akik a ki-egyezési tárgyalások alkalmából kitüntetésben részesültek.

A t. Házból.

I. Cserépdarabok.

A képviselőház a házszabályrevíziós javaslat második szakaszának a tárgyalását kezdte meg. Mérey Lajos előterjesztette az eredeti javaslattal szemben a többségi módosításokat.

Az eredeti javaslatban az volt, hogy az olyan ügyek tárgyalásának ideje alatt, melyekre a sürgősség kimondatott, a napirend-előtti felszólalások csak a napirend után történhessenek. A módosítás most azt a változtatást proponálja, hogy a napirend előtti felszólalások a napirend végére, az ülés utolsó félórájára maradjanak.

A laikusok bizonyosan csodálkozni fognak rajta, hogy miképpen lehetséges a napirend előtti felszólalásokat napirend utáni, vagy napirendvégi felszólalásoknak nevezni, akár az eredeti javaslatokat fogadják el, akár a módosításokat. Tudni kell azonban, hogy napirend előtti felszólalásoknak az olyanokat nevezték, melyekben a szónokok egyes epizódkérdésekkel, incidensekkel és leginkább a napirendre tüzött tárggyal össze nem függő kérdésekkel foglalkoztak. És csak azért nevezték napirend előttieknek ezeket, mert a házszabályok akként rendelkeztek, hogy a napirend előtt mondassanak el.

Már most logikus az volna, hogy ha a napirend utánra, vagy ennek végére helyezik át, akkor más nevet adjanak a felszólalásoknak, például napirendvégi, vagy napirend utáni felszólalásoknak lehetne nevezni. Még helyesebb lenne (miután ha a sürgősség nincs kimondva, a napirend előtti szakás marad meg, tehát a hely változik), egyszerűen napirenden kívüli felszólalásoknak nevezni.

Miért? Csak éppen azért, hogy ne legyenek hivatalos okmányokban kifejezésbeli abszurdumok.

De hát minálunk a hivatalos abszurdumok egy családban vannak a hivatalos komolysággal a parlament tekintetben konzervatív akar maradni olvankor is, amikor reformál.

A balpártiak kijelentették, hogy nem tartanak fenn szövetséget a nemzetiségiekkel. Különösen Nagy György hangoztatta, hogy megtagad mindenféle oláh barátságot, mert már székely választói is nyugtalanokdottak és nem értették, mi jó van abban a politikában, mely dédelgeti az oláhokat, holott ezek az oláhok ott az erdélyi széleken következetesen és rendszeresen a székely nép elpusztítására törekednek, sőt e törekvéseik az ő részükre folytonos eredményeket hoztak egy a multban, mint a jelenben.

Azt kellett hinni, hogy komolyan eszükre tértek. Tehát igen meglepett bennünket, hogy amikor benyitottunk, azt tapasztaltuk, hogy éppen balpárti, sőt éppen ez a Nagy György beszél erősen obstrukciós készüllettel.

Aztán csodálkozunk, hogy Rakovszky István az elnöki székéből meglepő türelemmel hallgatja Nagy Györgyöt, pedig egyik félóra után a másik mulik s még folyton Nagy György szaporítja a szót. Gyakran eltért a tárgytól és Rakovszky elnöki tisztje folytán kénytelen volt e körülményre őt figyelmeztetni. De olyan szeliden tette, hogy biztatásnak is beillett. Például amikor a katonai kérdésekről beszélt, háromszori figyelmeztetés után sem vonta meg tőle a szót, sőt mindig azt mondta:

— Szívesen hallgatom a képviselő urat és nem szeretném megvonni a szót, tehát kérem méltóztassék valamennyire a tárgyra térni.

Nagy György meglehetősen zavarba jutott. Nehezen birta szuszszal, végre délután egy óra-

kor Rakovszky megkönyörült rajta és jólelkűen szólott:

— A képviselő urtól megvonom a szót.

— Hála Istennek, — sóhajtott Nagy György és megkönnyebbülten leült.

... A hallgatók különösen kommentálták azt a körülményt, hogy Rakovszky három órányi időig engedte beszélni Nagy Györgyöt, holott már az első félórában megvonhatta volna tőle a szót. Leginkább azt mondták, hogy véletlenül előzékeny és elnéző hangulatban volt.

Pedig más ez. Hisz maga a szónok beszélt róla, hogy egy képviselőházi elnök nem lehet Übermensch és mint elnök se tagadhatja meg pártállását.

Tehát Rakovszky István, aki a koalícióhoz tartozik, egyszerűen csak azt tette, hogy pártállásához az elnöki széken is hű maradt. Engedte, hogy minél obstrukciósabban beszéljen Nagy György és ezáltal konstatáltassék ország-világ előtt, hogy a balpártiak éppugy obstruálnak, mint az oláhok.

Gróf Széchenyi Lászlót és a nevezetes Gladyst, az ő amerikai asszonyát ma is várták a képviselőházban.

A folyosón óriási kérdésekről voltak heves viták, veszekedések, nagy dolgokat vetettek fel és összezsaptak az ellentétes nézetűek.

Már-már attól lehetett tartani, hogy őszinte lelkesedéssel vetik rá magukat az eszmék tisztázására és megegyeznek, vagy pedig elvi állásponton különböző pártokra szakadnak, amikor egyszer csak közbelép Ráth Endre és így szól:

— Itt van a Gladys!

S amint kimondta, nyomban tovaszaladt.

Egy pillanat alatt vége lett valamennyi nagy kérdésnek, szenzációs vitának, a csoport feloszlott s az egész társaság egymás hátán rohant a — karzatra.

Olyan ez a rohanás, mintha aranyzsákok csörgetésére szaladnának a pénzre éhesek.

A háznagy intézkedett, hogy a közönség karzatának egy részére ügyeljenek, hogy a vendégek látogatására csak képviselők mehessenek fel.

Azonban az amerikai dollártulajdonosok ma sem voltak itt. Ráth Endre csak tréfát csinált és amikor elszaladt, ő nem a karzatra ment, hanem kisietett a Házból, nehogy bosszút álljanak amiatt, mert a szenzációcsinálók elé hű tükröt tartott.

II. A szereplés.

A Ház területének ama részén, melyet keresztifolyosónak neveznek, mert itt találkoznak a különböző pártok képviselői, nagy zajongás hangjai ütődtek össze a déli órákban.

A Barkóczy-eset felől vitatkoztak izguló, botránykereső, igazságszerető, liberális, klerikális és mindkét oldallal kaczerkódó képviselők, politikusok összevissza, vegyesen és szóhoz jutott mindenki, akinek hangja van és aki a könyökével utat tudott törni magának.

A kis szikra lobbott vetett és csakhamar magasan csapkodtak a gyüölködés tüzének lángnyelvei. Pár percze meg lehetett látni a képviselőház igazi arculatát, hogy tulajdonképpen a valláskérdés egyesíti a külön lévőket s szétválasztja azokat, akik máskülönbben együtt csinálnak politikát. Egyszerre csak két párt lesz: a liberálisoké és a klerikálisoké. Aképpen kezelték az ügyet, hogy az egyik az egyházpolitikai reformok üdvét hirdeti, a másik pedig kárhoztatja.

A vita vége felé azonban egy képviselő félre vonta a függetlenségi párt egyik vezérét:

— Nagy baj az, — mondta, — hogy a Barkóczy-ügyben nem közlünk interpellál valaki és hogy nem függetlenségi képviselő kél fel a li-

berális törvény védelmére, hanem a demokraták közül lép előtérbe egy zsidó.

— Ez baj, — felelte a vezérférfiu. — De mit tegyünk? Talán interpellálnál te?

— Én szívesen vállalkoznám, csak hogy, az igazat megvallva, én is zsidó vagyok!

— Na, hát ...

Sokat beszéltek e kérdéstről. A kevésbbé kiméletesek éppen Bródy Ernőnek is megmondták, hogy jobb volna, ha elállana az interpellációtól. Bródy Ernő már kezdett puhulni.

— Én nem bánom, lemondok az interpellációról, feltéve, ha talállok keresztény-katolikust, aki megtegye helyettem.

Erre elindultak keresni keresztény-katolikust. Kerestek a teremben, a folyosón, a buffetben, az olvasóteremben, a miniszteri előszobákban, a ruhahatárban, a liftben és Bródy Ernő várt.

Egy órai keresés után visszatértek:

— Te Ernő, muszáj annak keresztény-katolikusnak lennie?

Bródy Ernő aztán e körülményből levonta a tanulságot:

— No, ugy-e, nincs más baj, csak az, hogy irigylük tőlem ezt a szereplést a többi — zsidók.

KÜLFÖLD.

Olasz diplomata Bécsben. Imperiali olasz nagykövet ma Bécsbe érkezett. A nagykövet szabadságon van, de itteni tartózkodását fel fogja használni arra, hogy Aehrenthal külügyminiszternek bemutatkozzék.

A Reichsrath ülése. Az osztrák képviselőház ma folytatta az ujonczlétszámra vonatkozó sürgős indítvány tárgyalását. Daszynski behatóan ismertette a demokraták követeléseit a hadsereg demokratizálása és modernizálása terén, amelyet két éves szolgálat alapján kell kiépíteni. Követeli a katonák bántalmazásának szigorú megtorlását és a katonai törvénykezés modernizálását. Beszéde közben Pastor képviselő, aki a szónok közelében ült, elájult. A képviselőt kivitték a folyosóra, ahol a képviselőház orvostagjai vették ápolás alá, úgy, hogy csakhamar magához tért.

Az ujonczkontingensre vonatkozó Pogacnik-féle sürgősségi javaslat folytatálagos tárgyalása folyamán Hackenberg (szociálista) behatóan indokolja a szociáldemokraták elutasító álláspontját és különösen a mind nyomasztóbbá váló katonai terhek miatti elkeseredésre mutat rá.

Dzieduszycki képviselő kijelenti, hogy az állam, valamint a parlament érdekében a javaslat sürgőssége mellett foglal állást, mert a parlament, amely ily rendkívül fontos kérdésekben sem foglal állást, még oly időben is, amidőn szerencsére nincs kimondott obstrukció, elveszti tekintélyét. Szóló pártja a törvényjavaslat érdemét is támogatni fogja szavazatával és szóló igen csodálkoznak, ha más pártok ezt nem tennék, Európa eme részén csak Ausztriában számíthatnak a népek és vallások szabadságra. Ausztria az egyedüli állam, amelyről azt lehet mondani, hogy habár egyes népek és pártok elégedetlenek, a valóságban senki sincs elnyomva. (Okunevski képviselő közbekiált: Ohó!) Dzieduszycki képviselő: Kérem, ha egyszer majd kisajátító javaslatot terjesztenek elő a ruthének ellen és megtiltják a ruthén gyermekeknek, hogy anyanyelvükön imádkozzanak, akkor lesz ön feljogosítva ilyen közbekiáltásra. (Élénk helyeslés a lengyeleknél.) Ha az oroszországi vagy poroszországi lengyelek ugyanolyan jogokkal bírnának, mint a ruthének Ausztriában, úgy hálásak és az állam támaszai lennének. (Élénk helyeslés a lengyeleknél.) Dr. Okunevski képviselő: Hisz önök kisajátítanak bennünket! Dzieduszycki képviselő: Az ön pártját ily kijelentések neveltséges színben tüntetik fel. Így érthető, ha a porosz képviselőházban valótlanosságokat mondanak az ausztriai lengyelekről! (Élénk helyeslés a lengyeleknél.) Daszynski képviselővel polemizálva kijelenti a szóló, hogy bizonyára üdvözölné a leszerelést, míg azonban a német birodalom nagy hadseregével Ausztriára

nehezedik, egyenesen könnyelműség volna Ausztriától, ha előljárna a leszerelésben. Végül a lakosságunk a hadsereggel kapcsolatban táplált igazságos kívánságai mellett emelt szót.

Stark Simon képviselő kijelenti, hogy az unjonckontingens ellen szavaz azon okból, mert a keresztény vallás azon parancsát követi: ne öl!

Következő ülés holnap délelőtt 10 órakor.

Német birodalmi gyűlés. A birodalomgyűlés ma folytatta az egyesületi törvény 3. és 3/a §-ainak tárgyalását, amelyek politikai gyűlések kötelező bejelentésének kérdését tárgyalják. Trimborn centripárti javasolja, hogy oly egyesületek gyűlései, amelyek csak tagok jelenhetnek meg, ne tekintessenek nyilvános gyűléseknek és vétessenek ki a kötelező bejelentés alól.

Nikita és a hajkani vasút. A Frankfurter Zeitung egyik munkatársa beszégetést folytatott Nikita montenegrói fejedelemmel, aki azt mondta, hogy a duna-adriai vasút tervét csak örömmel lehet üdvözölni, de helyesebb lett volna, ha végpontja nem Szán Giovanni Médua, hanem Antivári lett volna; ezzel a vasutvonal rövidebb és olcsóbb lett volna. Ehhez járul még az is, hogy az antivári kikötő már ki van építve, a szán giovanni di médua pedig még csak ezután kellene kiépíteni. A fejedelem reméli, hogy Oroszországnak a macedóniai reformokra vonatkozó javaslatát valamennyi hatalom elfogadja. A fejedelem pétervári látogatásáról azt jelenti, hogy a fejedelem, aki nem tud megbarátkozni a szandzsák-vasút tervével, arra akarja kérni a cárt, hogy ne tartsa, hogy a Balkán-félszigeten az ő hozzájárulása nélkül vasutat építsenek.

Francia püspökök konferenciája. A párisi püspöki konferencia, amely két napi tanácskozás után befejezte munkálatait, a Vatikán intézkedésére az egyházi kölcsönös segélyegyesület kérdésével is behatóan foglalkozott. Hírlik, hogy a püspökök túlnyomó többsége ily egyesületek alakítása mellett nyilatkozott.

Szerb költségvetés. A skupstina ma második olvasásban tárgyalta az 1908. évi költségvetést. Az első tételt (a király civillistája 1,200,000 dinár) egyhangúlag elfogadják. A következő tételnek, a trónörökös 360,000 dinárnyi appanagejának és a királyi család többi tagjai appanageinak tárgyalása folyamán heves vita keletkezett. Legközelebbi ülés holnap lesz.

A mexikói elnök üzenete. Porfirio Diaz elnök üzenete a tegnapi megnyílt kongresszushoz nem tartalmaz különös figyelemre érdemes mozzanatot. A külföldhöz való viszonyt az üzenet kielégítőnek mondja és hangsúlyozza, hogy az általános fejlődés folyton tart. A pénzügyi helyzetben is javulás vehető észre. Az igazságügy és bankügy terén reformokat jelent be az üzenet. A legfőbb vasutak egyesítése a kormány ellenőrzése alatt fog megvalósíthatni.

A portugál választások. Vasárnap lesznek a képviselőválasztások. Mafra helység közelében tartott republikánus meetingen, amelyet a hatóság tilalma dacára megtartottak, a néptömeg inzultálta a szónokokat, akik könnyebb sebesüléseket szenvedtek.

Az unió és a hágal megegyezések. A szenátus hozzájárult a hágal békekonferencián nemzetközi békebíráóságok létesítésére vonatkozólag elhatározott megegyezéshez és elfogadta az Egyesült Államok között egyrésztől és Olaszország, illetve Mexikó között másrésztől kötendő döntőbíráóságokra vonatkozó szerződéseket.

Az antimilitaristák akciója. A „Figaro” jelenti, hogy az antimilitaristák már az indoknai bészülött katonák körében is aggasztó propagandát fejtenek ki anamita nyelven írott és torzító iratok terjesztésével. Valószínűleg más gyarmatokban is megkísérletek hasonló üzemeket.

Pavlov visszaélései. Pavlov volt orosz követ és államtanácsos dolgában az orosz-kinai bank is kompromittálva van. A vizsgálat megállapította, hogy Pavlov az orosz kormány összes pénzküldeményeit a bank útján kapta s hogy a bank negyedfél százalékkal többet számított az árfolyamnál s alig egy év alatt félmillió rubelt nyert. A bíróság az orosz-kinai bankot is felelősségre fogja vonni.

Ujabb merénylet Teheránban. Tegnapelőtt ötször rálöttek a kozák gárda orosz ezredesének kocsijára. A kocsis üres volt; de nyilvánvaló, hogy a sah tanácsadója ellen merényletet akartak elkövetni, mert az első államesiny után az egész perzsa nép nagyon el van keseredve ellene. A golyók senkit sem sebesítettek meg. A merénylők elmenekültek.

Berlini kereskedők Budapesten.

Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 3.

Körülbélül száz berlini kereskedő, a „Verein Berliner Kaufleute und Industrieller” című előkelő kereskedelmi testület tagjai ma este hét órakor Budapestre érkeztek. Céljuk a keleti kereskedelem tanulmányozása. Konstantinápolyig mennek, hogy megismerjék a Kelet kereskedelmét és annak lüktető és éltető szerveit. Bécs után a legelső állomás, ahol megálltak, Magyarország székesfővárosa: Budapest. De nem azért állapodtak itt meg, mintha azt akarnák mondani, hogy ma már Keleten járunk, mert hisz ők tisztában vannak azzal, hogy Magyarország nyugati állam ugy kultúra, mint ipar és kereskedelem tekintetében. Megállapodtak itt azért, mert ismerni akarják azt — az immár — világvárost, amelyre a rosszakarat vagy a tudatlanság mindenképpen rá akarja oktrojálni a Kelet bélyegét. Most aztán itt az alkalom, hogy egy, a világ kereskedelmi életében is nagy sulylyal bíró kereskedelmi testület meggyőződjék és hírül vigye mindenhová, ahol megfordul, hogy milyen a kereskedelme és ipara ennek a városnak.

Barátsággal fogadjuk és örömmel üdvözöljük őket. A német kereskedelmi élet képviselői okvetlen látni fognak és nemcsak nézni. Meg fogják látni, hogy Magyarország kereskedelme és ipara megszerezte a modern fejlődés minden eszközét, hogy termékeinek értékét emelje és versenyképességét fokozza. Meg fogják látni, hogy Magyarország ipara és kereskedelme mindenképpen megérett arra, hogy minden ipari és kereskedelmi állammal sikerrel vegye föl a versenyt.

A megérkezés.

A Verein Berliner Kaufleute und Industriellenek tagjai ma este 6 óra 40 perczkor érkeztek meg a nyugati pályaudvarra. A fogadáshoz tiszteletükre megjelent a magyar kormány képviselőiben Sztéryny József kereskedelemügyi államtitkár, a kereskedelemügyi minisztérium képviselőiben Csöke Ferenc, Szűry János és Lers Vilmos miniszteri tanácsosok, Csóka József, Emich Gusztáv és Ary Pál miniszteri osztálytanácsosok, Sztéryny Sándor és Pétery Ödön titkárok, az államvasutak igazgatósága részéről Neugebauer Viktor, Horánszky Gyula főfelügyelő, igazgató-helyettes, Oelhofer Hubert főfelügyelő, a balparti üzletvezetőség részéről Marsovszky Miklós üzletvezető-helyettes, továbbá Daróczy Rezső, a nyugati pályaudvar főnöke, Haviár György és Messinger József helyettes-főnökök, a rendőrség részéről Boda Dezső főkapitány és Bokelberg Ede felügyelő, a főváros részéről Melly Béla tanácsnok és Folkusházy Lajos tanácsjegyző, Kovács Gyula udvari tanácsos, a Kereskedelmi Múzeum igazgatója, továbbá az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés képviselőiben Maróti-Fürst Bertalan udvari tanácsos, alelnök, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének képviselőiben Hegedűs Loránt és Fodor Ferenc, az Országos Iparegyesület képviselőiben Gelléri Mór kir. tanácsos, igazgató, a tőzsde képviselőiben dr. Somorjay Lajos titkár, a Magyar Kereskedelmi Csarnok képviselőiben Maróti-Fürst László kir. tanácsos, alelnök, dr. Schreyer Jenő titkár, Kaszab Aladár háznagy és számos választmányi tag, továbbá Mössner József, a Fővárosi Kereskedők Egyesületének elnöke, Bolz, a Verein der Reichsdeutschen elnöke és számosan.

Pontban 6 óra 40 perczkor érkezett meg a vonat. A berliniek már Bécsből kezdve Hoor Lajos miniszteri osztálytanácsos, berlini szaktudósító kísérte.

Sztéryny József államtitkár a következő német nyelvű beszéddel üdvözölte a vendégeket:

Hölgyeim és Uram! Üdvözlöm önöket a magyar királyi kormány nevében. Igen örvendünk, hogy tanulmányutjukon meglátogatják hazánkat is, ahol ugyan nem találunk olyan nagy iparra és hatalmas kereskedelemre, amilyent otthon hagytak, de ahol meg fognak győződni arról, hogy oly államban és fővárosban érkeztek, amely minden erejével igyekszik az ipart és kereskedelmet előmozdítani és mindent megtesz arra, hogy a kulturális,

a gazdasági és a szociálpolitikai munkának teljesítse a maga kötelességét. (Hoch! kiáltások.)

Üdvözlöm önöket a magyar királyi kormány nevében ezen történelmi helyen, ahol századokon keresztül küzdött a nyugat a kelettel, ahol századokon át a legerősebb küzdelem folyt a nyugat kulturájának védelméért és békés fejlődésének biztosításáért. Üdvözljük önöket magyar szívvvel és reméljük, hogy jól fogják magukat érezni itt nálunk.

Az államtitkár üdvözlő beszédére a berlini vendégek nevében azoknak elnöke, Emil Jakob, titkos kereskedelmi tanácsos válaszolt a következőkkel:

Kegyelmes Uram! Tisztelt Uram! A mi tanulmányutunk előtt társaimmal megbeszéltem, hogy mely államokat fogjuk meglátogatni; egyhangú volt a kívánság, hogy előjűnk Budapestre is. Nem vagyunk mi idegenek ebben a városban. Megtanultuk ismerni a milleniumi kiállítás alkalmával, megtanultuk akkor, hogy Budapest nemcsak a legvendégszeretőbb városok egyike, hanem az a város, amely a legrohamosabban fejlődött az utolsó évtizedekben. Megtanultunk itt sokat és minden tekintetben csak jót mondhatunk Budapestről. Nagy örömmünkre szolgál, hogy maga az államtitkár ur, ő exczellenciája, személyes megjelenésével tisztelt meg bennünket. Köszönjük ezt és el vagyunk tőkévelve, hogy Budapest fővárost most nemcsak beható tanulmány tárgyává tesszük, hanem tisztelt barátainkkal kívánunk néhány kellemes órát eltölteni.

Ezzel véget ért a fogadás, a berliniek kocsira ültek és a Hungáriába hajtattak. Legnagyobb részük ott szállt meg, néhányan az Angol királynő szállóban vettek lakást.

Ismerkedési est.

A berlini kereskedők és iparosok tiszteletére a Magyar Kereskedelmi Csarnok este kilencz órakor fényes ismerkedési estélyt rendezett, amelyen a berlini vendégek nejeikkel jelentek meg. A német kereskedelmi és iparosvilág kitünőségei közül jelen voltak: Jakob Emil porosz császári titkos kereskedelmi tanácsos, továbbá az elnökség dr. Waldeschmiedth Walter, Hipoldt Miksa porosz császári kereskedelmi tanácsos, dr. Herschel Hugó reichstagi képviselő, Haak Oscar kereskedelmi író, Landau Felix, Poppel Ágost, Quantmayer Vilmos, Riess I., Gerson Simon kereskedelmi tanácsos, dr. Jakob Pál egyetemi tanár.

Az estélyen a magyar kereskedelmi és ipari világ kitünőségei csaknem teljes számmal megjelentek, azonkívül képviseltette magát a kereskedelemügyi minisztérium is.

A vendégek megérkezésekor a cigányzene a „Heil dir im Siegenkranz” kezdetű német himnuszot játszott, majd a nagyterembe vonultak, ahol a Kereskedelmi Csarnok dusan felterített hideg büffével fogadta a vendégeket.

Jelinek Henrik udv. tanácsos, a csarnok elnöke német nyelven köszöntötte fel a vendégeket. Köszönetet mond nekik azért, hogy nagy utjukon megállapodtak Budapesten és itteni tartózkodások első óráit a magyar kereskedelmi és ipari egyesületek képviselőinek körében töltik el. Nemcsak, mint egy nagy berlini egyesület képviselőit üdvözli őket, amely egyesület a kereskedelmi érdekek istapolásával és az ezzel összefüggő kérdések előmozdításával foglalkozik, hanem örömmel üdvözli, mint a hatalmas német birodalom hozzátartozóit, amely birodalommal az osztrák-magyar monarchia mindkét állama több mint egy negyed század óta benső szövetségben van. Ezt a szövetséget nemcsak a kereskedelmi és ipari körök méltányolják, hanem azt lehet mondani, hogy az ország minden körében is fontosnak tartják. Hisz a kereskedelmi szerződés mellett ez hatott leginkább arra, hogy a gazdasági összeköttetések élénkek legyenek és hogy állandó érdeklődés keletkezett Magyarországon a német társadalmi és gazdasági élet érdekes evolúziói iránt.

Különösen két mozzanatra utal, amelyek a magyar gazdasági élet fejlődésére lényeges befolyást gyakoroltak, amiről a berliniek itteni tanulmányutjuk alkalmával meg fognak győződni. Az egyik a hatalmas, nagy német organizáció az aggkori biztosítás és a balesetbiztosítás terén, amely tekintetben Németország az egész világ elismerését kivívta és megmutatta, hogyan lehet az ezen a téren összegyűjtött nagy tőkéket a gazdasági érdekek egyéb veszélyeztetése nélkül más jóléti intézmények fejlesztésére felhasználni. A másik mozzanat az,

hogy Németország kereskedelme és vezető körei kellő időben átmentek a tőkeösszpontosításra, ami nemcsak hatalmas lendületet biztosított a kereskedelem és ipar fejlesztésének, hanem akkor, amidőn az a végzetes és veszélyes amerikai hitelkrízis jelentkezett, jóformán egy gátat képezett, amely megállásra készítette ezen rombolást előidéző gazdasági krízist.

Végül azzal fejezi be felszólalását, hogy a vendégek meg fognak róla győződni, hogy Magyarországon épp úgy, mint Németországban a gazdasági és jólétet egy elv hatja át, amelyet ebben foglal össze: Treu und Glauben. (Hosszantartó zajos tetzés, éljenzés és taps.)

Matlekovics Sándor v. b. t. t. üdvözölte ezután a vendégeket az Országos Iparegyesület nevében. Örömmel emlékezik vissza arra az időre, midőn az Országos Magyar Iparegyesület 1896-ban Berlinben oly szíves fogadtatásban részesült. A mai látogatás örvendetes jele annak, hogy a barátság kötelékei, amelyet azóta állandóan ápolunk, ma is szilárdan fennállanak.

Magyarország, amelynek mintaképe a kereskedelem és iparfejlesztés terén mindig Németország volt, ennek példáját követte abban is, hogy mindenkor a legteljesebb szabadságra törekedett, bár e tekintetben állandóan ellenséges áramlatokkal kellett küzdeni. Ennek dacára azonban meg fognak győződni róla, hogy nálunk a szabadság eszméi, mint minden téren, ezen a téren is nagyszámu követőre találtak. (Élénk éljenzés.)

Fodor István a Gyáriparosok Országos Szövetsége nevében üdvözli ezután a vendégeket, mint annak a hatalmas államnak polgárait, ahol a gyár- és ipar olyan óriási lendületet vett. Nálunk nem fognak oly virágzó iparral találkozni, mint az első városban. ahová tanulmányutjuk vezetett, de ennek oka az, hogy az a fejlődés, amelyet mi e téren elértünk, alig pár évtized munkája.

Kunz József szólott ezután, aki az orsz. magyar kereskedelmi egyesület nevében mondott Isten hozottat a vendégeknek.

Mösmer József, aki a kereskedők egyesületének nevében üdvözölte a vendégeket, egyúttal meghívta őket a vasárnap délután az Iparcsarnokban a lipcei világhírű vásárhoz hasonló kisebb méretű vásár megtekintésére.

A vendégek nevében Jakob Emil, porosz császári titkos kereskedelmi tanácsos mondott köszönetet az elhangzott szíves üdvözlésekért. Mióta elhagyták Berlint, bőséges alkalma volt beszélgetni, de olyan elfoglaltságot még nem érzett, mint ma este, amidőn megérkezésük alkalmával valóban meg nem érdemelt szíves fogadtatásban volt részük és egy órával később öt ipari és kereskedelmi testvéregyesület tagjai ilyen meleg fogadtatásban részesítik. A legbecesebb és legértékesebb emlék lesz rájuk nézve, hogy a szép Budapesten az első estét kollégák közt töltik el. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Az első benyomás, amit alig pár órai itt tartózkodás alatt nyertek, máris az, hogy ez a fiatal város, amely tényleg csak rövid ideje van a fejlődés útján, valóban nagyot alkotott. Már az ezredéves kiállítás alkalmával is bámulatba ejtette az a tökéletesség, amit itt tapasztalt.

De nemcsak külső látszat után indulnak, hanem éber szemmel fognak vizsgálni mindent és meg van róla győződve, hogy itteni tanulmányutjuk befejezése után a tapasztaltak ezt a szót fogják kiváltani mindnyájukból: Bravó. (Élénk éljenzés.)

Amidőn ismételtén köszönetet mond kollégái nevében a szívélyes fogadtatásért, azt a kívánságát fejezi ki, hogy Budapest ipara és kereskedelme haladjon tovább is az eddigi uton és akkor bizonyos, hogy áldásos eredményeket fog elérni. (Hosszantartó élénk éljenzés és taps.)

A vendégek ezután még a késő éjjeli órákig kedélyes hangulatban maradtak együtt.

A munkaprogramm.

A német vendégek holnap, szombaton reggel 9 órakor a Hungária-szállodából elindulnak az ipartelek megtekintésére. Csoporthoz oszolja megtekintik az óbudai két kartonnyomó-gyárat, a Danubius hajó- és gépgyárat, a Luja-

malmot és a Magyar Gép- és Fegyvergyárat.

Délben fél 1 órakor megnézik a tőzsdepalotát. A tőzsde a vendégek tiszteletére villásreggelit ad.

Este hét órakor Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a kormány nevében ebédet ad a Royal disztermében, amelyre a következő meghívókat bocsájtották ki:

Le ministre royal hongrois du comm

Francois de Kossuth

prie... de vouloir bien prendre part au diner qu'ill offre aux membres de la Société Commerciale et industrielle de Berlin le soir du avril a 7 heures dans la grande salle de l'Hotel Royal.

Vasárnap, április hó 5-én a királyi várpalotát, a Mátyás-templomot, a Halászbástyát és az Országházat fogják megnézni s délből 1 órakor a székesfőváros a Hungária nagytermében villásreggelit ad a vendégek tiszteletére. Délután 4 órakor a Ferencz József földalatti villamos vasuton kimennek a Városligetbe az Iparcsarnokban rendezett Tavasz-vásár, a Mezőgazdasági és a Képzőművészeti Muzemok megtekintésére. Este 7 órakor díszelőadás lesz az Operaházban s előadás után a Fővárosi Kereskedők Egyesülete estélyt ad a Magyar Kereskedelmi Csarnokban.

Hétfőn, április 6-án délelőtt a központi vásárcsarnokot, a közraktárakat és az élelmiszerkivitel részvénytársaság hűtőházát nézik meg s délután elutaznak Belgrádba.

Nemzetközi agrárértekezlet Budapesten.

Budapest, április 3.

A nemzetközi gabonaárfolyam-ellenőrző bizottság, melynek központja Párisban van, holnap délelőtt Budapesten fogja idei első értekezletét megtartani. Ez az első eset, hogy a nemzetközi tanácskozások színhelye Magyarország. Mintegy két évvel ezelőtt a párisi ülésen néhai való gróf Károlyi Sándor invitálta meg szívélyesen a nemzetközi komité tagjait Budapestre. Kétséget nem szenved, hogy gróf Károlyi tervének akkortájt hajótörést kellett szenvednie az Ausztriával való bonyolult közgazdasági állapotunk miatt — másrészt meg a külföldiakkal kötendő kereskedelmi szerződés viszonyunk sem volt még formába öntve. A dolgok így állásában a nemzetközi komité tagjai hidegen kellett, hogy fogadják a magyar vendéglátást. Azóta nagy változások küszöbén lépett már keresztül monarchiánk közgazdasága s ennek tudható be, hogy a párisi központ az anket-tanácskozmányt Budapestre hívta össze. Holnap délelőtt négy nagyhatalom agrárvezérei ülnek össze közös tanácskozásra a Köztelek-palotában Schönaich Carolath György herceg és gróf Dessewffy Aurél elnöklése mellett.

A nagy nemzetek illusztris férfiai megjelenésükkel s a nemzetközi értekezletnek a magyar fővárosban való megtartásával dokumentálják azt a kétségbevonhatatlan tény, hogy a magyar közgazdaság fejlettség és modern berendezés dolgában is joggal követelheti meg az őt megillető helyet a középeurópai közgazdasági koncertben s a középeurópai gócpontok Páris, Berlin, Bécs mellett a magyar főváros méltán foglal helyet. Az idegen államok képviselői legalább közvetlen szemlélet és tapasztalatok alapján vehetnek tudomást arról, hogy a magyar közgazdasági élet lüktető ereje, eleven és egészséges vérkeringése Budapesten, az ország természetes központjában összpontosul, élénk csáfolatú annak a külföldön elterjedt téves föliógnak, mint hogyha a nagy Wien-nek csak a külvárosa volnánk.

A holnapi nemzetközi értekezlet bizalmas jellegét indokolja meg a magyar agrártábor szócsöve ma este kiadott kommunikéjében azzal, hogy a nemzetközi egyesülés alapszabályai a gazdasági helyzetre, az árképződésre és a gabonapiacok alakulására vonatkozó tárgyalásokat bizalmas természetűeknek minősíti és ezek a tárgyalások tényleg akár Berlinben, akár Párisban, vagy Bécsben tartattak meg, mindig zárt körben folytak le. Az elzárkózásnak ez a politikája szinte kirívó akkor, midőn amugy is az elzárkózás politikája érvényesül az európai agrikulturnálomok által követett vámpolitikában,

A kommuniké fölhozakodik — védekezése közben — azzal, hogy a tőzsdei spekuláció éppen a földözletlen határidőzlet kihasználásával minden legkisebb momentumot fölhasznál a magy üzérkedése céljaira. Ez igaztalan mondas, melyet egy nemzetközi tanácskozás nem vallhat a magáénak. Ha a nemzetközi gabonaárfolyamot ellenőrző bizottságnak az a bevallott célja hogy a mezőgazdasági termények áralakulására a termelőknek megfelelő befolyást biztosítsor a tőzsdei spekulációval szemben, akkor biztassa az egyes államok nyerstermelőit arra hogy vegyenek ők maguk is részt a tőzsdéken és ne zárkózzanak el attól ridegen, mely a fölégyümölcsét hozza forgalomba és levezető csatornája az adásvételnek.

Jól tudjuk, hogy Európaszerte az agrár és merkantil álláspont ütközője a fedezetlen határidőzlet. De magának Németországnak az esete példa arra, hogy a börzék, mint nyilvános intézményeket, ha becsukják, nyomban megbörzék keletkeznek. A holnapi konferencián résztvevő német urak igazat fognak nekünk ebben adhatni.

De bármily konkluzióra is jusson a nemzetközi tanácskozás, azzal a jóleső örömmel mondtuk el véleményünket, hogy végezetül is a bárnak tartott magyar nemzet irányadó körinek véleménye is serpenyőbe eshetik ily nemzetközi nagy koncepczióknál, ami ezideig soha nem történt.

A kicsinyek nagy napja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 3.

A Gyermekvédő Liga nagy akciójának második napiát is hatalmas siker koronázta. A társadalom előkelőségei válllvetve vetekedtek azon, hogy minél nagyobb összeget hozzanak össze azok számára, kiknek nincs még megadva, hogy önmaguk keressék meg azt, ami a megélhetéshez szükséges.

Érdekes megfigyelés tárgya volt a mai nap folyamán az a kép, amely az urnák körül kialakult. Valami bájos, lebilincselő intimitás fejlődött ki a két tábor: az urnáknak kéro szavú örzői és az adakozó emberek között. Az urhölgyek arczát könnyű pirral vonta be a tavaszi szél lágy fuvalma, emellett az idő enyhesége könnyebben váltotta ki belőlük a kérés esdekli szavait és mi sem természetesebb, hogy az a sok gavallér, aki ma megfordult az utcákon, parancsnak vette ezt a szelid, bánatos hangú kérest és erszényét megnyitotta a könyörületesség számára.

A természet, mintha szintén támogatni akarná az elhagyottakat, pompás tavaszi idővel kedveskedett. Az urnák mellett elhelyezett kintornák és fonográfok minden arramenőnek felhívják a figyelmét. Mindenki, aki csak úgy érezte hogy valami módon kifejezésre juttathatja az akcióhoz való tartozását, lázas buzgalommal segédkezett a mozgalom vezetőinek nehéz és fáradságos munkájukban.

A mai nap szintén bővelkedett bájos epizódokban.

Az Andrássy-ut és Nagymező-utca sarkán két urileány: Hecht Lenke és Böske virágokat árulnak. Ők maguk se tudják már, hogy hányadik kosár tartalmát őrítik ki, amikor tizenegy óra tájban feljűk vánszorog egy öreg, összetöprödött anyóka és ibolyával teli, apró kosarát odanyújtja:

— Pénzt nem adhatok, mert nekem sincs — mondja gyöngé hangon és köny futja el a szemét — Ezt adhatom csak. Az Isten áldja meg magukat!

Az urileányok köré csoportosult emberek szemébe köny szökik. Az anyóka tipegő lépésekkel odébb áll, de megható lelkesülése nem marad eredmény nélkül. Egymásután hullanak a koronák az urnába s az anyóka ibolyáskosara egyszerre kiürül.

A Kossuth Lajos-utca sarkán a fiatal gróf Edelsheim nagyobb összegű pénzt dob az urnába. Fájó érzéssel nézi egy kis, rongyos fiu.

— Hát te nem dobsz be? — kérdezi a gróf.

— Nekem nincs pénzem — szegegi a kis fiu.

A gróf benyul zsebébe és odaad neki egy krajczárt. A fiu fogja, forgatja, végre zsebébe sülyeszti.

— Miért nem dobsz be, hisz most már van pénzed.

A fiu néz és szeme könybe lábad,

— Bácsi — mondja — nem lehet ... nem lehet ...

A Király-utca és Erzsébet-körut sarkán a hölgyek tálczával gyűjtik a pénzt. Mikor a villamos megáll, egyikük azonnal a perronhoz lép és kér: csak egy krajczárt ... Mindenki ad. Egy fiatal inasgyerek belenyúl zsebébe, odaad hat krajczárt és az adományhoz hozzáteszi:

— Szívesen adom, de akkor gyalog kell mennem.

Leugrik a kocsirol és gyorsan eltűnik.

A magyar képviselőház is méltó módon adakozott a szegény gyermekek javára. A képviselőház előtti urnában délig összesen hetven, mond hetven krajczár gyűlt össze.

A lelkes mozgalom, a kilátások szerint a fővárosban gyönyörű eredménnyel fog végződni. E mellett az ország minden részéből jelentik, hogy a gyűjtés szépen halad és már is tekintélyes összegre rug. Hyenformán a magyar társadalom könyörülettsége jelentékenyen hozzájárult ahhoz, hogy az a nemes hivatás, amelyet az Országos Gyermekvédelő Liga teljesít, — ne itt közzék lépten-nyomon leküzdhetetlen akadályokba.

A Mücsarnok tavaszi tárlatán csütörtök este tartotta meg a honvédeknek az első sétahangversenyt, amelyre igen nagyszámú és igen előkelő közönség töltötte meg a kiállítási palota termetét. A látogatók fáradhatatlanul gyönyörködtek a kiállított művekben és a zenekar előadásában. Az első hangversenyen csupán magyar szerzők darabjait játszották s úgy a szerzőknek, mint a zenekarnak ugyan csak kijutott a tapsból. És szeretettel áldozott tegnap este a Mücsarnok közönsége is a humanitásnak, amennyiben itt is szép összeg gyűlt egybe a Gyermekvédelő Liga javára. A liga urnáját az első gyertemben állították fel s a látogatókat Szarvassy Kornélia és Tamankó Erzsébet buzdították az adakozásra és bizony igen szépen hullott a pénz az urnába.

Azt irtuk tegnapi számunkban, hogy a Vessély-utca és Erzsébet-körut sarkán, ahol Donáth Vilmosné állott az urna előtt, megjelent egy ur, Halász Lajos volt főispáni titkár és a jeggyűrűjét adta a szegény, elhagyott gyermekek számára. Tudósításunkban azonban hibásan irtuk azt, hogy a saját jeggyűrűjét dobta az urnába. Maga Halász Lajos kér most fel bennünket annak közlésére, hogy a jeggyűrű nem a sajátja volt, azt egy Abbáziában üdülő hölgyismerőse küldte el neki azzal az utasítással, hogy adja azt át a gyermeknapon a Ligának. Az illető hölgy jegyben járt valakivel, a házasság azonban elmaradt. Halász Lajost kérte tehát fel a szívessegre.

Ma délelőtt fejezték be a tegnapi napon összegyűlt pénz megszámlálását. E szerint az összes urnákban összejött pénzesösszeg: 31.983 korona 30 fillér. Ez az összeg az egyes kerületek szerint a következőképpen oszlik meg: I. kerület: 276 K 04 f., II. ker.: 361 K 52 f., IV. kerület: 15.731 K 28 f., V. kerület: 2996 K 08 f., VI. kerület: 4553 K 57 f., VII. kerület: 3532 K 01 f., VIII. kerület: 3754 K 91 f., IX. kerület: 339 K 54 f., X. kerület: 348 K 35 f. A legnagyobb összeget — 1551 korona 95 fillért — a Szervita-tér és Kristóf-tér sarkán álló urnában gyűjtötték össze.

A mai nap előreláthatólag hasonló eredménnyel fog végződni s ilyenformán előre meg lehet jósolni, hogy itt a fővárosban a Gyermekvédelő Liga céljaira körülbelül hatvan ezer koronát szedett össze a két napos mozgalom.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Megyei tisztviselők rangsoremelése. A nagyváradi tisztviselőknek a pénzügyminiszternél tett tisztelgése alkalmából a nagyváradi lapok azt írják, hogy a pénzügyminiszteriumból nyert értesülés szerint is befejezett tény, hogy 1909 január 1-én az összes megyei tisztviselők egy fokkal magasabb rangsorbba kerülnek, hogy a törvény szerint az állami tisztviselőkkel egyenlő fizetési osztályba soroztassanak. A megyei tisztviselők illetén előléptetésének

tervezetével a minisztérium Issekutz Aurélt, Krassó-Szörény vármegye alispánját bizta meg. A tervezet már elkészült s most terjesztették fel a pénzügyminiszteriumba.

Vármegyei aljegyzők mozgalma. A vármegyei aljegyzők érdekében Krassószörénymegye aljegyzői kara országos mozgalom megindításához készül. Most átiratot intéztek a társörvényhatóságokhoz, amelyben kérdőívekben kérik, hogy írják meg, hány aljegyző van az illető vármegyében, milyen azoknak a javadalmazása és mióta vannak szolgálatban.

A jegyzők és orvosok nyugdíja. A torontárvármegyei orvosok nyugdíj-egylete az iránt tett lépéseket, hogy fuzionáljon a vármegyei jegyzői nyugdíj-egylettel. Az ügy jelenleg a vármegyei törvényhatóság elbírálása előtt áll s a törvényhatóság módját keresi annak, hogy a fuzió lehetővé legyen.

Tiszavirág az aszfalton.

Budapest, április 3.

Tegnap és ma különös lények mászkáltak a budapesti aszfalton. Telj volt velük minden ut, utca és tér s két napi vegetálás után meghaltak, mint a tiszavirág. Különös körülmény szülte a rövidéletű lényeket s amint az éltető körülmény megszűnt, elpusztult az aszfalt tiszavirága is.

Szüllőanyjukat gyermeknapnak hívják és a fajtájuk sokféle. A leggyakoribb a surranók fajtája volt. Az urnák mellett úgy csuszak el, mint a gyíkok a kövek közt és ügyesen eltűntek a forgatagban. Ezeknek az élőlényeknek, úgy látszik, hallásuk abszolúte nincs, mert a lehangosabb kiabálásra sem reagáltak.

A csillagvizsgálók szintén ezerszámra lepték el a forgalmas utcákat. Kecses, csinos testű lények s könnyen felismerhetők arról, hogy urna előtt, gyűjtőhölgyek mellett úgy haladtak el, hogy buzgón vizsgálták az égboltozatot. Ez a fajta is süket, mert még a posztoló rendőr is rájuk szólt, anélkül, hogy megállásra tudta volna bírni őket.

A letérők husz lépéssel az urnák előtt az aszfaltról leröppentek a kocsiútra. Ott sompolyogtak sárban, rohanó kocsik közt, félszettel a hölgyeket figyelve, akiknek háta mögött lopva elesztek.

A kigyózók fajtájából néhány nagyon érdekes példányt láttunk. A kigyózó az Andrássy-ut baloldalán elindult a Városliget felé és az urnák elől mindig a másik oldalra tért. Ilyenformán kigyóvonalban kiért a zöldbe, ahol biztonságban érezte magát.

A kis buzgó párosával járt-kelt az utcán. Ha egyébként hallgatót is, az urnák előtt hévvel magyarázott, kézzel-lábbal beszélt társának és látszólag annyira elmerült a diskurzusba, hogy nem vette észre az urnákat.

A pali vigyorogva közeledett az urnához. A kis állatot egy-kettőre megmozdították és elvették ingóságait. A pali ezalatt is egyre mosolygott és valami készen tartott vezeczet adott le, amit jószívű újságírók gondosan feljegyeztek.

A kirakatmoly az urna előtt a kirakat felé fordult és háttal az urnának, látszólag teljesen elmerülve nyakkendők nézésébe surrant el a hölgyek előtt.

A fuvók három lépéssel az urnák előtt hatalmasokat tüszentettek, azután pedig elővették zsebkendőiket s azokba teljesen beletemették arcukat. Amire a Lohengrin-indulót kifújták, tul voltak az urnán.

A fogfájós is zsebkendővel dolgozott. Az urnák előtt a jobb vagy a bal orcájához szorította zsebbevalóját és oly keserves arccal ballagott tova, hogy a gyűjtető hölgyek megsajnálták és nem bántották.

A tiszavirágok közt egy ragadozó is volt, ami minden ezer esztendőben egyszer kerül. Ez a rászó állatka kerített egy urnát, néhány felírással pajzst és leültetett néhány fiatal lányt. Még egy szolgálaton kívüli rendőr is akadt, aki ügyelt a rendre. A ragadozó urnájába garmadával dült a pénz és csőrére urnával, pénzzel, pajzsával, lányokkal odébb állt az ipse, akít — nem a liga állított a sarokra, hanem saját szakállára dolgozó amateur volt.

Ray.

TÁVIRATOK.

A finn parlament feloszlátása.

Pétervár, április 3. (Saját tudósítónktól.) A csár aláírta a dekretumot a finn parlament feloszlátásáról. A feloszlátó rendeletet holnap, vagy holnapután fogják közzétenni. A finn szenátus együtt marad. Az új választás július elsején lesz.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	ápr. 2.	ápr. 3.
B u z a	locobuza 100 ¹ / ₈	100 ¹ / ₂
	májusra 101 ¹ / ₈	102
	júliusra 96 ¹ / ₂	96 ³ / ₄
	szeptemberre	
T e n g e r i	májusra 75 ¹ / ₄	75 ⁵ / ₈
	júliusra 72 ⁷ / ₈	73 ¹ / ₃
C s i k a g ó.		
B u z a	májusra 92 ¹ / ₄	93 ³ / ₄
	júliusra 88 ¹ / ₂	88 ⁷ / ₈
T e n g e r i	májusra 66 ¹ / ₈	66 ¹ / ₈

New-York, ápr. 3. Gyapot New-Yorkban helyben 10.50 (10.40 tegnap), gyapot áprilisra 10.58 (10.71), gyapot júniusra 10.66 (10.58), gyapot New-Orleansban helyb. 10¹/₂ (10¹/₂), petroleum stand withe New-Yorkban 8.70 (8.70), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, április 3. (Zárlat.) Zsir májusra 8.30 (tegnap 8.40), zsir júliusra 8.52 (tegnap 8.67), szalonna short clear. 7.37 (tegnap 7.37), sertésbűs májusra 13.50 (tegnap 13.25).

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napár. Szombat, április 4. — Róm. kat.: Izidor pü. — Prot.: Izor. — Görög-orosz: Március 22. Vazul vt. — vi. — Zsidó: Niz. 3. — A nap két reggel 5 óra 35 percig, nyugszik délután 6 óra 32 percig. — A hold két reggel 7 óra 33 percig, nyugszik éjjel 11 óra 1 percig.

A miniszterek nem fogadnak. — A M. T. K. közgyűlése a Nemzeti Lovardában. — A Magyar Gyermektanulmányi Társaság értekezlete az Ujvárosban. — A Magyar Turista Egyesület közgyűlése délután 5 órakor az Akadémián. — A MÁV tisztviselők dalkörének hangversenye Andrássy-ut 67. — Paraszbál a Vigadóban. — Az Óbudai Tornacsapat vívóakadémiája 7 órakor. — A Színművészeti Akadémia előadása. — Balneológiai kongresszus Szentkirályi-utca 21. — Az osztálysorsjáték nuzsára reggel 9 órakor. — A II. Rákóczi Ferenc emlékbizottság költségvetésének előadása délután 5 órakor Toldy Ferenc-tér 30. — Sorozás a Mária Terézia lakonyában. Sor alá kerülnek a II. korosztály 1061-1430. számú. — A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlata a Mücsarnokban nyitva 9-3-ig. Belépődíj 1 korona. — Paczka Ferenc és Kornélia kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 31.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Ferenczyvárosi függ. és 48-as kör háziestélye 8 órakor Ferenczy-körut 2. — A Magyar Filozófiai Társaság ülése délután 6 órakor Fyterházy-utca 14. — A Magyar Jogászegylet vitáestélye 6 órakor Szemere-utca 10. — A Társadalomtudományi Társaság ülése fél 7 órakor. — A pedagógium ifjúságának irodalmi estélye 6 órakor az intézet dísztermében. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9-3-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. és 3-7-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani int. múzeuma nyitva egész nap. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10-12-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Ráth György-múzeum nyitva 10-4-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-2-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 3-6-ig.

— Személyi hírek. Klottild főhercegnő, aki két hete üdül fumei villájában, tegnap Károly István királyi herceg Rovenska nevű yachtján Fiuméből Arba utazott. — Hohenlohe Konrád herceg, triezti és isztriai helytartó tegnap este a Pelagosa triezti tengerészeti hatóság gőzösn Arba-ból Fiuméba érkezett és onnan Trieztbe utazott. — Imling Konrád igazságügyi államtitkár tegnap Fiuméba érkezett és hivatalos vizsgálat alá vette az ottani törvényszéki ügymenetet és a vele kapcsolatos fogház berendezését.

— A királyról. Bécsből jelentik, hogy a király tartósan jól érzi magát, a tegnapi kedvezőlen időjárás következtében azonban a szabadban végzett sétája elmaradt. Ma délelőtt a király a schönbrunni kastélyban külön kihallgatáson fogadta gróf Széchenyi Dénest, az ujonan kinevezett stockholmi követet, gróf Széchenyi László testvérét. A kihallgatás után a király a kastély kertjében a rossz időjárás miatt félbeszakított sétáit újból megkezdte.

— A császár jubileuma. A Tägliche Rundschau a német szövetségi fejedelmek a császári jubileumra tervezett bécsi utjáról a következőket jelenti: Azok a német fejedelmek, akiket rokonság fűz Ferenc József királyhoz, Bécsbe utaznak a császár hatvanéves uralkodói jubileumára, de téves az a közlés, hogy valamennyi német fejedelem testületileg meg fog jeleni a bécsi jubileumon, mert maga Ferenc József király is lehetőleg csendben akarja megülni a hatvanadik évfordulót.

— Magyar nemesség. A király Trescec Györgynek, a bosnyák-hercegovinai országos kormány udvari tanácsosának és törvényes utódainak, sok évi hasznos szolgálatai elismerésül branjskai előnévvel a magyar nemességet adományozta.

— A német császár Bécsben. A tegnapi hírekkel ellentétben ma az a tudósítás érkezik Bécsből, hogy a német császárral együtt több német szövetséges fejedelem Bécsbe érkezik, hogy uralkodónkat hatvanéves császári jubileuma alkalmából üdvözölje. Az eddigi megállapodások szerint Vilmos császár 10-én érkezik Bécsbe a szövetséges fejedelmekkel. A német császár sulyt helyez erre a közös ovációra s rábirta a királyt, hogy ehhez hozzájáruljon. A német császár Korfuból egyenesen Berlinbe utazik s május 10-én több napra meg fogja látogatni Fürstenberg herceget Duna-Esingenben, ahol fajdkakas-vadászat lesz.

— Széchenyiék. Gróf Széchenyi László és fiatal felesége, a magyar főváros legnagyobb nevezetességei, még csak két napig maradnak Budapesten. Az érdekes új házaspár ma délelőtt automobil-kirándulásokat tett Budapesten, és környékén, elmentek a Margitszigetre is, hol a hajóállomás körül egy kis gyalogsétát is tettek. A Margitszigetről a ligetbe röpítette őket a gépkocsi, többször végighajtottak a Stefánia-uton. Amerre elrobogtak, nagy feltűnést keltett a magyar gróf és nevezetes felesége. Odahaza a hotelban keveset tartózkodnak, mert kerülik a sok érdeklődővel, látogatóval való érintkezést. Széchenyi grófok holnap, szombaton délután utaznak el Ormezőre.

— Összeesküvés Nikolajevics Miklós nagyherceg ellen. A Nikolajevics Miklós orosz nagyherceg ellen szőtt újabb összeesküvésről, amelyet nemrég fedezett fel a pétervári rendőrség, a következőket jelentik nekünk Pétervárról: A nemrég kivégzett álcálciónál, akinek igazi nevét csak nemrég tudta meg a rendőrség, néhány chiffrizott levelet is találtak, amelyek Miklós nagyherceg ellen tervezett merényletre céloztak. Néhány nappal ezelőtt a Mihály-lovardában nagy díjlovaglás folyt le, amelyen a gárdának majd minden tisztje résztvett. A díjlovaglásnál Miklós nagyhercegnek is jelen kellett volna lennie. Néhány órával a verseny kezdete előtt a rendőrség a lovardához vezető uton néhány vasuti munkásnak öltözött nihilistát fogott el, akik revolverekkel és törökkel voltak felfegyverkezve. A rendőrség értesítette erről a nagyherceget, aki lemondott ezután arról, hogy a versenyen megjelenjen. Újabb letartóztatások várhatók.

— Magyar képviselő a pápánál. Hódy Gyula orsz. képviselő külföldi körútjában a napokban Rómába érkezett, hol gróf Széchenyi Antal osztrák-magyar vatikáni nagykövet közbenjárására a pápa külön magánkihallgatáson fogadta. A kihallgatáson a pápa barátságosan elbeszélgetett a magyar képviselővel, nagy érdeklődést tanúsított a magyar viszonyok iránt. A többek közt felemlítette, hogy kellemes emlékek fűzik Magyarországhoz azért is, mert velencei patriárcha korában egyik magyar püspökkel, néhai Dessewffy Sándorral benső baráti viszonyt tartott fenn. E barátság akkor keletkezett, amidőn a volt csanádi püspök nagyobb zárandoklatot vezetett Velenczébe. A pápa nagy sajnálkozással emlékezett meg arról, hogy Dessewffy már nincs az élők sorában és élénken érdeklődött utóda iránt. Végül a pápa szívélyes szavakkal bucsuzott el a magyar képviselőtől.

— Stollin leánya menyasszony. Stollin miniszterelnöknek legidősebb leánya jegyet váltott Bock hadnagy orosz tengerészeti attaséval. A menyasszony tavaly a finnországi vizeken ismerkedett meg vőlegényével, amikor Stollin üdülése végett négy hetet töltött a tengeren. Bock hadnagy ekkor az orosz miniszterelnök társaságában volt.

— Stössel fogsága. Stössel tábornok immár egészen otthonosan rendezkedett be a Péter Pál-erődben levő fogságában. A császár különös kegyből engedte, hogy felesége és fia mindennap meglátogathassa, azonkívül hetenként kétszer idegen látogatókat is fogadhat. A tábornok, aki polgári ruhát visel, azzal tölti idejét, hogy emlékiratait dolgozik. Az étkezés alkalmával Nyebogátov tengernagy és Lesin tengerészkapitány a társai, akiket tudvalegőleg azért ítéltek el, mert a csuzimai tengeri ütközetben hajóikat átadták a japániaknak.

— Izgalmas jelenet az osztrák képviselőházban. A bécsi képviselőház mai ülésén Dasinszky beszéde közben Pastor lengyel képviselő, aki a karzaton volt, egyszerre rosszul lett s eszméletlenül rogyott össze. Az elnök azonnal félbeszakította az ülést s a képviselőháznak három orvos tagja Pastorhoz sietett és segítségével részcsitette. A képviselő nemsokára jobban lett.

— A francia forradalmi munkásszövetség feloszlata. Clemenceau francia miniszterelnök a forradalmi általános munkásszövetséget fel akarja oszlatni, mert ez legfőképp politikai igazgatóval foglalkozik, amint ez különösen az építési vállalkozók és munkásaik közti konfliktus alkalmával észlelhető volt. A miniszterelnök a feloszlátás indokul azt is fel fogja hozni, hogy a szövetség érintkezést tart fenn a rojalista párttal. Az ügyet a legutóbbi minisztertanácson tették szóvá és Viviani közmunkaügyi miniszter kivételével az összes miniszterek hozzájárultak a miniszterelnök szándékához.

— Pia Monica. A mai drezdai esti lapok értesülése szerint Pia Monica hercegnő ma Bosenből Criegern kamarással Insbruckba utazott s egy szász udvari hivatalnok fogja Münchenbe, majd Lipcsébe kísérni a hercegnőt és nevelőnőjét. Pia Monica Lipcsében fogja bevárni a földközi tengeri utjáról hazatérő királyt s vele fog Drezdába utazni.

— Az abruzzói herceg szerelme. A florenzi „Fieramosca” intervjút közöl, amelyben az olasz királyi udvar egyik tagja érdekes nyilatkozatokat tesz az abruzzói herceg és miss Elkins viszonyáról. Az abruzzói herceg szerelme már jó idő óta tudott dolog az udvarnál s sokáig azt hitték, hogy futó érzésről van szó. Nagyon természetes, hogy házasságra nem gondoltak. A király nem hajlandó miss Elkinsnek megadni a királyi hercegi rangot és jogokat. Ami az abruzzói herceget illeti, egy pillanatig sem áltatta magát e tekintetben; tudta, hogy majdnem áthághatlan akadályok emelkednek házassága ellen s hogy az egyetlen létező módozat a morgantikus házasság. Mindazonáltal, minthogy Viktor Emánuel nagyon szereti unokaöccsét, az abruzzói herceget, beleegyezett abba, hogy speciális helyzetet teremtsen miss Elkins számára, olyasfélé, amely hasonlít Chotek Zsófia helyzetéhez, aki Ferencz Ferdinánd főherceghez ment nőül.

— Thaw felesége. A milliomos gyilkos felesége elhatározta, hogy otthagya Amerikát, mert tegnap este Newyork egyik legelőkelőbb kávéházából kiutasították. Thawné, ki az utóbbi időben teljesen visszahúzódott eddigi barátaitól, Európába fog vitorlázni, mert az utóbbi időben többször volt efajta kellemetlensége s valószínűleg csak akkor fog Newyorkba visszatérni, ha ezt ügyvédei szükségesnek tartják.

— Diáksztrájk. A newyorki egyetemen, amelynek ötszáz hallgatója van mindössze, kitört a diáksztrájk, amelynek az előzménye az, hogy egy tizenhét éves heiratkozott, diszgardag első éves egyetemi hallgató feltűnően választékos ruhában, automobilon robogott tegnapelőtt az egyetem épülete elé. Az automobilon aranysujtásos livrés szolga ült. Ez a fitogtató herceg felbőszítette a diákokat akik megragadták cifrázkodó társukat, az egyetem kertjébe cipelték és bedobták a tóba. Csuumvizesen ment panaszra a gazdag ifjú a rektorhoz, aki elrendelte a vizsgálatot. Tegnap a gazdag dandy atyjával és több fegyveres detektívvel jött az egyetemre s a detektívek megfegyverték az egyetemi hallgatókat, hogy aki hozzányúl a megbántott diákhöz, azt lelövik. Közben a rektor a tegnapelőtti diáksztrájk értelmi szerzőit kitalította az egyetemről. Erre valamennyi egyetemi hallgató gunydalokat énekelve kivonult az egyetemről és sztrájkba állott. Egyedül a tóba dobott első éves hallgató volt ma előadásán. Érthető ilyen körülmények között a rektor és az egyetemi tanárok zavara.

— Nagy adomány a szegényeknek. A mai bécsi városi közgyűlésen az elnököl alpolgármester bejelentette, hogy Monetig tanár, titkos tanácsos, aki tavaly nyáron a Dunába veszett s holttestét azóta sem sikerült megtalálni, végrendeletében százezer koronát hagyott Bécs városára azzal a rendeltetéssel, hogy ezen az összegben árvákat segítse. A közgyűlésen Weisswasser meginterpellálta a polgármestert, hogy hajlandó-e megakadályozni a cseh nemzeti színháznak tervbevett bécsi vendég szereplését.

— Királyi avatás az egyetemen. A Budapesti Tudományegyetemen a királyi avatás ünnepélyes határnapiaul gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter a Budapesti Tudományegyetem rektorával egyetértőleg folyó évi május 13-át állapította meg.

— A bécsi sakkverseny. A kilenczedik forduló nem hozta meg a várt eredményt. Maróczy nem fejezte be játszmáját s így Duras, aki nyert, és Schlechter, miután remist ért el Rubinstein ellen, a magyar mester elé került egyelőre. A részletes eredmény ez:

Duras spanyoljátékban győzött dr. Perlis ellen. Marshall vezérgyalogjátékban Bardeleben ellen nyert. Mieses bécsi huszárijátékban nyert könnyen a bécsi Réti ellen. Teichmann négyes huszárijátékban legyőzte Johnert. Swiderski franciaíjátékban nyert Leonhardt ellen. Remisvel végződött a Schlechter—Rubinstein játszmán kívül még a Tartakower—Spielmann és a Süchting—Salve-játszma is. Maróczy és Cohn közt a francia védelmi játszma 8 órai játék után a 64. lépésnél függőben maradt; az állás egyenlő. Berger és Alapin közt a játszma szintén befejezetlen maradt; Alapin jobban áll.

A verseny állása a kilenczedik forduló után: Duras, Schlechter 7, Maróczy (1) 6½, Marshall, Rubinstein 6, Spielmann, Teichmann 5½, dr. Perlis 5, Mieses, Tartakower 4½, Leonhardt 4, Alapin (1), Berger (1), Johner, Süchting, Swiderski 3½, Bardeleben, Salve 3, Cohn (1) 2½, Réti ½.

A szombati tizedik fordulón a következő párok mérkőznek: Spielmann—Leonhardt, Salve—Tartakower, Réti—Süchting, dr. Perlis—Mieses, Rubinstein—Duras, Johner—Schlechter, Alapin—Teichmann, Cohn—Berger, Marshall—Maróczy, Bardeleben—Swiderski.

— Egy Karagyorgyevics halála. Karagyorgyevics Bozsidar herceg, Péter szerb királynak unokatestvére, múlt éjjel negyvenhét éves korában meghalt Párisban. Anyja és testvére, Alexisz herceg semmit sem tudtak betegségéről és csak ma fognak Párisba érkezni. Bozsidar herceg egy családja, valamint munkástársai előtt is eltitkolta betegségét. A herceg rendkívül érdekes ember volt. Kettős életet élt, kora reggeltől késő estig munkásban dolgozott s nagyon jól érezte magát a többi munkás között: este frakkot öltött s a legelőkelőbb társaságokat kereste fel. A társadalomnak mind a két osztályában nagyon szerették. Bozsidar herceg Péter királyllyal évek óta feszült viszonyban volt és egyáltalában nem érintkeztek egymással.

— Arnimné Bismarck Malvin halálához. Adunk hírt róla, hogy özvegy Arnimné, született Bismarck Malvin 81 éves korában Berlinben meghalt. Most az elhunyt tiszteletreméltó matrónáról még ezeket az adatokat közlik a berlini lapok: Bismarck-Schönhausen Ferdinánd századosnak és nejének, Mencken kormánytanácsos leányának házasságából három gyermeke született és pedig 1810 július 24-én Bernát, 1815 április 1-én Ottó, a későbbi vaskancellár és végül 1827 június 29-én Kniephofban Malvin. Bismarck Ottó tehát 12 esztendővel idősebb volt hugánál, akit mindenkor meleg testvéri szeretettel vett körül, amit különösen a hugához intézett levelei tanusítanak. Bismarck eme levelei egyrészt valódi gyöngyök a német irodalomnak, de másrészt fontos történelmi dokumentumok is, mert rajtuk vezérfonálként húzódnak végig a nagy államférfi fokozatos fejlődésének egyes fázisai. Malvin 17 esztendőskorában Arnim Oszkár földbirtokos neje lett. Bátyjával való meghitt levelezése azonban már korábbról kezdődött. Ebben érdekes az a körülmény, hogy Bismarck sokszor bizalmasabban nyilatkozott nővére előtt, mint nejehez írt leveleiben, amelynél tartania kellett, hogy a tőle távol élő nő minden szavát Argus szemekkel vigyázó környezet esetleg visszaél a levelekben közölt nyíltsággal. Arnim Oszkár 1903 évi december hó 18-án halt meg 80 esztendőskorában. Házasságukból két fiú és két leánygyermek született. A fiukat anyjuk túlélte. Mária, az idősebbik leány, Kozzo Rudolf tartományi tanácsos felesége lett, míg a fiatalabb leányt a vaskancellár másodszüllött fia, gróf Bismarck Vilmos vette nőül.

— **A hessen nagyherceg a czárnál.** Carskoje-Seloba a hessen nagyhercegi pár ma este érkezett. A vendégeket a pályaudvaron a czár és czárné fogadták.

— **Lemoine, a gyémántcsináló.** Adtunk hírt róla, hogy Lemoine, a hírhedt gyémántcsináló, már szabadlábon jár, amennyiben a bíróság elfogadta védelme ajánlatát, hogy nagyobb biztosíték fejében kibocsátja a vizsgálati fogságból. A londoni Union-bank amelyen Lemoine levele van letétben, amely állítólag a gyémántgyártás titkát tartalmazza, a levél átadását megtagadta. Ezt a kiadási ügyet most Franciaország diplomáciai utra terelte és így az eljárás hosszabb időt fog igénybe venni. A törvényszék most alkalmat akar adni Lemoine-nek, hogy mutassa meg, tud-e tényleg gyémántot mesterséges uton előállítani. A végzés, amelynek alapján Lemoine többhónapi fogság után ideiglenesen ismét visszanyeri szabadságát, a következő tényezőknél nyugszik: A nyomozás minden irányban befejezést nyert és így többé nem fenyeget az a veszély, hogy a vádlott meghússítja a vizsgálatot azáltal, hogy netán megsemmisíti a bűnjelket, vagy nyomokat. Másodszor az Union-banknál letétbe helyezett levél kiadása iránt megindított eljárás befejezése hosszabb időt fog igénybe venni. A bíróság tehát czélszerűtlennek tartja a vádlottat ily hosszú ideig fogva tartani. És végül harmadszor Lemoine ismételt hangoztatta, hogy abban az esetben, ha módot nyútanak rá, kétségtelen bizonyítékot fog szolgáltatni arra, hogy képes mesterséges uton gyémántot előállítani. Feltételes szabadonbocsátása, mint a vizsgálóbíró végzése mondja, alkalmat fog nyújtani már most a vádlottnak arra, hogy bebizonyíthassa annyira hangoztatott ártatlanságát.

— **Letartóztatott szerkesztő.** Belgrádból jelentik, hogy Sibaricot, az összeesküvő ellenes Narodni List szerkesztőjét, aki lapját, melynek megjelenése hosszabb ideig szünetelt, legutóbb újból megindította, tegnap letartóztatták. A letartóztatást azzal indikolják, hogy Sibaric nem fizetett meg egy reá kirótt 300 dinárnnyi bírságot, illetőleg a nem fizetés esetén kirótt 30 napi fogházbüntetést nem illelte.

— **Érdekes plágium-ügy.** Bécsben egy furcsa plágium-affér fejeződött be ma. Nemrégiben sokat beszéltek Bécsben egy fiatal orgonistáról, aki 8-10 oratóriumot játszott el saját szerzeményeként zenéértő társaságokban, sőt az egyik oratóriumot ki is nyomatta és magának az istennek dedikálta, a címlapon néhány ajánló sorral, amelyekben azt írta, hogy isteni sugallat ihlette meg ennek az oratóriumnak megkomponálására. A nagyreményű oratórium-szerzőt, aki különben a Hahn Frigyes névre hallgat, az a baleset érte, hogy Ondricek Jónévi hangversenymester és egy kiérdemesült operaénekes, Schittenhelm Ottó leleplezték és nyíltan plágialással vádolták. Egy bécsi estilapban adatokkal bizonyították, hogy Hahn Frigyes oratóriumai tulajdonképpen Reinberger egyházi karmester szerzeményei. A leleplezés után Hahn Frigyes orgonista állást kapott a kalksburgi jezsuitáknál s onnan fenyegetőzött nyilatkozatokban, hogy ügyét már átadta egy ügyvédnek, aki meg fogja indítani a sajtópör. A két leleplező művész azt válaszolta ugyancsak nyilatkozatban, hogy felesleges a sajtópör, Hahn terjeszse elő oratóriumainak kottáit egy választandó bizottságnak, amelyet akár egymaga állíthat össze neki tetsző zenészekből, ők ketten is bemutatják Reinberger kottáit s majd kiderül az igazság, ha az oratóriumok nem plágiumok, akkor nyilvánosság előtt bocsánatot fognak kérni. A sarokbaszorított „zeneszerző” erre megint nyilatkozott. Nem fogadta el az ajánlatot s azzal tért ki előle, hogy mikor a kottákat éppen ügyvédéhez vitte, dihében a méltatlan támadások miatt darabokra tépte. Így állott az ügy máig. Ma este aztán ugyanaz a lap, amelyben a plágiummal megvádolták Hahnt, a következő levelet kapta a kalksburgi orgonistától, illetőleg az egyik leleplezőtől, akihez Hahn a levelet intézte:

Schittenhelm Ottó volt operaénekes urnak Bécsben.

Tisztelt uram! Ezennel kijelentem, hogy a kérdéses oratóriumokat tényleg Reinberger orgonista nyomtatásban megjelent műveiről másoltam le. Kérem, hagyjon fel minden további akcióval ellenem. Mélyen sajnálom, hogy önt is és a nyilvánosságot is tévútra vezettem.

Tisztelettel
Hahn Frigyes.

— **Gyászmise Tóth Béláért.** Ma egy esztendője, hogy Tóth Béla, irodalmunk egyik kiválósága meghalt. Ebből az alkalomból az Erzsébetvárosi plébániatemplomban ma reggel nyolcz órakor gyászmisét tartottak. A gyászleppellel letakart padosorokban helyet foglalt a Pesti Hírlap egész szerkesztősége, írónk, művészeink közül többen. A szertartást dr. Valnicsek Béla segédlelkész végezte.

— **Egy játékbank üzemel.** A német császár korfui utazása előtt, amelyről mostanában az egész világsajtó hoz híreket, nyilvánosságra kerültek azok a botrányos csálások, amelyet az ugynevezett korfui játékbank igazgatói követtek el azzal, hogy állítólagosan értékes részvényekkel becsaptak sok hiszékeny embert. Nemrég ugyanis megalakult Brüsszelben a „Korfu Társaság” öt millió frank részvénytökével, a részvények azonban egy Feldmann nevű brüsszeli és egy Hank nevű kölni urnál maradtak. A társaság tehát csak névszerint volt részvénytársaság, voltaképpen ez a két ember a tulajdonosa. A cél természetesen játékbank alapítása volt s erre a célra tizenötezer négyszögméter területet bérelt a társaság a görög kormánytól. A kormány a kaszinó építését is megengedte, a játékról szóló engedelem-okiratban azonban kimondta, hogy a kaszinóban csak olyan játékok szabad játszani, amely egész Görögországban megengedettek. Tehát a rulett, bakkarat és a trente et quarante tilos. A társaság azonban nem boldogulhatott és csakhamar átalakult. Ekkor kis baleset érte: igazgatóit, Feldmann és Hankot elfogták Párisban, mert egy genfi ember feljelentette őket, hogy eladtak neki részvényeket, holott ezek a részvények teljesen értéktelenek. Fogságuk nem tartott sokáig. Szabadon kellett őket bocsátani, mert a csalást Svájcban követték el s nem francia területen. Az igazgatók ekkor Berlinben próbálták szerencsét s kerestek valakit, aki hajlandó lenne harmincezer márka áru részvény megvásárlása után a Korfu-Társaság vezérigazgatója lenni, de nem találtak. Egy Kracht nevű könyvkiadó azonban hozzájuk szegődött s most már hárman igyekeztek a társaság részvényein tulajdoni. A három ember csunya módon rászedte a kiszemelt áldozatokat Elhittették mindenkivel, hogy ugyanolyan bankról van szó, mint a montekarlói, holott a korfui bank egészen más volt. Mivel hazárdjátékok nem lehetett volna játszani, csupán megengedett polgári játékokat, a kaszinó nem hozhatott jóformán semmi jövedelmet sem. Kracht pedig egyre csábította az embereket részvények vásárlására s folyton arról beszélt, milyen nagyszerű ünneppésséggel nyitják meg a kaszinót az 1908. év tavaszán. Berlinből levisznek egy csapat újságírókat és előkelőségeket, ott lesz a császár is s az ünneppésség legszebb pontja az lesz, hogy a társaság odaajándékozza neki azt a szigetet, amelyről Böcklin Arnold A halottak szigete című képét festette. Mindebből természetesen nem lett semmi, de nem is lehetett a többi közt azért sem, mivel a sziget nem a társaság tulajdona. A kaszinó készen van, de üresen áll s a rászédett részvényesek gyűlést tartanak ebben a hónapban Berlinben, hogy együttesen lépjenek fel a csalószöveget ellen.

— **Póru jár betörő.** Ma este hat óra tájban Schmidt Károly országgyűlési képviselő Duna-utca 3. számú lakásán a szabolány észrevette, hogy az előszobáját valaki fészegeti s álkulccsal iparkodik azon, hogy behatolhasson a lakásba. A szabolány rögtön átment a belső szobákba és elmondta a dolgot Schmidt Károlynak. A betörő úgy látszik, nem tudta, hogy a lakásban emberek vannak és tovább dolgozott, amíg végre be is jutott a lakásba. Ugyanabban a pillanatban lépett ki az előszobába a ház ura és megkérdezte a gyanús külsejű embert, hogy mit akar.

— **A Szenácssy és Hoffmann cég segédje** vagyok. Elhoztam a selyemárúkról szóló számlát.

A képviselő bevezette dolgozószobáiba, de azonnal gyanút fogott és megkérdezte a fiatalembertől, hogy hol van ennek a cégnek az üzlete. Az ismeretlen ember nem tudott helyes választ adni. Az ügyvéd erre bezárta az ajtót és revolvert fogott rá.

— **Meg ne merjen mozdulni.** Most a főkapitányságra telefonáltak. Ha megkísérli a szökést, lelövöm.

A képviselő folyton a betörő mellé szegte revolverét és ezalatt telefonált a rendőrségre, ahonnan két detektívot küldtek a lakására. Bevették a betörőt a rendőrségre, ahol megállapították, hogy Traube Józsefnek hívják. Hatszor volt már lopásért és betörésért büntetve. Letartóztatták.

— **Duse és egy feyencz drámája.** Nagy feltűnést keltett az a hír, hogy Duse egy ismeretlen író drámáját szerezte meg előadásra, aki épp most vizsgálati fogságban ül. Jól értesült körökben úgy tudják, hogy Casale Guidóról, arról a fiatalemberről van itt szó, akit mintegy két évvel ezelőtt egy ismert perugiai ügyvéd meggyilkolásáért miatti vetettek fogságra és aki még ma is várja pórének tárgyalását. Közben egy modern drámát írt, amelynek „Ananke” a címe és amelyben azt a konfliktust tárgyalja, amely miatt gyilkosságba keveredett. A művet megmutatták Duse-nak, akit a darabban megnyilvánuló tehetség és az erős jellemfestés arra bírta, hogy a művet elfogadja előadásra. A művész maga fogja játszani a főszerepet.

— **A római tüntetések.** Rómában a tegnapi összeütközésnél megsebesültek közül ma még egy munkás meghalt. A mai nap minden különös incidens nélkül folyt le. A nap megnézték. A munkáskamara kezdeményezésére és folyamán az összeütközés színhelyét is igen sokan hatóságai hozzájárulással holnap valószínűleg d. e. 9 órakor a munkások menelben vonulnak ki a temetőbe, hogy a tegnap elesettek sírjára koszorút helyezzenek. A munkáskamara ma kiáltványt bocsátott ki, amelyben felszólítja a munkásokat, hogy minél számosabban jelenjenek meg. Azt hiszik, hogy az általános sztrájk csak rövid ideig tart. Az olasz kamara ülésén Giolitti több képviselőnek a tegnapi összeütközésekre vonatkozó kérdéseire válaszképpen kijelentette, hogy már a tegnapi ülésen is válaszolt volna azokra, ha kimerítő jelentés állott volna a rendelkezésére. A miniszterelnök egy fedhetlen tanúnak, t. i. a halottas menetet kísérő városi képviselő tanuvalomását olvassa fel.

A szocialista párt nevében Durozzi képviselő kijelentette, hogy helyteleníti az általános sztrájkot és annak korlátozására párhiveinél mindent elkövet.

Chiesa republikánus helyteleníti a rendőrség tegnapi magatartását és azon reménynek ad kifejezést, hogy az általános sztrájk mihamarább befejezést nyer.

Bacelli képviselő beszéli, hogy tegnap a Palazzo Venezia előtt elterülő téren ment át, mikor a munkások megütköztek a katonasággal és sok golyó süvített el füle mellett. Egy asszony, aki egy első emeleti erkélyről nézte az összeütközést, revolvergolyótól súlyosan megsebesült. A vizsgálat szerint a tüntető munkások lövöldöztek először és a katonaság egyenes parancsra a levegőbe lött, csak azután tüzelt a munkásokra. A tegnap megsebesült tüntetők közül ma egy meghalt a kórházban. Egy karabinieri és négy rendőr sebesülése halálos.

— **Elsüllyedt torpedó.** Londonból jelentik, hogy a Berwick-czirikáló az éjjel manőverezés alkalmával a csatornában nekiment a Tiger nevű torpedó-zuzónak. A Berwick felében kettéhasította a Tigert, úgy hogy azonnal elmerült. A harminczhat főnyi legénység a vízbe fullt.

— **A tüsz.** Tegnap két beteget szállítottak be a Szent Gellért-kórházba. Mejják Jánosné napszámost a Dagály-utca 7. számú házból és Diska Lipótné cselédet a József-utca 9. számú házból. Tegnap 24 férfit és 42 nőt ápoltak, meghalt egy férfi és egy nő, megfigyelés alatt van 12 férfi és 3 nő. A tisztí orvosi hivatal jelentése szerint márczius 31-én Szántó Sándornét a Ráday-utca 45. számú házból szállították be a kórházba. Albertini Géza a Ráday-utca 45. számú ház tulajdonosa most azt írja nekünk, hogy Szántó Sándorné soha sem lakott a házában s onnan nem is szállították el.

— **Agyongázolt iparos.** A Budapestről Pragerhof felé robogó 202. számú gyorsvonat Székesfehérvár alatt, a sóstói átjárónál elgázolt egy harminczöt évesnek látszó iparost. A szerencsétlen embert a vonat kerekai derékban kettészelték. Nyilván öngyilkos szándék vezette a sinek közé. Nem találtak semmiféle irást, amelyből kilétét megállapíthatták volna. A holttestet a rendőrség lefotografáltatta.

— **Zárlat alá vett tutajok.** A földmivélségi miniszter ma távirati rendeletet adott le a szásrégény felsőjárású erdőgondnokságnak, hogy haladéktalanul szálljon ki Maroshévíz községbe és a község nagy-kiterjedésű területén talált minden oly szabadon álló, vagy bekötött tutaját, amelyeknek gazdái a szerzést okirattal nem tudják igazolni, foglaljon le és árvereztesse el. A kiszállított erdei hatóság közeg eddig ötszáz fertály tutajt vett zárlat alá és nagy részének jogos tulajdonosai a szerzést régebb kelt vásár követeztében már nem tudják igazolni. Maroshévíz községből ma 50 emberből álló deputáció utazott Budapestre, hol kihallgatáson jelentkeznek a földmivélségi miniszternél az intézkedés megszüntetése végett.

— **Rablógyilkossági merénylet Bécsben.** Özvegy Domann Máriának Bécsben a Tenefeldergasse 3. szám alatt lévő ósksaruha-kereskedéséből, amint már röviden lejeztük, tegnap délután félnégy órakor rémes segélykiáltások hallatszottak ki az utcára. A járőrök rohantak s Domannét vértócsában fekvve, eszméletlenül találták. Az orvosok eszméletre keltették ugyan, de a szegény öreg asszony a kiállott rémület és a jelentékeny vérvesztés miatt képtelen volt a hozzá intézett kérdésekre felelni. Testén több súlyos seb tátongott: a nyakán és a mellén. Az egyik seb egész a tüdőig hatolt. A sebeket késszurások okozták. Később valamennyire ki lehetett hallgatni Domannét és körülbelül ezekben állapítható meg a tényállás: Mintegy 25 évesnek látszó fiatal ember lépett be az üzletbe délután félnégy órakor, amidőn ott a tulajdonosnőn kívül senki sem tartózkodott. Ruhákat akart választani. Domanné az állványokhoz ment, hogy néhány öltönyt előhozzon és miközben hátat fordított a fiatal embernek, ez reája ugrott és késével többször megszúrta. Ő erre segítségért kiáltott és a merénylő a segélykiáltások miatt elmenekült. Domannét a mentők a kórházba szállították. Rieger Mária cselédeleány, aki az üzlettel szomszédos házban lakik, a rendőrigazgatóságon a következőket adta elő: Délután három óra után egy legényt látott kifutni az üzletből, melynek ajtajában pár pillanat múlva vérezve és jajveszékelve megjelent Domanné és ott összerokadt. A kibocsátott körözlevélben eddig szerzett adatok szerint a merénylő leírása ez: Huszonöt év körüli, közepesen magasabb, nyulánk, vörös haj és bajusz; piszkoszürke zakóruha, sötétbarna felöltő. A német nyelvet cseh kiejtéssel beszéli. Domanné kissé erőhöz tért és folytatolagos kihallgatása során elmondta, hogy a merénylő egy nappal előbb is járt nála, amikor öt pár harsányt adott el neki 2 koronáért. Mikor a szurásokat kapta, nem mert kiáltani, hanem halottnak tette magát. Erre a merénylő megmosta kezét, néhány ruhát kapott a karjára és a boltban levő csekély pénzkészletet magához véve, a véres késsel együtt elrohant. Körülbelül ötven koronát vitt el. A rendőrség 400 korona jutalmat tűzött ki annak, aki a merénylőt kézrekeríti.

Bécsből érkezik még: Azt a merénylőt, aki tegnap a X. kerületben rablógyilkossági kísérletet követett el Domann Mária zsibárosnő ellen és súlyosan megsebesítette a szegény asszonyt, ma este kézrekerítették. De Florian Jánosnak hívják, huszonhét éves asztaloslegény, aki Belgrádból került Bécsbe és már régóta munka nélkül szűkölködik. A súlyosan megsebesült asszony fölismerete benne támadóját s erre a suhancz töredelmes vallomást tett. Átkísérték az országos törvényszék fogházába. Domann Mária állapota komoly ugyan, de esetleg életben fog maradni.

— **Banditák az erdőben.** Savada orosz falu közelében egy erdőben három fegyveres bandita megtámadta Hensejew államügyészt és Korstenecki vizsgálóbíró, akik hivatalos ügyben kocsin Savadaba mentek. A három fegyveres bandita kirabolta a bírót és az ügyészt, aztán a rablók az erdőbe menekültek.

— **Elgázolta a vonat.** Ma éjjel után két órakor egy tolató vonat elgázolt egy középkorú, munkás-kindésű embert. A vonat mindkét lábát levágta. A kihívott mentők már csak a beállott halált konstatahálták. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Személyazonosságát nem lehetett megállapítani. A rendőrség megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy a szerencsétlenségért, kit terhel a felelősség.

— **Halálozás.** Vornachi, nordlingeni és lindeni dr. Heyder Odön gödöllői járási főszolgabíró és Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósági bizottságának tagja 45 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma délután lesz. A járás tisztviselői és jegyzői kara külön gyászjelentést adott ki, melyben fájdalomnak adnak kifejezést a szeretett főnök, példás tisztviselő és jóbarát elhunytán.

— **Bérlőváltás.** „Therapia Palace“ grand hotel és szanatórium Cirkvenicán (Fiume mellett). A mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg átalakítva, jéggyár, gőzmosóda és tehenészettel berendezve. Az egész épület, a pavillon és a tengeri fürdő renoválva lettek. Jelenlegi bérlője Csilléry Sándor fehérmegyei nagybirtokos. Kiszállás Cirkvenicán a Therapia saját mólóján.

— **Csuz (rheuma) és ösvény villamos hő- és fényfürdőkkel való kezelése** meg oly eseteknél is vezet sikerre, melyek hosszú éveken át minden orvosi

kezeléssel dacoltak. E kezelés idegzsákánál, főleg ischiásnál is bevált és dr. Höngig Izso elektroterapiái intézetében (Károly-körút 24.) kerül alkalmazásba.

— **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**
— **Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme.** Különös gond fordították a gyermektorna és vívásra.

— **Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók** Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

— **Fiatal leányok, gyenge gyermekek** használják a Kriegner-féle Tokaji china vasbort, mely erősít, az étvágyat növeli, a vért javítja és gyarapítja. Kis íveg 3.20, nagy 6 korona a Korona-gyógytárban, Kálvin-tér.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A félisten.

(Színmű 3 felvonásban. Irta: Gozsdu Elek. Bemutató előadás a Nemzeti Színházban.)

Mintha ünnepes hang csendült volna fel ma este a Nemzeti Színházban. Osztályrészünk volt valamiben, amit bizonyos ideig nélkülöztünk első muzsatemplomunkban és ami szép lassacskán, ugyszólván észrevétlenül kivonulni látszott a színpadokról: részünk volt a költészetben.

Nem megvetendő csemege ez a művészi élvezetek közt. Hosszu időn át dramatizált filozófiai problémákkal kedveskedtek a szerzők és színházak; kaptunk felvonásokra osztott és jelentékre tagolt társadalmi tetteket. Láttuk a társadalmat megjeleníteni a színpadokon annak rut, vagy tetszetős képeivel. A józanná lett írók fűr-késző szemekkel nézték, hol fedezhetnek fel valami nyavalyát, vagy görvélykört a társadalom testén, vagy annak képviselőin és siettek drámai képekben bemutatni azokat. Nem tagadom: ez a naturalisztikus és később verisztikussá vált irány sok érdekeset és jelentőst produkált. Hisz valóra váltotta azt, ami régi elv gyanánt szerepelt s mely ebben az imperatív mondatban csucosodott ki: „A színpad legyen az élet tükré”. De abban az arányban, amelyben ez az irány haladt, fejlődött és el is fajult, enyészett egyszersmind lassankint a költészet a színpadokon, nem hagyván mást hátra, mint szép emlékeket.

A fogadtatás után, amelyben Gozsdu Elek „A félisten“ című darabját ma részesítette a publikum, arra következtetésre vagyok följogosítva, hogy a régi költészet nemcsak emlékeket hagyott hátra, hanem vágyakat is. A közönség mintegy felüdült ma, amikor a költészet ragyogó színeibe mártott eszmék csendültek föl a színpadon. Velencei tündöklő egét láttuk. A renaissance romantikusnak látszó emléke vonult föl. Nem közönséges emberek jártak-keltek a színpadon s arányaikból kinőtt szenvedélyek kaptak hangot, amelyek különös és varázsos zenét mondtak letűnt nagy időről, a cinquecento nagy művészeiről és művészi álmokról, amelyekről még mindeddig nem feledkezett meg az emberiség.

És nagy szenvedélyek csatáját láttuk ma este a színpadon, amelyeknek mozgalmi és katasztrófái megrendítettek bennünket. Olyan művészek vonultak el a játék keretében, akiknek szenvedélyeit a déli nap a forrponon tulra hevítette és akik képtelenek minden alkuvásra, minden alkalmazkodásra. Teljesen rabjai indulataiknak, eszméiknek, gondolataiknak és akiknek élet-katasztrófáit éppen lángoló szenvedélyeik idézik elő. Mindezt ragyogó színek kísérik és a köznapitól teljesen elütő hang, melyben muzsika is van s amely fülnek-léleknek egyformán jól esik.

A darab hőse a rendkívüliségek közt egyike a legrendkívüliebbeknek. Giorgione Barbarellit választotta hőséül; a festőt, akinek művei ma is csodálat tárgyát képezik. Az a gondolat vezérelte a szerzőt, hogy hőse életével, szerelmével, katasztrófájával megmutassa a művészelket és fölvesse a kérdést, mely az esztétika egyik legregőbb kérdése: mi a szépség és hol van a szépség forrása?

Ez a probléma szinte modernné tette a különben romantikus tárgyat. Barbarelli minden festményén ugyanaz a nő jelenik meg. Legnagyobb művészi alkotásának is ez a nőalak ad halhatatlan értéket. Ez a nő a kedvese, Cecilia, Leonardo Lorendano doge leánya. Minthogy művészi alkotásainak Cecilia ad ihletet, ezért az észvesztően szép nő abban az illuzióban ringatózik, hogy ő a szépség gényusa, hogy ő az a szépség, amely a művész lelkében él és nélküle a festő alkotni nem tud.

Barbarelli pedig hirtelen elragadtatásban, amikor mindenki magasztalja és mindenki féltetneket tartja, azt hangoztatja, hogy maga a természet nem szép. Széppé csak akkor válik, ha a művészlélek széppé varázsolja. A művészen van a csoda, nem abban, amit lát. Ha isteni szépségűnek festette minden festményén Ceciliát, akkor a szépség nem Ceciliában volt, hanem benne. Önmagából merített minden szépséget, nem megfordítva, vagyis nem kedvese szolgálta neki a szépség eszményét.

Kedvese ebből azt látja, hogy ő az, aki a festőtől mindent kapott, de ő viszont nem tudott adni a festőnek semmit. Ez haraggal, indulattal tölti el. A tételt nem fogadja el, sőt szenvedélyesen visszautasítja. Be akarja bizonyítani, hogy a művész lelke üres volna nélküle; hogy esetje nem fog, alkotóképessége elenyészik, ha ő nincs.

Láthatjuk ebből, hogy a szerző az egyik legrégebbi esztétikai tételt választotta tárgyául. Annál szebbnek és mesteriebbnek tűnik fel, hogy ebből a voltaképpen teoretikus kérdésből a szerző kerek, egész szindarabot tudott csinálni, melynek bonyodalma és fejlődése érdekes és szinzerű s mely nemcsak érdekli, de gyönyörködteti is a nézőt.

Akármiyen vékony fonala is van a cselekménynek, az mégis bizonyos mértékben mozgalmas és izgató. Ugyanakkor, amikor Ceciliában megérlelődik a szándék, hogy elszakad Giorgione Barbarellitől, megjelennek a művész lakásán német kalmárok, akik áruházat építettek Velencében és ezt a házat Barbarellivel akárik megfestetni. A szerződést meg is kötik. De akkor felugrik a kerevetről Cecilia és kijelenti, hogy a művész nem tud többé festeni, mert ő elhagyta és vele együtt kiszáll a művész lelkéből az ihlet, a szépség föltétele, az alkotási képesség.

El is hagyja. És igazá volt, amikor megjósolta, hogy a művész lelkéből az ihlet kiszállt. Az áruház falaira festett képek nem tetszenek a velencei népnek és nem kell a német kalmároknak sem. A félistennek tartott Giorgionet kövekkel haligálják meg, ablakait beverik és azt követelik tőle, hogy az áruház falairól kapartassa le a képeket. Most Giorgione szomorúvá lett. Képei sötétek és szomorúak; szépséget hiába keresnek azokban a szépséghez szokott velenceiek. Ezzel életének sorsa is eldőlt. Nem lévén többé jel sehol a szépség forrásait, bensőleg összeomlik és lelke elveszti tartalmát.

Azalatt a nő is megtette a maga Kálváriáját. Megfosztotta a művészt alkotó képességétől, de megfosztotta önmagát is az élet boldogságától. Ha a művész Cecilia elvesztésével nem jut többé el a szépség forrásaihoz, úgy a nő viszont elvesztette az életnek és boldogságnak forrásait. A tétel világos: kölcsönösen kiegészítik egymást. A művész tönkre megy a női eszmény nélkül; a nő tönkremegy a szerelem eszménye nélkül.

Mikor ismét találkoznak és megértik egymást, már késő. Igaz, hogy deus ex machina gyanánt kettévágja a problémát és befejezi a drámát a pestis, amely Velencében kitör és Ceciliát elpusztítja, de a darab, mire befejezéséhez ér, már győzedelmeskedett. A befejezés nem változtat a darab sorsán. A közönség már akkor minden elismeréssel adózott a szerzőnek, amelyvel csek adózhatott.

A legnagyobb művészi kérdések és esztétikai eszmék képezik a tengelyt, mely körül a darab forog. Mindezt tündöklő külsőségek díszítik, amelyek szinte ujak a színpadon. A pompás, renaissance-stíli műterem, a szép jelmezek, a szép velencei táj, amely a háttérben jut kifejezésre, rendkívülivé tették az estét, amely a Nemzeti Színháznak megszerezte a rég óhajtott sikert.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorbaesésnek és székesszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

ez elrontott gyomorral 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 60 fillér, nagy üveg 60 fillér.

Két közreműködő játéka még növelte a közönség elragadtatását. Márkus Emma és Gál Gyula játéka minden tekintetben rendkívüli volt. Márkus Emma kapta a Cecilia szerepét. Ebben a szerepben szépséget és erőt fejtett ki, melynek hatása alól nem lehetett szabadulni. Dikciója szárnyalt, kifejezései erősek voltak és szenvedélye mindent magával sodort. Az első felvonásbeli nagy jelenetében megrázta és megdöbbentette a hallgatóságot és nyílt színen percekig tartó tapsvihar jutalmazta. Gálnak csak egy jelenete volt az öreg doge szerepében. De ebben az egy jelenetben a művészet hatalmával játszott oly erős és hatalmas színezéssel, hogy az ő egyetlen jelenete feledhetetlenné tette az estét. Odrynak volt külső sikere, de művészi értelemben mögötte maradt Márkus Emmának és Gálnak. A nagy szenvedély hiányát nem lehet széles gesztusokkal és heves, hogy ne mondjam: szeleskedő taglejtésekkel pótolni. Odry nem bírta egészen hangszínezéssel sem. Orgánuma itt-ott cserben hagyta. Garamszegi kisebb szerepben mutatkozott be, de nem sok szerencsével. A német kalmárok szerepében Szacsavay, Bartos és Hajdu kifogástalanul játsztak. A szerzőt pedig minden felvonás után sokszor és zajosan a lámpák elé idézték.

Timár Szaniszló.

A megváltás felé.

— Garami Ernő drámájának bemutatója a Vigszínházban. —

Társadalmi forrongások, melyek mindig mélyebben járók a politikaiaknál és egyéni élményekkel melegebben kapcsolódók, bizonyára gazdag materiáját hordozzák a művészek és közelebből: a drámaiknak is. Nem képzelhető társadalmi megmozdulás, melynek több köze volna az embersors tragédiáihoz, mely közvetlenebbül érne csontot és húst, vért és velőt, mint a szocializmus mozgalma. Ime: a materia, nagy emberi drámák materiája, komor forrongások és erjedések mélyeséges tárnái, melyekben nagy-szerű érczre bukkanhat a művész lámpása.

Régóta várom, türelmetlenül várom a szociális, vagy mondjuk: szociálista drámát. A vérből és vérből való, mely néhány embernek a színpad zárt keretébe rögzített drámáját mondja el, de valahogyan úgy, hogy ez a zárt keretben játszó, reális levegőjű dráma kifelé is mutasson, belülről kifelé nyisson messze perspektívát nagy, egyetemleges háttérű kérdésekbe, kapcsolódjék bele a nagy szociális akció lánczába, melynek egyik, közlelő felmutatott láncszeme. Mint ahogyan tulajdonképpen minden igazi dráma, szinte szándék nélkül is ezt cselekszi... A Heyermans „Remény”-e mintha megmutatott volna valamit ebből a szociálista drámából, amely mellesleg igazában is dráma és közösséget tart a művészettel is.

Van aztán, — ez már igazán van, nemcsak lehetne — egy másféle szociálista dráma és irodalom is. Az agitativ irodalom, amelynek semmiféle művészi forma, műfaj sem eléggé szent ahhoz, hogy vezérczikl ürrügüül ne szolgáljon. Persze, az ilyet nem művészember lízi — úgy érzem, hogy ennek sosem eszköz, hanem mindig cél az irodalom — hanem esetleg nagyon jóhiszemű és lelkes pártember. Hozzá a művészet krónikásának csak annyi köze van, mint egy utcai tüntetéshez, vagy egy parlamenti beszédhez, melyről a riport azt mondja, hogy „drámai hatású” volt. Legfőleg annak örülhet, hogy az eszme akár egyetlen hívővel is meggyarapodott.

Garami Ernő drámája a jellemzett csoportok között körülbelül középpont jár. Szándékaival mintha ama fentebbi drámai dráma felé törekednék; az első felvonásban vannak mondatok, gesztusok megindulások, melyek irodalmat ostromolnak. Hatásával és eredményével azonban a második csoporthoz jut el, az agitációs drámák csoportjához.

Ez az író tulontul egyszerűeknek látja a dolgokat. Egyszerűeknek és világos cél felé mutatóknak, minők a vezérczikkek és a szociálista kis káték. Abból a forró forrongásból, melybe valamilyen nagy eszme a maga szegény kis katonáit taszítja, az eszméléseknek és küzdelmeknek abból a füstölő levegőjéből, melyet Gorkij zavaros filozófiája, de művészi kvalitású drámája megérezket, mit sem tud megmutatni. Ebből sem, de azokból a reális akcentusokból sem, melyek Gorkij sorspofozta rongyosaiból eleven embereket formálnak. Legfeljebb annyit, hogy egyik alakja meghatározott időközökben köhög, majd ismét kenyeret kér, amely természetesen — ez a tendencia! — nincsen.

A kenyér végül is nincsen, a mosónő meghal és a lázadó fiatalok bűne esnek. Ez a darab és ez a tendencia: a pártfegyelem megsértésének, a sztrájk-törésnek párhuzamba állítása a prostitúcióval. A drámai mag ott van, hogy a régi, hiterkölesi alapon álló apa megtagadja leányát a szociálistától. De ez sem csirázik ki, mert nem ebből lesz a dráma, hanem abból, tisztára abból, hogy nincsen kenyér, minek folytán az anya meghal és a fiatalok részben sztrájkot törnek, részben prostitúcióba mennek. Végül a marseillaise hangjai mellett indulnak „a megváltás felé”. Holott már az első felvonásban is izig szociálisták voltak s így a belső evolúció vonala is teljesen hiányzik ebből a darabból, melynek bizony legkisebb hibája az, hogy semmi sem történik benne és a második felvonás egyetlen akcióját a kívül háborgó vihar jelenti. Ez is azért, hogy egy hasonlat elmondására alkalmul szolgáljon.

Az alakok reális életet nem élnek, de nem eléggé bátran megrajzolnak, ahhoz sem, hogy szimbolumokat képviselnének. Legfőleg csinos vezérczikkeket. És valószínűleg inkább ezek, mint a darabnak itt-ott, egy-egy dialógus erejében rejtőző kvalitásai lelkesítették a mai bemutatón azt a közönséget, mely a szerzőt nagyon sokszor és pompás szervezetséggel a lámpák elé szólította. De botrány, mint előzetesen várták, nem lett a dologból. Azok, akiknek némi ellenvetéseik voltak a darab ellen, nyilván nem hordanak sipot maguknál. Az esztétikai ellenvetések nagyon szerény természetűek.

Az előadás nagyon jóindulatu volt. Csak Ballassa jutott nagyobb és hálásabb szerephez; kissé tulzott gesztusokkal játszott, mintha oda célzott volna, ahol ma este a hatás zilipeit tudta: a karzatra. Nagy sikere volt. Góth, Góthné és Fenyvesi nagyon értelmesen mondták el az agitáció érveit; ők mindenkor nagyon értelmesek. Egy kisebb szerepben Kész Rózsi árult el ábrázoló tehetséget.

Bárdos Artur.

(*) Opera. Feinhals Frigyes bajor vendég-művésznő ma este a bolygó hollandi című szerepében lépett föl. Ismerjük őt ebben a szerepében a múlt idény óta. Azóta ismét egy esztendő múlt el és a hollandi ma magyar partra ért. Feinhals nagy művészettel, mélyen átgondolt Wagner-stilben, mérsékelten világos deklamációban ábrázolta a hollandit. Ez a gyönyörű hang ezuttal is hatalmasan érvényesült és egészen átszellemült felfogásban és karakterben. Az est egyebekben is igazi művészet bélyegét viselte. V. Krammer Teréz eszményi Senta. Poetikusság és lágyság volt a lírai részletekben és nagygyá nőtt a dráma folyamán. Arányi pompás hangú Erik és Szendrői karakterisztikus Daland. Márkus mesterült a zenekar élén és erős kézzel vezette az előadást. A grandiózusan előadott nyitány utáni nagy tapsot egészen saját művészi számlájára írhatja.

e. a.

(*) Huszka Nelly. Kisebb hangversenyek szívesen látott vendége szerepelt ma a Royalban, ahol szépszámu közönség jelent meg, hogy Huszka Nellyt meghallgassa. A szimpatikus fiatal hölgy műsorát tisztára magyar szerzők dalaiból állította össze.

nagy gonddal és szeretettel interpretálva a magyar írók munkáit. Kis terjedelmű, de finoman árnyékoli szopránjának, különösen Kern Aurél és Kálmán Imre dalai feleltek meg, míg az erőteljesebb, drámai akcentust igénylő dalokat kissé fátyolozottan, elfojtottan adta. Egyéniségében azonban sok báj van, ami gyakran az iskolázottság hiányát s a szöveg félremagyarázását is feledteték. A hangverseny keretében Panrock Augusztus kvalitásos zongorajátékával sok tapsot váltott ki.

(*) Kiss József és a külföld. Magyar íróknak az a szerencsétlensége, hogy a szava nem repül át a határon. Kicsiny, ismeretlen nyelvű nemzet vagyunk, akik az európai kulturából kikapcsolva állunk a Balkán határán. Akármilyen istenáldotta talentum született magyar földön, ez csak nekünk ajándékozta szellemi kincseit s nem vált az egész emberiség értékévé. Mindössze legújabbban tapasztalhatók kedvezőbb jelek, lassu leomlással porlad a bennünket körülvevő kínai fal s egyik-másik emberünk megtalálja utját a külföldre is. Ezeket a sorokat abból az alkalmából írjuk, hogy a berlini Kleines Journal című tekintélyes újság a költő jubileuma alkalmából leközi Kiss József „Mese a nagy csizmáról és a kis cipőről” című költeményét. A fordítás, mely híven tükrözi vissza az eredeti mű szépségét, Rotter Lajos az ismert kiváló hírlapíró munkája, aki briliáns verseléssel ültette át német nyelvre a kitünő magyar költő munkáját. Az ilyen jeles költői fordítások jelentősége nem méltatható eléggé, hiszen egyedüli hírvivői a magyar kultúrának.

(*) A Müegytemi Zenekar fényesen sikerült hangversenyt rendezett ma este a fővárosi Vigadó nagytermében. Dicséretet érdemelnek azok a müegytemi ifiak, akik az élethivatásukra előkészítő komoly tanulmányaik mellett időt tudnak szakítani arra, hogy a zenével is komolyan foglalkozzanak. Mert hogy komolyan foglalkoznak vele, azt bebizonyította a mai est eredménye. De külön elismerés illeti meg Meszlényi Nándort, a nagytehetségű fiatal karmestert is, aki ezeket a fiatal műkedvelőket oly kitünően tudta fegyelmelni, hogy azok minden intését azonnal megértik és intencióit a legnagyobb pontossággal végrehajtják. Öröm volt hallani, milyen szabatosan, milyen szépen színezve, mennyire szívvel-lélekkel játszott a zenekar Beethoven első szimfóniáját, Goldmark Scherzoját, Bossi Scilianáját és Mendelssohn Hebridák-nyitányát. De kitüntették magukat az ifjú zenészek a szóló-számok kíséretével is. Közreműködött ugyanis a hangversenyen Baré Emil és Popper Félix is. Baré, a m. kir. Opera versenymestere és a Nemzeti Zenede tanára annyi melegséggel, annyi tüzzel és olyan ragyogó virtuozitással játszott a Wieniavszki D-moll hegedűversenyét, hogy a közönség valóságban tombolt lelkesedésében. A tapsvihar nem akart szünni ezután a szám után; a közönség szeretett volna ráadást kapni, de a művész nem volt hajlandó ezt a kívánságot teljesíteni. Popper Félix gondokaművész Volkmann D-moll szerenádjának művészi előadásával szintén szép sikert aratott.

a. k.

(*) Ujházi Ede arcképe. Az Országos Színészegyesület nemrég tartott közgyűlésén Ujházi Edét egyhangú lelkesedéssel választották be az egyesület disztagei közé. A Színészegyesület ezenkívül megfestette a „mester” életnagyságu arcképét és azt most az egyesület diszttermében helyezték el.

(*) Az esperantó dráma. Reicher Manó jövevű berlini színész német művészekből társulatot akar összeállítani s az a terve, hogy augusztusban valamely klasszikus német drámát esperanto nyelven fog társulatával eljátszani Drezdában, ahol akkor lesz az esperanto-kongresszus.

(*) Rózsahegy Lugoan. Polgár Károly színtársulatánál három estén át vendégszerepelt Rózsahegy Kálmán, a Nemzeti Színház népszerű művésze. Színrekerült: Liliomfi, Annuska és Páry Pál. A közönség mindhárom estén zsufolásig megtöltötte a színházat s melegen ünnepelte a művészt.

Eddig kín volt!

A Sebők-féle szabályozható

„Chic” nyakkendő

Sebők Gyula

ma már mindenki ismeri és kedveli. Elegáns, czépszerű, izléses és olcsó.

Nagy választékban szebbnél szebb mintákban kapható a feltalálónál.

Budapest, VI., Teréz-körút 48. Tessék képes árjegyzéket kérni.

Most élvezet!

(*) „A gyermek“ Kolozsvárt. Janovics Jenő nemcsak önálló műsorát, de a fővárosi színházak újdonságainak is csak a javát veszi át. Alig, hogy a budapesti Nemzeti Színház előadta Abonyi Árpád színművét, „A gyermek“-et, a kolozsvári Nemzeti Színház is bemutatta közönségének, mely talán még nagyobb tetszéssel fogadta, mint a fővárosi. A sikerből a színészek nagyrészt a maguk érdemének tudhatják be. A czimszerepben Gálósi Zoltán, a társulat új tagja — akit a budapesti Nemzeti Színházról hódítottak el — mutatkozott be nagyon rokonszenvesen. A közönség nem fukarkodott tapsaival és a helyi sajtó meleg elismeréssel ir tetszéséről. A többi szerepben Hettyei Aranka, Berlányi Vanda, Hidvégi, Sebestyén, Horváth Paula és Hetényi jeleskedett.

EGYESÜLETEK.

(—) Vendéglősök közgyűlése. A Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata ma délután tartotta meg harmincznegyedik évi rendes közgyűlését Gundel János ipartársulati elnök elnöklésével, az ipartársulat tagjainak rendkívül élénk részvétele mellett. A közgyűlést Gundel János elnök nyitotta meg, aki szíves szavakkal köszöntötte a megjelenteket. Ezután Poppel Miklós ipartársulati titkár mutatta be az évi jelentést. Majd ismét felszólalt Gundel János elnök, ki nemcsak az ipartársulatban érvényesítő ügybuzgóságát, de a társadalmi életnek is tevékeny és számottevő tagja. Szóhoronnan konstatálta a korcsmárosok között dúló viszálykodást, ami az iparnak nagy hátrányára van. Reméli, hogy az érdekeltek mihamar be fogják látni, hogy összejártásban rejlik az erő s messze kiható eredmények csak az együttes munkásságból származhatnak. A számadások tudomásul vétele s több hozzászólás után az ülés az elnök elítélésével véget ért. Az ipartársulat közgyűlése után a temetkezési egyesület tartotta meg ülését ugyancsak Gundel János elnöklésével.

(—) Felolvasás betegségekről. Dr. Boros Ernő, a kiváló orvos a Ferencz József kereskedelmi kórház megbízásából felolvasást tartott ma este a nemi betegségekről. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének helyiségét zsúfolásig megtöltötték az egyesület tagjai s az előadást mindvégig nagy érdeklődéssel kísérték.

(—) A budapesti gázkérdés. A Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben szombaton, e hó 4-én este félhét órakor Kajlinger Mihály előadást tart a budapesti gázkérdésről.

FŐVÁROS.

(Uj alakulás. Az új városi választmány most tartotta alakuló ülését dr. Bródy Samu elnöklésével. Az alakulásnál a VI. kerület kivételével, minden kerület képviseltette magát. A választmány kimondta, hogy feladata tisztán az, hogy a szőnyegen levő fontos városi ügyeket a bizottsági és közgyűlési tárgyalások előtt megbeszéli és a kerületi pártokat informálja. A választmány határozatot nem hoz, ellenben választásoknál ezután is megejtí a kandidációt. Ezután a végleges ügyrend megalkotására a következő bizottságot küldték ki: I. kerület: Platthy György; II. kerület: Németh Imre; III. kerület: Botzenhardt János; IV. kerület: Hahóthy Sándor; V. kerület: Glücksthal Samu; VII. kerület: Márkus József; VIII. kerület: Heltai Ferencz; IX. kerület: Springer Ferencz. Ezután a választmány az igazoló-választmányban Novák Sándor halálával megüresedett tagsági helyre Mátyus Arisztidét jelölte.

(Uj Dunahíd a fővárosban. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet legutóbb tartott ülésén Strasser Miksa főmérnök tartott előadást a Boráros-téri Dunahíd építéséről. Előadásában vázolta ezen hid építésének gazdasági jelentőségét városrendezési, közlekedési és forgalom-politikai szempontból. Reá mutatott különösen arra a fontos aktuális szempontokra, amely a főváros közönségét az uralkodó lakásnyomor folytán fenyegeti. A Boráros-téri Dunahíd áthidalása a lakásmizériát nemcsak enyhíteni, de azt az égetően sürgős kérdést gyökeresen megoldani van hivatva, miután a hid építése egy csapásra feltárja a főváros közönsége számára a Lágymányos és Kelenföld őrési sík területeit, ahol aránylag olcsó telkek állanak egy már szabályozott úthálózat által határolva az építkezés rendelkezésére. A főváros közlekedése szempontjából is kiváló fontossággal bír a hid építése, miután ezen a hidon át a legrövidebb uton jut a pesti részek szívébe a közeli községek, Albertfalva, Budafok, Budaörs és Tétény forgalma.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet előadó javaslatára elhatározta, hogy feliratot intéz a pénzügy-miniszter urhoz, amelyben kéri, hogy ezen hid építését határozza el és az erről szóló rendelkezést a főváros fejlesztéséről szóló törvényjavaslatba vegye fel. A nagyérdemű előadás az egyleti tagokon kívül az ezen hid építése iránt különösen érdeklődő nagyszámú Ferencz- és Józsefvárosi Polgárok is megjelentek, akiknek nevében dr. Gonda Dezső fővárosi törvényhatósági bizottsági tag köszönetet mondott az egyletnek a hid ügyének felkarolásáért.

(Pályázat a tanácsjegyzői állásra. Az üresedésben levő tanácsjegyzői állásra a következő fogalmazók pályáztak: Dobry Tivadar (1884 óta szolgál a fővárosnál), Kiticsán Miklós (1888 óta), Peskó Lajos (1885 óta), Sente Miklós (1893 óta), Rákosi Andor (1894 óta), Halász Elemér (1893 óta), dr. Kintzky Pál (1896 óta), Szenovszky József (1891 óta), Bukovszky Viktor (1892 óta), Édes Endre (1892 óta), Némethy Béla (1892 óta), Sohr Manó (1894 óta), dr. Lung Géza (1903 óta), dr. Schmelheger Árpád (1896 óta), dr. Kemény Géza (1895 óta), dr. Friedrich István (1888 óta). A kijelölt-választmány első helyen Kiticsán Miklóst, második helyen Peskó Lajost, harmadik helyen Sente Miklóst jelölte. A választás az április 15-iki rendes közgyűlésen lesz.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Negyedik nap. —

Az alagi tavaszi meeting negyedik napja szintén változatos és érdekesítő sportot ígér, habár nagyobb díj nem szerepel a programmon. A nap legjobban dotált versenye a 3000 koronás Verbung gátverseny, mely valószínűleg Breakwater újabb győzelmével végződik.

Jelöltjeink:

- I. Pink—Nem bánom.
- II. Claymore—Sans atout.
- III. Breakwater—Panasz.
- IV. Mohrenseele—Excellence.
- V. Jankovich ist.—Rohonci ist.
- VI. Dornoch—Mehet.

(Az Athletikai Szövetség kerületi közgyűlése. A Magyar Athletikai Szövetség délmagyarországi kerületének bizottsága Szegeden tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen hat egyesület képviseltette magát. Jelen voltak: ifj. Vas Gusztáv előadó, szövetségi képviselő Aradról, Preisinger Béla sportintéző az Aradi Athletikai Club, ifj. Nyáry Béla titkár az Aradi „Meteor“, Szárits János titkár a Bácska-szabadkai Athletikai Club, Stenger Márton a Temesvári Athletikai Club, Adámfi János a Szegedi Vívó-Egylet és Szende Izso titkár, a Szegedi Athletikai Club képviselőiben. Szende Izso korelnök felkérte ifj. Vas Gusztáv kerületi előadót az elmúlt évi jelentés megtételére.

Előadó a kerületi bizottságok működésének fontosságát ismertette, előterjeszté az elmúlt évi munkálkodás eredményeit, a rendezett kerületi bajnoki versenyek sikereit, melyeket örömmel és köszönettel vett tudomásul az értekezlet. Az előadói jelentés után a kerületi bizottság 1908. évre újra megalakult. Székhelye Arad s elismerésük megnyilvánulásául elnökké üiből Szathmáry Jánost és előadónak ifj. Vas Gusztávot választotta meg. Előadó indítványára a gyűlés Szathmáry János elnököt és Stankovics Szilárd szövetségi titkár távratilag üdvözli. — Beható eszmecsere után tizenegy bajnokság rendezését határozta el a kerület, amelyek öt egyesület között oszlanak meg. Résztvesz a bajnokság rendezésében Arad, Szeged, Temesvár, Szabadka, Nagybecskerek. A bajnokságok együttes rendezésének eszméjét igen megfontolandó körülmények gátolják, mert ébren tartani minden érdekelt város közönségének érdeklődését csak a bajnokságok megosztásával lehet. A kerületek ügyeinek ilyen élénk haladása s a vidéki egyletek ilyen figyelemre méltó tevékenysége élénk bizonyossága a Magyar Athletikai Szövetség sikerének.

(Torna. A Magyar Testgyakorlók Köre által április hó 4-ére kiirt nyílt tornászati verseny a torna termében bekövetkezett és elháríthatatlan akadály miatt bizonytalan időre elhalasztott. A rendező egyesület ezen az uton is értesíti a társegyleteket.

(A MAC. közgyűlése. A Magyar Athletikai Club szombat délután tartja meg rendes évi közgyűlését a Nemzeti Lovarda nagytermében. A közgyűlésen számol be a vezetőség múlt esztendői tevékenységéről, mely ugy az atlétika, mint a vívás, football, birkózás és lawn-tennis sportokban nagy sikerű volt. A közgyűlés választja meg a 30 tagu választmányt, állapítja meg az idei költségelirányzatot és dönt a beérkezett indítványok felett.

(Galambblöv versenyek a Margitszigeten. A József kir. herczeg védnöksége alatt álló Országos Magyar Galambblöv Egyeslet tavaszi meetingje ma kezdődött meg. A Margitsziget felső csucsán elterülő kies fekvésű pályát már rendbehozták. Az idei tavaszi versenyek rendkívül érdekesnek ígérkeznek és egész sereg sporteseménynyel kecsegtetnek; így eldöntésre kerül Magyarország galambblöv-bajnoksága, a Schwechati Galambblöv-Egylet nagy nemzetközi matche stb. A részletes program a következő: Április 7-én báró Inkey József-díj, április 9-én a Libits Adolf-tiszteletdíj, április 10-én báró Vécsey Miklós-díj, április 11-én Lossonczy Gyula-díj, május 4-én gróf Wenckheim László-díj, május 6-án Mocsanyi Antal-díj, május 8-án gróf Csekonics Gyula-díj, május 11-én József kir. herczeg díja, május 13-án Augustza kir. herczegnő díja, május 15-én Magyarország bajnoksága, május 18-án nagy matche a Schwechati Galambblöv-Egylet és az Országos Magyar Galambblöv-Egylet 4—4 kiküldött tagja között, május 20-án gróf Károlyi Mihály-díj, május 22-én Eicke Siegfried-díj, május 23-án gróf Zichy Kázmér-díj, május 25-én Vigaszdíj. A versenyre vonatkozó felvilágosításokkal Gyapai Nándor titkár (Budapest, Margitsziget) szolgál.

Nyílt-tér

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

A Magyar vas- és fémiparosok országos szövetsége
Budapest, Erzsébet-körút 1. szám
Közgazdasági képzőintézők bíró

irodavezetőt

koros, délutáni elfoglaltsággal, 1200 kor. évi kezdő fizetéssel.
Ajánlatok a fenti címre küldendők.

Aki az **ÜSTÖKÖS-re**, hazánk legjobb élelapijára, most háromnegyedévre (áprilistól—decemberig) 9 koronával előfizet:

ingyen kapja az Üstökös 1907. évi teljes bekötött évfolyamát.

600 oldal vicc, kép humoros, stb.) — (Az 1908. január—márciusban megjelent számokat, köztük az 56 oldalas 50 éves jubileumi számot ingyen utána küldjük).

Czím: Üstökös - Budapest.

2 teljes évfolyam csak 9 korona.

Az „Egyetértés“ előfizetői, ha ezen minőségűkre az utalványszelvényen hivatkoznak, kedvezményes áron (Negyedévre 2 kor. Felévre 4 kor. Háromnegyedévre 6 kor.) fizethetnek elő, ez esetben azonban csakis az 1908. évi január, márciusi számokat kapják.

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tucatszámra 1—10 forintig. Capot-Americain rövid, 2—3 forintig. Mintagyűjtő (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2—5 frt. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.—, 3.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothausser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

TÖRVÉNYSZÉK

§ Párty püspök zsarolási ügye. Már megirtuk, hogy három nő, nevezetesen Kovács Klórida és Bodon Gézáni postatisztek és Dán Anna szácskósnő barátjuk, Hegedűs Sarolta érdekében a IV. kerületi járásbíró előtt esküvel bizonyították azt, hogy Párty püspök 1901. november havában elvette Hegedűs Sarolta 1000 koronás arany nyaklánczát s hogy a Császár-fürdőben történt nyakláncz-vétel után Hegedűs Sarolta többször meglátogatta lakásán a püspököt. A püspök ezen vallomás folytán zsarolás miatt emelt panaszt s több levéllel igazolta, hogy Hegedűs Sarolta a püspököt soha sem látta s hogy a kérdéses időben a püspök nem is volt a Császár-fürdőben. A négy nőt erre a vizsgálóbíró letartóztatta. A letartóztatás ellen dr. Vázsonyi Vilmos és dr. Lengyel Zoltán védők felfolyamodtak a vádtanárhoz, amely hozzájárult a letartóztatáshoz. A kir. tábla ma helyben hagyta a vizsgálóbíró letartóztatási végzését.

§ Betörés egy ékszerüzletben. A múlt év novemberében, mint ismeretes, nagyobb betörés történt Majtán József Koronaherceg-utcai ékszerüzletében. A tettesek 24.000 korona értékű ékszert vittek magukkal. A betörők kézrekerítésére zárlatnyomozás indult meg, amelynek során Zahler Antal rovtott multu notórius betörőt és Glück Salamon házalat letartóztatták. A társaság harmadik tagja, Szüts Lajos idejekorán kerekét oldott, s máig sem sikerült tartózkodási helyét kipuhatolni. A megejtett házkutatás alkalmával Zahlernél 6000 korona értékű ékszert találtak. A kir. ügyészség Zahler ellen lopás, Glück Salamon ellen pedig büntető bíráskodás címén emelt vádat. A vádtanács ma Glücköt csupán gazdaságért helyezte vád alá, míg Zahler betöréses lopásért fog felelni a törvényszék előtt.

§ Titkok egy garnizonból. Lassan a feledés homályába vész az a szenzáció, amely 1906. évi augusztus havában támadt Zsedényi Aladárnak egy cikke nyomán, amely „Titkok egy garnizonból” címen a Pesti Hirlapban jelent meg. A cikkben foglalt sértésekért Fabritius Lázár őrnaggyal állott ki, hogy súlyos feltételek mellett párbajt vívjon. Közvetlenül a párbaj előtt egy magát Cselényi Károlynak nevező ember jelentkezett és a súlyos vádak egész tömegével illette Zsedényit. A párbaj ennek következtében elmaradt. Zsedényi a diffamáló híresztelések miatt nyomban beperelte vádlóját, akiről kisért, hogy Czákó-Czipfinger Cselényi és dr. Paczák álnevek alatt különböző szélhámosságokat követett el és ezért több ízben börtönt is ült. Két évi bujkálás után végre ma a bíróság elé került. Bezeredy bíró tárgyalta az ügyet. A rágalmazó előállt és kijelentette, hogy miután okmányokból arról győződött meg, hogy Zsedényi Aladárt ártatlanul vádolta meg és minden állítása valótlan, ennél fogva ő Zsedényitől ünnepélyesen bocsánatot kér. Mindezeket írásba is foglalta, mire a panaszos, kényszerűségből, nehogy a pör még tovább is húzódjék, vádját visszavonta.

DR. HÖNIGIZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényrel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
Időgyengeség állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralysis).
Időfájdalmak, Idegzsabák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véráramlás-erősítés.
Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegség).
Bőrbajok. Bőrvizsketeg.
Hajbetegségek. (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

— **Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.** —
Kezelés egész napon át. — **Kívánatra prospektus**

KÖZGAZDASÁG.

A tavaszi vásár. A városligeti Iparcsarnokban holnap nyitják meg a harmadik tavaszi vásárt. A kicsi kezdéssel indult akció életerős gyökereket vert immár, aminek fényes bizonyítéka az a tömérdek iparcikk, amelyet iparosaink fölhalmoztak a tavaszi vásáron. A vásár helyiségei földszítve, teljesen készen várják a holnapi megnyitó ünnepélyeket és a vásárló kereskedők sokaságát. A vásáron felhalmozott árucikkek alkalmasak arra, hogy a magyar kereskedelemnek és iparnak jó hírét és versenyképességét az ország határain túl is elvigyék. Ez annyival is könnyebben lesz lehetséges, mert külföldről is sokan jönnek a tavaszi vásárra. Varsóból mintegy 45 tagú kereskedő csoport, Belgrádból 25, Szófiából 20, Konstantinápolyból 10, Szalonikiból 26, Hamburgból 4, Frankfurtból 3, Dalmáciából 11. Ezenkívül a berlini kereskedők és iparosok egyesületének mintegy száz tagból álló csoportja látogat el Budapestre a vásár megtekintése végett. A nagy csarnok közepét az Iparművészeti Társulat gyönyörű tervrajzai foglalják el, a jobboldal egyik nagy áruasztalát a Tulipán-Szövetség Magyar-Védőegyesület háziipari cikkeinek kitűnő kollekciója borítja. Külön díszteremmé alakították át a vásárcsarnok egyik részét, amelyben szombaton este szakelődásokat fognak tartani Gelléri Mór kir. tanácsos és Bálint Imre, a Kereskedelmi Múzeum igazgatója. Az előadások pont 7 órakor kezdődnek. Ma este a lengyel és orosz kereskedők nagy csoportja érkezett meg a Nyugoti pályaudvaron, akiket a főváros hatósága és a Tavaszi vásár elnöksége ünnepélyesen fogadott.

A vásár hivatalos megnyitása a kormány és hatóságok képviselőinek, valamint a nagy gazdasági egyesületek küldötteinek jelenlétében, szombaton délután 10-kor lesz. Vasárnap d. u. a berlini kereskedők csoportja látogatja meg a vásárt. Este 9-kor a Kereskedelmi Csarnok dísztermében díszvacsora lesz, amelyen egy a kormány, mint a főváros hatóságai képviselőit magukat. A vásár harmadik napján este díszelőadás lesz a Népszínház-Vigoperában. A vásár hivatalos katalógusa is ma jelent meg, melynek tartalmából megemlítjük Szénágy Béla elnöknek a „Tavaszi vásár multja, jelene és jövője”, Dobóczky Sándor, a Tulipán Szövetség ügyvivő tanácsosának a „Tavaszi vásár és a kereskedők” és Bálint Imrénének a „Tavaszi vásár a Kelet piacza” című közleményeit.

Uj román pénzüzet Borosjenőn. Arad vármegyéből, Borosjenőn egy új román pénzüzet alakításáról értesülünk. Egy évvel ezelőtt már kísérletet tettek a pénzüzet létesítése érdekében, akkor azonban nem járt az a várt eredménnyel. A most megindított akció úgy látszik nagyobb reménnyel kezegetti az alapítók, akiknek élén dr. Burdán Tivadar ügyvéd áll. Az új intézetet „Lupta takarékpénztár részvénytársaság” czéggé fogják jegyezni.

A berlini tőzsdereform. A berlini birodalmi ülés tőzsdereformja befejezte tanácskozásait. Valószínű, hogy törvényjavaslatát mostani formájában a plenum is elfogadja, míg a terménykereskedők erősen szervezkednek ellene. Különösen sérelmesnek tartják a javaslat 66. §-át. A javaslat ezen pontjában, t. i. minden termény differenciális ügyelet megtámadhatónak mond. Nagyon természetes tehát, hogy miután ez az intézkedés a legtöbb terménytőzsdé-üzletet lehetetlenné tesz, nagy ellenzésre talál az érdekeltek körében. E hírek minden esetre nagy érdeklődést keltettek a külföldi tőzsdéken is és türelmetlenül várják a további fejleményeket.

Szociális előadások a Társadalmi Múzeumban. Üdvös és komoly, figyelemre méltó sorozatos előadásokat rendszeresített Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a Társadalmi Múzeumban, midőn elrendelte, hogy a tavasz folyamán több szociális és szociálhygiénikus előadást tartat kiváló szakemberekkel. A tartandó előadások sorozata a következő:

Dr. Okolicsányi-Kuthy Dezső igazgató-író és a tőzsdé elleni védekezésről. Törvényes Munkásvédelem Magyarországi Egyesülete a Társadalmi Múzeum közreműködésével két előadást rendez és pedig dr. Friedrich Vilmos egyetemi m. tanár a foszfor okozta megbetegedésekről és Chyzer Béla államvasuti főorvos a fazekasipar és ólommérgezéséről értekezik. Ugyancsak a Társadalmi Múzeum közreműködésével az Általános Közjótékonyági Egyesület hat előadás tartását tervezi az alkohollal szem-

mozgalom céljaira. Ez utóbbi előadások a következők: Dr. Entz Géza egyetemi tanár: az alkohol biológiai szempontból; dr. Korányi Sándor egyetemi tanár: az alkohol, mint kórokozó; dr. Stei, Fülöp munkáspénztári orvos: alkohol és agyműködés; dr. Baumgarten Izidor koronagyógyászati helyettes: alkohol és bűnesetek; dr. Giesse, Sándor országgyűlési képviselő: az alkoholkérdés szociálpolitikai szempontból; és Rosenberg Augustus tanárnő: alkohol és iskola címen tartandó egy-egy előadást. Végül Szántó Menyhért miniszteri tanácsos, a múzeum igazgatója, Magyarit, Ágost kir. műszaki főtanácsos, Gerster Miklós kir. ipari főfelügyelő, dr. Bród Miksa munkáspénztári orvos és dr. Bokor Gusztáv egyesületi titkár egy-egy, a szociálhygiénia körébe tartozó általános érdeklődést fognak tartani.

A városi villamos új igazgatói. A Városi Villamos Vasút társaság tudvalevőleg április 14-én tartja az évi rendes közgyűlését. A napirend utolsó pontján két új igazgatósági tag választása is szerepel, az időközben elhalt Kohner Ágost és Halmos János helyébe. Ugy értesülünk, hogy a két igazgató Engel Pál, az Angol-osztrák bank igazgatója és dr. Preyer Hugó lesznek.

Kenderkikészítő-telepek Temesmegyében. A Temesmegyei Gazdasági Egyesület a kenderkikészítésnek, a fontos mezőgazdasági iparágak fölkarolása céljából nagyobb akcióit indított meg. Azon községekben, ahol a kendertermelés felkarolása iránt érdeklődés mutatkozik és ahol a természeti viszonyok (megfelelő áztatóterület és elegendő víz) ezt lehetővé teszik, helyszíni szemle fog már a közel napokban tartatni és remélhető, hogy nemsokára igen jóvelmező mezőgazdasági iparral lesz lendítve a temesvármegyei kisgazdák érdekei.

A svéd bank kamatlába. Stokholmból táviratozók: A birodalmi bank holnapról kezdve a kamatlábat 6 1/2 százalékról 6 százalékra mérsékli.

A szociális tanfolyam. Ma volt az utolsó napja a Magyar Gazdaszövetség szociális kurzusának. A mai előadásokat Kodolányi Antal vezette. Elsőnek dr. Mandelló Gyula tartott előadást a társadalmi telepekről. A második előadó Horváth Jenő volt, aki Mit álmodtam a falunkról? című előadásában egy álmoképen festette meg a jövő faluját. A tanfolyamot ögróf Pallavicini rekesztette be.

Gazdasági pályázat középiskolai tanulóknak. A Sorompó Országos Iparvédő Liga, mely tudvalevőleg a Tulipán-szövetség ifjúsági osztálya, pályázatot hirdet középiskolai tanulók részére a következő két tétel kidolgozására: I. Fejtessenek ki az Arany László „Hunok harca” című költeményben foglalt eszmék. II. Parafafejlesztés, mint a modern államok fejlődésének főfeltétele. A dolgozatok, negyedre tisztán írva, 1908. május 10-éig küldendők be a Sorompó országos központi irodájába (VIII., József-körút 8.). A jutalom mindkét tételre az elsőnek 30 korona, a másodiknak 20 korona, a harmadiknak 10 korona. Ezenkívül még számos könyvdíj kerül kiosztásra.

A miskolczi vámhivatal. A miskolczi régió óta sürgetik, hogy a pénzügyi kormány vámhivatalt állítson fel Miskolcra, mely most a kassai vámhivatalhoz van beosztva. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara már több ízben felterjesztést intézett ebben az ügyben a pénzügyminiszterhez s kérelmét azzal indokolta, hogy a kassai vámhivatal forgalmának egyharmad részét Miskolcz város vámraüti teszik ki. A miskolcziak e régi ohajtása úgy látszik, a megvalósuláshoz van közeledőben; a pénzügyminiszter megbízásából ugyanis tegnap dr. Lehrer Péter budapesti fővámgazgató Miskolcra járt és a vámhivatal létesítése ügyében tárgyalt az illetékes ténnyezőkkel.

A mezőgazdasági helyzet. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület gabonárjegyző irodájához beérkezett tudósítások szerint a mezőgazdasági helyzet lényegesen az elmúlt két hét alatt nem változott. Az ország sok vidékén az időjárás állandóan derült, enyhe, a vetések állapotában lényeges változás nem észlelhető. A tavaszi gabonák és takarmányneműk vetése befejeztetett. Az ország déli részében a vetések hátramaradtak, a vegetáció nehezen megy előre.

Bíráló-bizottság az erdészeti szakképzés megvizsgálására. A földmivelésügyi miniszter az 1879. évi XXX. t.-cz. 36. §-a értelmében szükséges erdészeti szakképzés megvizsgálására hivatott bizottságnak tagjaivá az 1908-1913. évekre terjedő megbízatással Almássy Andor nyug. erdőgazgató, Bund Károlyt, az országos erdészeti egyesület titkárát, Csik Imre főerdőtanácsost, Fekete Lajos miniszteri tanácsos, nyug. erdőgazgatót, Havas József miniszteri tanácsos, erdőgazgatót, Jankó Sándor főiskolai tanárt, Lászlóffy Gábor főerdőtanácsost,

Laitner
Muzsna
dőtanács
igazgató
Gusztáv
Károly
tanácsos
das Jer

hitelinté
értelmé
koron
nácának
Bír
gyűlési
lünk, K
vásárolt

Az
csónról
Ma arról
a Seha
dig a
cium v
márka p
rodalmi
lesz és
leteket
zésre ki
a poros
tékít 4
tári uta
zésre ne
metek e

Kézi
Szatmár
zendő k
körben
távolabb
sek. Ne
a máram
mathy Sz
varottas
lyeknek
kelyudva
ipari ké
a körm
nőiparisk
sok és l
kollektiv
nonia-sz

Felsz
Rész v
ten tartó
részvény
gyar Le
ban 1,00
felszámó
t 10-T
ben 283.
közgyűlé
József, A
Adolfot.

A n
melyet a
rikai kö
minden k
son s ez
finomítók
mal tárg
szállító
lentik, h
az új m
folynak
a nyerso
megindít
vel a kö

A sv
fogasker
baton, á
üzletgaz
forgalom
vezőtlen
az utat a
Az
nagyobt
20.00

SZ

Laitner Elek miniszteri tanácsos, erdőigazgató, Muzsnay Géza főiskolai tanárt, Nagy Károly főerdőtanácsost, Rónay Antal miniszteri tanácsos, erdőigazgatót, Scholtz Ottó urad. főerdőmestert, Tavi Gusztáv miniszteri tanácsos, urad. igazgatót, Téglás Károly főerdőtanácsost, Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsost, Török Gábor városi erdőmestert és Vadas Jenő főerdőtanácsos, iskolai tanárt nevezte ki.

Az osztrák hitelintézet közgyűlése. Az osztrák hitelintézet mai közgyűlése az igazgatóság javaslata értelmében 5%-os osztalék, vagyis részvényenként 10 korona kifizetését határozta el és az igazgatónak megadta a felmentvényt.

Birtokvásárlás. Fogarassy Zsigmond országgyűlési képviselő, csepei nagybirtokos, mint értesülünk, Kiskunhalas határában 490.000 koronáért megvásárolta Bodoglár 700 holdas pusztát.

Az új német birodalmi kölcsön. Az új német kölcsönről már lapunk tegnapi számában adtunk hírt. Ma arról értesülünk, hogy a porosz konzol átvételére a Seehandlung, a birodalmi kölcsön átvételére pedig a Reichsbank vezetése alatt alakult konzorcium vállalkozik. Kibocsátás alá kerül 400 millió márka porosz konzol és 250 millió márka német birodalmi kölcsön. Mindkét kölcsön négyszázalékos lesz és 1918 április 1-ig fel nem mondható. A címleteket folyó hó 11-én fogják 99.50 árfolyamon jegyzésre kibocsájtani. Ugyanez a konzorcium átvész a porosz pénzügyi kormánytól 200 millió márka értékű 4 százalékos 1913 április 1-én esedékes kincstári utalványt is, melyek azonban nyilvános jegyzésre nem bocsájtatnak. Értesülésünk szerint a németek ezt szeretnék a külföldi piacokon elhelyezni.

Kézimunka- és háziipari kiállítás Szatmáron. A Szatmáron folyó évi április hó 11-től 16-ig rendezendő kézimunka- és háziipari kiállítás iránt széles körben nyilvánult meg az érdeklődés. Az ország távolabbi részeiből is egyre érkeznek a bejelentések. Nevezetesebb csoportjai lesznek a kiállításnak a máramarosi gyapjuszövések és himzések, a Gyarmathy Zsigáné gyöngöskége alatt készített kalotaszegi varottasok, amelyek közt sok oly darab van, amelyeknek páriát a londoni kiállításra küldték, a székeludvarhelyi székely szöttek, a korondi agyagipari készítmények, a nagybányai gyékény-íjonatok, a körmöczbányai és csetneki csipkék, a debreczeni nőipariskola kezdett munkái, a kalotaszegi faragások és butorok, a szatmári intézetek rajztanárainak kolléktív kiállítása stb. A kiállítást a szatmári Pannónia-szálló nagytermében rendezik.

Felszámoló intézetek. A Nyerstermény-Részvénytársaság márczius 31-én Budapesten tartott I. évi rendes közgyűlésén elhatározta a részvénytársaság felszámolását. A társaságot a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank alapította 1906-ban 1,000,000 korona alaptőkével. — Ugyancsak a felszámolását mondotta ki a Magyar Leszámitoló-Társaság mint szövetkezet is, mely 1901-ben 283,500 korona részvénytőkével alakult meg. A közgyűlés meg is választotta a felszámolókat, Kunz Józsefet, Guttmann Zsigmondot és dr. Ehrenfeld Adolfot.

A nyersolajszállító vonatok. Abban a harcban, melyet a magyar és az osztrák kőolajipar az amerikai kőolajtröszt ellen folytat, a belföldi olajipar minden eszközt megpróbál, hogy helyzetén javíthasson s ezáltal versenyképességét fokozza. A kőolaj-finomítók most az osztrák vasutügyi minisztériummal tárgyalásokat folytatnak közvetlen nyersolajszállító vonatok indítása céljából. Krakóból jelentik, hogy az osztrák vasutigazgatók ülésén már az új nyersolajszállító vonatok menetrendje felett folynak a tanácskozások és így nincs kizárva, hogy a nyersolajszállító vonatokat már május elsejével megindítják. E vonatok forgalomba való helyezésével a kőolajiparnak egy régi kívánsága teljesül.

A svábhegyi forgalom megnyitása. A svábhegyi fogaskerekű vasut az ideai forgalmát már holnap, szombaton, április hó 4-én megkezdi. Hűvös napokon az üzletigazgatóság oly csukott ablakos kocsikat helyez forgalomba, amelyeken az utazó közönség még kedvezőtlen időjárás esetén is kényelmesen teheti meg az utat a Svábhegyre és vissza.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyjából nyereményeket sorsolták ki:
20.000 koronát nyert: 79375

15.000 koront nyert: 28601
10.000 koronát nyertek: 23787 38762 87252
5000 koronát nyertek: 5350 78756 84909 120603
2000 koronát nyertek: 2198 3329 5600 21847 24353
26866 26548 35345 44148 45892 47098 53745 54520
58716 60295 83354 85240 90415 91221 101927 12231
1000 koronát nyertek: 299 1567 3477 4080 4899
6868 10609 14335 15409 16889 18239 22133 22145 23053
24455 24703 33207 44621 44677 48593 49845 50518
52291 52239 52829 53018 54779 55975 59281 62366
63509 64159 67447 71019 78517 80108 84507 80819
89559 92112 94363 96225 98339 98257 98121 101506
107638 108205 113381 114559 114265 119040 120251
120560 119577

500 koronát nyertek: 715 4901 7512 8124 8522
11966 11127 16714 23320 24562 24354 25319 30397
33024 35677 36808 38586 49544 40291 41710 43202
45618 46850 48529 49940 50104 51881 56466 56485
58410 59961 65586 65210 67053 67739 67672 70855
74504 74977 75486 77653 77036 78654 82129 83057
86813 86636 87726 88899 89890 90976 91354 92429
94579 55885 99871 100011 104984 106471 107952 112610
115121 115886 116321 118481 118860 119681 123484
124976.

A Budapesti Közüti Vaspálya-Társaság mérlege.
A Budapesti Közüti Vaspálya-Társaság ma tette közzé az 1907. évi üzleti záró-számláját és mérlegét, a következő adatokkal:

Üzleti zárószámla: Bevétel: Személyszállítási bevétel a saját vonalain 10,039,198.11 K, a budapesti villamos városi vasuti átszálló-forgalomból 140,422.58 K, a budapest-úpest-rákospalotai vasuti átszálló- és peage-forgalomból 129,189.11 K, a budapest-vidéki vasut hálózatán 107,570.60 K, a Ferencz József földalatti vasuti átszálló forgalomból 9821.60 K, a budapesti h. é. vasuti átszálló forgalomból 26,293.10 K, összes szállítási bevétel 10,452,495.10 K, kamat 626,674.09 K, bérházak jövedelme és hasznobérek 469,478.93 K, vegyesek 144,075.94 K, a 70,387 darab budapesti h. é. vasuti részvény osztaléka 563,096 K, a 16,318 darab B. U. R. vasuti részvény osztaléka 163,130 K, a 9584 darab budapest-vidéki vasuti részvény osztaléka 57,504 K, a 17,859 darab Ferencz József földalatti vasuti részvény osztaléka 107,154 K. Összes bevétel 12,583,608.06 K, hozzá az 1906. évi nyereség-maradvány 125,107.50 K, összesen 12,708,715.56 K. — Kiadás: Üzemi kiadások, központi telepek stb. 6,092,720.87 K, a keszfőváros részesedése 742,399.22 K, peage-illeték 1000 K, egészségügyi szolgálat 115,841.03 K, kötvénykamat 649,424 K, kölcsön-kamat 202,344 K, adók és illetékek 519,346.53 K, törlesztés 599,920 K, a nyugdíj-alap kamatoztatása 22,153.38 K, leirási tartalékba helyezés 100,000 K. Összes kiadás 9,045,149.03 K, nyereség 3,663,566.53 K. Összesen 12,708,715.56 K.

Főmérleg 1907 december 31-ikén: Vagyoni: Közüti vasuti vonalak és villamos berendezés; műszakilag felülvizsgált beruházások 49,654,507.27 K, felülvizsgálandó beruházások 3,500,676.58 K, összesen 53,155,183.85 K, villamos átalakítás előtti beruházás 5,043,309.96 K, előmunkálatok 38,937.89 K, készletek 597,831.50 K, követelések 3,266,832.66 K, pénzkészlet 147,293.81 K, betétek pénzügyintézeteknél 4,293,693.35 K, függő kamatok értékpapírok után 223,454.63 K, értékpapírok 25,169,307.52 K, saját címletek a társzában, részvények és élvezeti jegyek 14,847,200 K, 1905. évi 4 százalékos kötvények 7,074,984 K, összesen 21,922,184 K, nyugdíj-alap értékpapírai 7406.60 K, biztosítéki és letéti értékpapírok 388,602.18 K, bérházak 6,386,674.86 K, telkek 2,168,955.17 K, házipénztári számla 2,448,796.77 K, használaton kívül helyezett istállók és melléképületek értéke 244,184.64 K. Összesen 125,502,649.39 K.

Teher: Részvénytőke 40,477,800 K (ebből törlesztve 2,726,200 K), kötvénytőke 1895. évi 4%-os kötvények 18,000,000 K (ebből törlesztve 1,768,400 K), 1905. évi 4%-os kötvények 13,201,600 K (ebből törlesztve 244,800 K), összesen 31,201,600 K. Építési tartalékalap 444,121.64 K, Ferencz József-hídi vasut törlesztendő tőkéje 451,846.62 K. Társasági alapok: alapszabályszerű rendes tartalékalap 2,563,060 K, leirási tartalék 917,325.76 K, külön tartalék 35,882,208.24 K, nyugdíjalap 558,432.95 K, segélyalap a társaság villamos üzeménél alkalmazott forgalmi személyzet segélyezésére 385,992.53 K, összesen 40,307,019.48 K. Tartozások: az igazgatóság, a felügyelő-bizottság és a választmány alapszabályszerű letéte 230,200 K, fel nem vett osztalék 5626 K, 1905. évi 4%-os kötvények törlesztési részlete 195,720 K, részvénytörlesztés előrevitel 148,200 K, 1895. évi 4%-os kötvények esedékes kamatai 276,352 K, 1905. évi 4%-os kötvények esedékes kamatai 37,656 K, hátralékos kisorsolt 1905. évi 4%-os kötvények 2310 K, hátralékos kisorsolt 1905. évi

4%-os kötvények 2000 K, hátralékos kisorsolt részvények 15,000 K, személyzeti óvadékok 145,304.65 K, vállalkozók biztosítékai 164,595.73 K, Budapest székesfőváros részesedése (1907. július 1-től deczember 31-ig járó rész) 582,222.32 K, előrevitt számlák 3,762,756.44 K, budapesti helyiérdekű vasutak részvénytársasága folyószámlája 652,977.54 K, budapesti vidéki villamos közuti vasut részvénytársaság folyószámlája 71,625.50 K, különféle tartozások 2,665,149.94 K, összesen 8,957,696 K. Nyereség 3,663,566.53 K. Végösszeg 125,502,649.39 K. A folyó hó 29-én tartandó rendes közgyűlésen javasolni fogja az igazgatóság, hogy osztalék fejében részvényenként 26 K élvezeti jegyenként pedig 16 korona fizetessék ki.

A Fonciére Pesti Biztosító Intézet közgyűlése
A Fonciére Pesti Biztosító Intézet e hó 11-én tartja meg ezévi rendes közgyűlését. A zárszámadásokból, melyeket az intézet az 1907. évre vonatkozólag nyilvánosságra hozott, a következő lényegesebb adatokat vesszük át:

A múlt évi díjbevétel a törlesztés levonása után az elemi- és balesetbiztosítási ágazatokban 11,869,863 K-t és az életbiztosítási ágazatban 4,113,966 K-t, összesen 15,983,830 K-t tett ki, míg a későbbi években esedékes tűz- és balesetágazatbeli díjkötelezvények és díjváltók összege 28,752,254 K-ra rugott. Az életbiztosítási állomány az elmúlt üzleti évben 26,275,375 K-t tesznek ki. Az intézet összes tartalékai a nyereségtartalék ezidei javadalmazása után 1,694,161 K-val szaporodtak. Az intézet tőkési a képviselőségeknél lévő készpénzállomány, a folyószámlakövetelések és képviselőségek és feleknél külföldi egyenlegek belevonása nélkül a következőképp vannak elhelyezve: Pénztári készpénz-állomány az intézet központi székhelyén 156,940 K, hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál lévő követelésekben 3,714,340 K, az intézet budapesti és bécsi tehermentes házaiban 3,080,000 K, állampapírokban, vasuti részvények és elsőbbségi kötvényekben, valamint óvadékképes záloglevelekben 15,270,282 K, tárczabeli váltókban 395,926 K, jelzálogkölcsonben 15,833 K, az intézet életbiztosítási kötvényeire adott kölcsönökben 3,403,930 K. Az 1907. évre kimutatott 268,107 K nyereségből részvényenként 14 K (7%) osztalék kifizetését fogják indítványozni.

Az Adria hajói. Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság gőzösei közül szerdán az Andrassy Fiuméből Marseilleba, a Tisza Marseilleből Fiuméba indult, csütörtökön a Mátyás király Valencziából Fiuméba érkezett, a Kolozsvár Fiuméből Glasgowba indult.

A Magyar Általános Hitelbank fumei fiókja megkezdte működését. A fiók főnöke Szücs Géza, az intézet győri fiókjának volt vezetője és helyettese Kemény Sándor, a Fiumei Hitelbank volt főkönyvelője.

Fizetésektelenségek. A Creditorenvercin ma a következő fizetésektelenségeket közli: Kovács L. és társa, kiskereskedő-czég, Nagyvárad; Kolman Bogumir, borkereskedő, Fiume; Kristof Harry utoda, keresk., Szilágyocseh; Schwarz Arnold, kereskedő, Tiszaroff; Guttmann B., kereskedő-czég, Kuczora; Mazzanovics Lorenzo, kereskedő, Spalato; Hoffmann Károly, kereskedő, Marosvásárhely; Bolla Vittorio, kereskedő, Riva; Zenker K. bei, czég, Görkan; Schwarz Izidor, kereskedő, Pécs; Székely Adolf, kereskedő, Szentes; Spieler Ferencz és társa, Eger. Itt említjük meg, hogy a Teply és Gold bécsi börzondós-czég ellen elrendelték a csődöt.

Alaptőke-emelés. A Hazai Villamossági R.-T. április 12-én rendkívüli közgyűlést tart, melyen alaptőkéjét 400,000 koronáról 600,000 koronára emeli föl.

A Lukács-fürdő Részvénytársaság új igazgatósági tagja. A Lukács-fürdő Részvénytársaság igazgatóságai tagul megválasztotta gróf Benyovszky Sándort, akinek ebbeli minőségét a budapesti törvénytörvényeknél bejegyezték.

Iparosaink az ipartörvényről. A II. ker. iparosok holnap, szombaton este a saját köri helyiségükben az ipartörvény tervezetének tárgyalására érkezeltek tartanak, melyre meghívták a többi kerületek iparosait is.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági, ipari és házi célokra
Telefon: Detall 26-27. 75-26. Engros 164.

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, Váci-körut 78: szám.

Sürgönyozim: ANTRACIT BUDAPEST

gyar Jelzálogbank 467.—, Banque de Paris 14.60, Banque Ottomane 725.— Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 151.— Meridional vasut 677, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 465.—, Rio Tinto 16.29, Sucrerie d'Egypte 33.—, Tula 246.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 151, Chartered 18.—, De Beers 151.—, East Rand 82.50, Jagersfontein 83.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 44.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.50, Váltó német piacokra (rövid) 123.—, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (röv.) 3/16, Csek Londonra 251.25 Magánkamatláb 2 10/16, Renty —

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1908. április 3-án.

A piac forgalma csendesebb. Hústelékben a kereslet nincsen egészen arányban a nagy hozatalokkal, ami különösen borjúhúsról és nagy nehéz bárányokra vonatkozhat. Vaj változatlan. Tojás gyengébb hozatalok és élénk vételkedv mellett szilárdabb és jegyzéseink ma néhány koronával emelkedtek.

Mai árak:

Husneműek: Helybeli marhahús hátulja 124—144 K, eleje 104—120 K, vidéki borjú, borbőben hosszan mérve sulylevonás nélkül 80—96—K, helybeli borjúhús 108—116 K, sertés húsz szalonával 130—132 K, lehuzott sertés 142—144 K, szalonna friss 132—136 K, szalonna sózott 128—132 K, szalonna füstölt 140—150 K, olvasztani való 128—132 K, hárj 136—140 K, sertésszir 140—144 K, mind métermázsánként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 140—160 K, hazai sonka 1.80—2.—K, szalámi magyar 3.20—3.60 K, nyári szalámi 1.40—1.60 K.

Vad: Óz —, K, szarvas —, K, dímvad —, vaddisznó 90—1.—K kg.-ként egészen, nyul nagy —, K, nyul süldő —, K, fogoly —, K, fácán —, K, szalonka 2.80—3.—K, darabonként. Fenyvesmadár kötege 1.—1.20.

Baromfitelék: Élő rántani való csirke 3.—4.—K, sütni való 4.—4.20 K, kacsa sovány 4.60—5.—K, kacsa hizott 7.—8.—K, liba fiatal —, K, lud hizott 12.—18.—K, tyúk 4.40—5.—K, pulyka 0.—0.—K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.30—1.44 K, hizott rucza 1.40—1.50 K, hizott pulyka 1.—1.60 K, levestyúk 1.40—1.60 K kg.-ként, Pulárd 1.80—2.20 darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.60—3.—K, II. 2.40—2.60 K, főzövaj (köpült) 1.80—2.—K, tehéntúró 30—40 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk.

Zölésételek: Burgonya (vagonárú) sárga 5.—6.—K, rózsá 5.40—6.40 K, fehér 4.60—5.—K, kifli 7.—8.—K, sárgarépa 5.—7.—K, petrezselyem 14.—18.—K, vöröshagyma makói 15.—17.—K, közönséges hazai 7.—8.—K, fokhagyma 30.—40.—K, káposzta 10.—12.—K 100 kg.-ként.

Gyümölcsfélék: Szőlő 1.60—2.40 fillér kg.-kint. Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, jonathán, Törökbalint, batul stb.) 80.—1.20 f., másodrendű 40—60 K., harmadrendű apró áru 30—40 K. Körte elsőrendű 80.—1.20—K, másodrendű 60—80. K., dió 1.40—60 K., II. 30—40 K., 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 73—74 K, erdélyi apróbb áru —, K, meszes —, K eredeti lánként (1440 drb).

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, április 3-án. (Hivatalos tudósítás). Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 126—128 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 128 130 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 130—132 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240— kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertéslelészám: 1908. évi április 1. napján volt készlet 29441 drb., 1908 április hó 2-án felhajtott 490 darab, 1908. április 2. napján elszállított 207 darab, 1908 április 3. napjára maradt készletben 29724 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, április 3. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 899 darab sertés, 209 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 668 darab sertés, 137 darab süldő, — darab malacz, összesen 1557 darab sertés, 209 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1067 darab sertés, 101 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 490 drb sertés, 108 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsírsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül életsulyban 98—102 fillér, életsulylevonással — 124 fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 90—96 fillér, életsulylevonással — 120 fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, életsulylevonással 122—124 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, életsulylevonással 124—134 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, életsulylevonással 122—124 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig — 128 fillérig, életsulylevonással — fillérig. Belföldi süldő 96.—108 fillérig, horvát süldő 88—104 fillér. Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsulyban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 3. —

Kinevezések. A marosvásárhelyi főügyész Szakács János volt csendőr, budapesti lakos a dícsőszentmártoni járásbíróhoz, Batta Bertalan balassagyarmati törvényszéki jegyzőt a tornaaljai járásbíróhoz; a budapesti főügyész Schisser József egri és Bereznay Miklós budapesti ügyéségi irnokokat kölcsönösen áthelyezte.

Megerősítés. Az igazságügyminiszter Egi Adám ideiglenes betétszerkesztő-irnokot eddigi állásában végleg megerősítette.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Weinberger József newyorki (Amerika) lakos Vajdára, kiskuru Brusz Kálmán, Imre és Jenő csákvári lakosok Biróra, Singer Sándor budapesti lakos Sugárra, Deutsch Adolff lajosmizsei lakos Detrére, Lindenbaum Márton novaji lakos Lukácsra, kiskuru Rothauser Miklós, Andor és Samu veszprémi lakosok Rónára, Fein Lajos szegedi lakos, valamint Jenő nevű kiskuru gyermeke Fényesre, kiskuru Krausz Izidor és István szombathelyi lakosok Kertészre, Hepka Lajos salgótarjáni lakos sajt, valamint Lajos, Gizella és Marzít nevű kiskuru gyermekei Halmaira, kiskuru Rosenfeld Ernő és János esömendi lakosok Rónára, Rosenber Aladár böhönyei lakos Rétire, kiskuru Szenyan Pál péteri lakos Sárközire, kiskuru Reich Milán budapesti lakos Révaira, Ernst Siegesfried budapesti lakos Elekre, kiskuru Podorák János aradi lakos Petőfőre, Pávlik Miksa garamszentbenedeki lakos Pálra, Beck Herman élesdi lakos sajt, valamint Alice és Livia nevű kiskuru gyermekei Bartosra, Datesian János debreczeni lakos Debreczenre, Adler Henrik debreczeni lakos Aczélra, kiskuru Weisz József budapesti lakos Károlyira, Pick József wieni lakos Perényire, Velle Simon kolozsvári lakos Váradira, kiskuru Abeles Imre, továbbá Abeles Emma és Mihály tamási lakosok Adorjánra, Elefant Jenő budapesti lakos Erdősre, kiskuru Reiter Alfréd pécsi lakos Cseresznyésre, kiskuru Róth Károly pécsi lakos Takácsra, Ungár Vilmos budapesti lakos Magyarra, Jochum Jakab nagykovácsi lakos Úrmösire, Bruncsák András nagyváradai lakos sajt, valamint András és Mihály nevű kiskuru gyermekei Kovácsra, kiskuru Weinstein Móricz máramaroszigeti lakos Somlyóra, kiskuru Dvorák Venczel bajai lakos Egresre, Berger Kati nagyváradai lakos Biróra, kiskuru Kohn Fanny, Albert, Jenő és Alfréd máriaradnai lakosok Kozmára, Bucek Mihály komáromi lakos sajt, valamint Bucek Anna, Mária, János, Erzsébet és Mihály nevű kiskuru gyermekei Bátorira, kiskuru Deutsch József és Deutsch Mihály békéscsabai lakosok Domokosra, Skolák Lajos érsekújvári lakos Jánosira, kiskuru Blumenthal Kálmán kéméndi lakos Bartókra, Weinberger Benő wieni lakos sajt, valamint Edith nevű kiskuru gyermeke Vinczére és Bredl Pál budapesti

lakos családi nevének Barnabásra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A báni járásbírósnál járásbírói, a miskolczi törvényszéknél és a szabadkai járásbírósnál jegyzői, a tordai törvényszéknél telekkönyvi átalakító díjnoki, a fő- és székvárosi pénzügyigazgatóságnál több pénzügyőri vigyázói állásra 2 hét; a kolozsvári Karolina országos kórháznál két gépapolói és két kazánfűtői állásra 3 hét és a csikseredai törvényszéknél irnoki állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése. 1908. április 3-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap változékony, csaknem országszerte szeles idő uralkodott. Csapadék az Alföldön, főleg ennek déli felén és szórványosan az északi Felföldön fordult elő és mennyisége a Délvidéken jobbra 10 és 25 mm. között ingadozott. A hőmérséklet az Alföldön még csökkent, egyebütt alig változott; maximuma: Fiumében 15 C°, minimuma: Kolozsvárott — 5 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóan felhős idő várható lényegtelen hőváltozással és elvélve — főleg délen — csapadékkal.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérőskálai min., max.

VIZÁLLÁS.

Table with columns: Apr. 3. apr. 2. méter, Apr. 3. apr. 2. méter. Lists various locations and water levels.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

HETI MŰSOR.

Table with columns: Márczius—Április, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vígsház, Írtafy-Színház, Népszínház (Vig-Opera), Magyar Színház, Vár Színház, Iránti színház. Includes dates and program details.

Buza	Műs	100 kilogramm ára		Műs	100 kilogramm ára	
		K-101	K-12		K-101	K-12
iszavidéki	uj	92.10	92.50	78	22.75	22.80
"	"	92.80	92.70	80	22.85	22.40
"	"	92.45	92.85	81	—	—
"	"	92.63	28. —	—	—	—
lehőpogyei	uj	78	—	70	22.55	22.90
"	"	77	—	—	—	—
"	"	77	—	—	—	—
"	"	77	—	—	—	—
pestvidéki	uj	78	—	70	22.60	22. —
"	"	77	—	—	—	—
"	"	77	—	—	—	—
"	"	77	—	—	—	—
bánási	uj	78	—	70	—	—
"	"	77	—	—	—	—
"	"	77	—	—	—	—
"	"	77	—	—	—	—
bácsai	uj	78	—	70	—	—
"	"	77	—	—	—	—
"	"	77	—	—	—	—
"	"	77	—	—	—	—

Allamadósság közkölcsonok

Magyar aranyáradek 4%	88.80	84.8
koronajáradék 8 1/2%	93.75	93.95
koronajáradék 4%	79. —	80. —
All. köl. Vaskapu célj. ar. 8. 50%	101. —	105. —
1870. nyereségy kölc. 100 frt	101. —	105. —
Horv. szlav. reg. -kari. k. 11 1/2%	94.50	95.50
M. földherment. köv. 4%	95.75	96.75
Horv. szlav. 4%	119. —	121. —
Tiszai szegedi nyer. kölc. 4%	101. —	102. —
Horv. szlav. jels. föld. köv. 4%	97.20	98. —
Konv. osztr. adóm. korona. 4%	96.40	99.90
Egyes. osztr. jár. papir. 4 1/2%	98.40	99.90
eztől 4 1/2%	98.40	99.90
Osztrák aranyáradek 4%	118.25	118.75
koronajáradék 4%	97.75	104.25
All.-sors. 1880. 10COK 4%	157.25	160. —
1880-ból 200 K 4%	214. —	215.50
1884-ből 100 K —	211.50	215.50
1884-ből 100 K —	91.75	92.75
Bosz.-herc. orsz. k. 1885. 4%	69. —	100. —
vasutl 1888. 4 1/2%	69. —	100. —
1892. 4 1/2%	69. —	100. —
Bpest. sz. kes.-főv. kölc. 4%	91.75	92.75
Bpest. sz. kes.-főv. kölc. 4%	91.75	92.75
Orosz államkölcson 5%	88. —	88.50

Záloglevélek. Elsőbbségek.

Belvár. t. kt. r. t. 4 1/2%	88.50	99.50
Egyesült f. v. t. kt. r. t. 4 1/2%	99. —	100. —
korona ért. 4%	93.60	94.50
Kisbirt. orsz. földh. 84 év 50%	101. —	102.50
50% évre 50%	101. —	102.50
M. agrár-jár.-b. szőlőkör. 4%	98.50	99.50
Járadékjegy vt. 4 1/2%	98. —	99. —
záloglevé kölc. 4 1/2%	94. —	95. —
M. áll. t. kt. r. t. 50 évre 4%	94. —	95. —
50 évre 4%	99. —	100. —
Magy. földhitelint. 41 évre 4%	98. —	97. —
50 évre 4%	92.85	98.85
50 évre 4 1/2%	84.25	85.20
szab. és talajjav. 4%	99.25	100.25
M. jels. hitelb. frt.-ban 4 1/2%	99.25	100.25
ugyanaz 50 évre 4 1/2%	99.25	100.25
forint értékben 4%	98.50	94.50
50 évre kor. 6. 4%	98.50	94.50
köz. köv. 50 évre 4 1/2%	98.50	94.50
ugyanaz 50 évre 4%	98.25	94.25
50 év vt. 110 frt. 4%	99. —	100. —
80 év 100 frank 8 1/2%	118.50	120.50
nyer. köv. frt. 6. 4%	129. —	129. —
oszt. felülb. 4%	100. —	101. —
nyer. köv. kor. 6. 5%	98.50	94.50
M. leszáml. p. v. t. kt. r. t. 50 évre 4%	93.50	94.50
M. t. kt. r. t. jels. 4 1/2%	98.75	99.75
köz. köv. 60 évre 4 1/2%	98.75	99.75
köz. köv. 70 évre 4 1/2%	98.25	99.25
Osztr. közp. hitelz. köv. 4%	100. —	101. —
Osztr.-m. bank 50 év kor. 4%	98.25	99.25
4%	98.50	99.50
P. hazai. kt. p. köz. köv. 4 1/2%	99.50	100.50
frt. 6. 4%	93.25	94.25
100 K n. é. nyköt. 4%	102.50	108.50
Pesti m. keresk. bank 4. 6. 4%	98.25	100.25
K. 6. 4%	98.40	94.40
köz. köv. vt. 110 frt. 4 1/2%	109. —	104. —
köz. köv. vt. 105 k. 4%	93.25	94.25
Adria tengerah. r. t. 4 1/2%	99.50	100.50
Bpesti közuti vaspálya —	94.25	95.25
Déli vasut 100 márk. ért. 4%	111. —	118. —

Bankok részvényei.

Angol-osztrák bank	800. —	802. —
Budapesti Bankengesztelő r. t.	40. —	45. —
Braessócollitose gyár r. t. 4%	866. —	870. —
Bpesti ált. villamosg. r. t. 5%	150. —	152. —
Első magyar hitelbank 5%	—	—
Bpesti giró és pénztár-egylet	278.50	279. —
Hazai bank apr. k. — 5%	—	—
Hermes magy. ált. váltósziget	865. —	875. —
Magy. agr. és jár. b. r. t. 5%	417. —	419. —
M. ált. hitelbank apr. k. — 5%	754. —	754.50
M. jelszámlahelyb. apr. k. — 5%	482.50	483. —
Magy. kereskedelmi r. t. 5%	575. —	578. —
Magy. k. sz. osztályos r. t. 5%	1670. —	1620. —
M. lesz.-és pénzv.-bank 5%	475.50	476. —
M. pénzt. k. p. é. b. r. t.	885. —	890. —
M. t. kt. r. t. jelsz. — 5%	1020. —	1040. —
Magyar teleph. és para. bank	860. —	870. —
Osztrák hitelint. apr. v. — 5%	601.00	602. —
Osztrák-magyar bank — 5%	1740. —	1750. —
Pesti m. keresk. bank — 5%	8820. —	8880. —
Unionbank — 5%	647. —	650. —

Takarékpénztárak.

Belvárosi takarékpénztár 5%	595. —	603. —
Budapest-Erzsébetvárosi tak.	200. —	205. —
Budapest-Lipótvárosi bank r. t.	107. —	170. —
Bpesti tak. sz. sz. sz. r. t.	414. —	420. —
Egyesült bpesti fővárosi t. kt.	2140. —	2150. —
Magy. ált. takarékpénzt. 5%	835. —	839. —
Magyar orsz. központi t. kt.	1805. —	1820. —
Pesti hazai első takarékpénzt.	18600. —	18800. —

Biztosító társaságok.

Első magyar ált. biztosító	9600. —	9750. —
Fonciere pesti bizt. int. 5%	257. —	260. —
Magy. jelsz. és vizsontb. 5%	818. —	817. —
Nemzeti baleset biztosító 5%	210. —	225. —
Pannónia viszontb. intézet	2175. —	2275. —

Gőzmalomok.

Concordia —	175. —	180. —
Első budapesti —	1540. —	1570. —
Erzsébet —	880. —	885. —
Lajza —	278. —	288. —
Pesti hengermalom —	880. —	880. —
Pesti molnárk. és szől. —	840. —	865. —
Pesti Viktoria —	680. —	640. —

Különléte vállalatok.

Epest-ert-lőrinczi téglagyár	860. —	880. —
Egyes. tégl. és csermenny 5%	185. —	190. —
Eszakm. egy. köz. banya 5%	258. —	260. —
Felsőm. banya és kohómd. 5%	600. —	610. —
Kőbányai gőztéglagyár	120. —	120. —
Kőszénbánya és téglagyár	475. —	480. —
Lechner rákosi téglagyár	148. —	152. —
Magyar-ált. kőszénb. r. t. 5%	575. —	575. —
Magyar kerami. gyár — 5%	215. —	218. —
Salgótarjáni kőszénbánya 5%	571. —	572. —

Pénz

Ujlaki tégl. és mészégető	887. —	889. —
Első m. gazdasági gépgyár 5%	889. —	890. —
Danubius-hajógyár — 5%	813. —	815. —
Fegyver- és gépgyár r. t. 5%	3640. —	3670. —
Ganz és társa vasöntő	200. —	210. —
Magyar beiga fémipargyár r. t.	918. —	925. —
Nicholson gépgyár részv. társ.	258. —	258.00
Rimamur. vasönt. apr. k. 6%	995. —	995. —
Schlick-féle vasöntőde —	888.50	887. —
Weitzer J. gépgyár r. t.	494. —	494. —
Franklin-társulat —	415. —	420. —
Braessócollitose gyár r. t. 4%	813. —	820. —
Bpesti ált. villamosg. r. t. 5%	810. —	820. —
Első magyar betöltődő —	780. —	820. —
Első m. részv. szerződés —	4500. —	4600. —
Első m. szerződés —	425. —	450. —
Első magyar szálloda r. t. —	475. —	485. —
Fiumei rizshántoló kom. gy.	2600. —	3000. —
Gschwind-féle szeszgyár —	1820. —	1880. —
Hungária m. drágagyár —	849. —	860. —
Kőbányai polgári szövő —	848. —	852. —
Magyar cukoripar — 4%	1775. —	1800. —
Magyar vasutl forg. r. t. 5%	802. —	805. —
Magyar villamosg. r. t. 5%	974. —	978. —
Nemzetk. villamos társ. —	880. —	890. —
Szegedi kondorfontógyár r. t.	945. —	1045. —
Adria tengerah. r. t. 5%	419. —	420. —
Bpesti közuti vasutl apr. k. —	600. —	601. —
— élv. jegy. —	915. —	925. —
Bpesti vill. városi vasutl 5%	972.50	978. —
— élv. jegy. —	80. —	278. —
Bpest-újpest-rákosp. vill. vas.	188. —	190. —
Déli vasutl Apr. v. —	142.50	144. —
Dunagőzhajózási társ. — 5%	1080. —	1040. —
Kassa-oderbergi vasutl — 5%	856. —	860. —
Magyar h. é. vasutak —	960. —	970. —
Magyar nyugati vasutl —	401. —	405. —
Osztr.-magy. államv. apr. v.	684. —	684.50
Pécs-barcsi vasutl —	415. —	420. —

Sorsjegyek.

Bazilika sorsjegy —	21.50	23. —
— osztrák felülb. —	21.75	22.75
Bécs. nyar. kölc. 1874. év	500. —	510. —
Budavári sorsjegy —	280. —	240. —
Erzsébet szanatórium sorsj.	8. —	9. —
Jósziv sorsjegy —	10. —	12. —
— osztr. felülb. —	10. —	12. —
Magyar vöröskereszt sorsj.	24.50	25.50
— osztr. felülb. —	28. —	30. —
Osztrák vöröskereszt sorsj.	51. —	55. —
Osztrák hitelint. sorsjegy	458. —	463. —
Pályi-sorsjegy —	160. —	200. —

Pénzmekek és váltók.

Arany, magyar v. osztr. vort	11.85	11.49
— " " " kor. —	11.27	11.89
— " " " frt. —	19.08	19.14
— " " " 20 frankos —	19.08	19.14
— " " " 20 márkás —	23.59	23.58
Török aranylira —	117.62 1/2	117.92 1/2
Német b. bankjegy (100 mk.)	95.00	95.00
Francia b. j. (100 frank)	95.50	98.10
Olasz bankj. (100 lira)	95.50	95.50
Papírrel darabkint —	98.80	94.55
Római bankjegy (100 lei)	—	—
Szerb bankj. (100 züst dinár)	240.15	240.55
Váltó London (100 font st.)	117.62 1/2	117.92 1/2
— német bankp. 100 m.	95.50	95.50
— olasz bankp. 100 lira	95.50	95.50
— Páris 100 frankrt —	95.00	96.90

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY. —

Írta: FRED VILLER

48

— Ott járműveket látok, szavamra mondom! Nézzétek csak! A kis sziget mögött!

Elvettem a látcsövet. Tényleg: a fa koronáján felül kiemelkedtek néhány spanyol vitorlásnak karsu vitorlaoszlopai és árboczrudai, míg fölük kissé jobbra két alacsony árbocz aranyozott gombja látszott.

— Mit tegyünk most? Megforduljunk?

Monk kérdőleg nézett Holtra.

— Tizenkét óra előtt nem jutunk ki innen, volt a száraz hangon adott válasz.

A hullám már apadófélben van és nem sokára a zátony teljesen szárazon marad, a kijárási pedig elzárva mindenki és minden számára, aki s ami nem repül. Én tehát azt tanácsolom, vitorlázunk tovább, még pedig úgy, hogy a szigetek mindig közbül maradjanak, s így majd megbeszélhetjük, miként jussunk a közelébe.

— Nem sokat gondoltunk, hogy ebbe az egrőfogóba belejussunk! — kiáltottam én kissé csufondáran — most pedig már azon tanácskozunk, miképp jussunk ki belőle.

— Hát szokatlan dolog, hogy az emberek így cselekednek? felelte Monk filozófikus nyugalommal. Milliő ember teszi ezt minden nap a széles világon — akár kicsiben, akár nagyban, miért volnánk mi ez alól kivétel?

A te mély bölcseséged igen rosszul van itt alkalmazva. Csak gondold meg kérlek, ha ott a hajón levő emberek megpillantanak bennünket — akár Karliskák, akár rablók — minden törekvésük az lesz, hogy rönket mihamarább a másvilágra szállítsanak.

— Ez azonban nem fog olyan könnyen sikerülni nekik.

Holt összetolta a távcsövet és Henriksennek valami utasítást adott.

A Fram megváltoztatta az irányt és a vizen rézsut az északi szárazföld felé vitorlázott.

Midőn a kis sziget alá értünk, a szél már teljesen elállt; a kormányt egészen ki kellett lendíteni, hogy a kuttert a part alá hozzassuk. Ott aztán levettük a vitorlákat és a hajót teljesen bevontattuk a fák alá, amelyeknek ágai kinyultak a vízbe. Két fatörzs között, melyeknek koronája egymásba fonódott, rejtettük el a Framot. Egy fának a kidöntött törzse kikötőhid gyanánt szolgált.

Magunkhoz vettük a revolvereket és a Framot Henriksenre bíztuk.

Henriksen elővette a horgászó zsinórt, hogy estére friss halat készít nekünk vacsorára — amennyiben az itteni halak nem ravaszabbak, mint másutt.

Hogy az ellenség közvetlen közelében vagyunk, ez Henriksenre cseppet sem volt hatással. A hadnagy és a többiek, akik feljebbvalói, majd csak készen lesznek vele, ez öt cseppet sem izgatja.</

Hajón vagy Vasuton

utazóknak miért kell okvetetlenül egy üveg *Diana-sósorszeszt* magukkal vinni?

1. Mert hölgyek, gyermekek, sőt gyakran az uraknál is gyakori az úgynevezett tengeri betegség, mely rendszeren fejtájás, hányinger, szédülés, undorral kezdődik.
2. Mert mindjárt reggel használható szájviznek, fogtisztítónak, fejbördörzsölésnek, hajápolásnak korpa eltüntetéshez.
3. Mert utazás alatt vagy után gyakran fellép a nátha, mely egyszeri felszipantás vagy szaglás után elmúlik.
4. Mert láb, hónalj, kéz vagy lábközötti izzadást azonnal megszüntet és az izzadásból kiáramló kellemetlen büzt azonnal megszünteti.
5. Mert a mosdóvizbe csepegtethetjük belőle, miáltal a mitesszerek eltűnnek, az arczbőr szép tiszta és kellemes illatú lesz.
6. Mert fürdővizbe öntve, az egész test ruganyossá és illatosá válik, izzadásnak sehol nyoma sincs.
7. Mert frissítőleg hat a fejbőr és a homlok bedörzsölése által az egész testre és különösen hűsítőleg hat az egész fejre.
8. Mert a vén csontok kiegyenesednek masszírozás által.

Egy üveg Diana-sósorszesz	Egy üveg Diana-sósorszesz	Egy legnagyobb üveg Diana-sósorszesz
40	1.-	2.-
fillér.	korona.	korona.

Postán szétküldi az egyedüli készítő:

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest, Károly-körút 5. sz.

A bevásárlásnál arra kell vigyázni, hogy a külső sárga burkolatpapíron legyen látható e két szó:

DIANA-sósorszesz.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz
bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalannak minősítendő.
Dr. Preisz Hugó
a. m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője.
A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-út 94. Telefon 77-98.

„MINTA” szálloda
Budapest, Nagymező-utca 62. szám.
Teljesen újonnan berendezve 40 szobával részgyakkal és villanyvilágítással.
Szobák 80 kr.-tól feljebb. A szállodalávéház egész éjjel nyitva. Híres osigányszene. Telefon 815. **Strasser Jakob**, szállodás és kávé.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalón-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 3. sz. ezelőtt Gyár-utca.
Telefon 14-09.

A legelőnyösebb részletfizetésre
**zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedőt**

készpénzbeni áron a legújabb rendszerű

bank hitel

utján kizárólag csakis **Reményi** nagy magyar hangszertelepen.
Prospektus és árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-u. 58. szám.

Telepek minden államba szállítottak.
Keményítő gyárak
Uhländ reform-rendszere szerint burgonya, buza, tengeri, táplóka, ris stb. feldolgozására. Minden más rendszerre feleltető kivételben berendezik.
W. H. UHLAND k. f. sz. LEIPZIG-G.
különleges vállalat keményítő gyárak a szakítására és berendezésére.
Sok újítás! 28012 Tessék árjegyzéket kérni.

Magyar Könyvtár.

Szerkesztő Radó Antal.

Egy-egy szám ára 30 fillér.	516 szám	Minden füzet külön is kapható.

- UJ:**
- 484. Alfred de Musset. Szeszély. — Az ajtó tárva vagy zárva legyen. Fordította Hevesi S.
 - 498—499. Wilde Oszkár. Az eszményi férfi. Színmű 4 felvonásban. Fordította Mihály József.
 - 497. Ady Endre. Sápadt emberek és történetek.
 - 498—499. Wilde O. De Profundis. Ford. Mikes Lajos.
 - 800. Beöthy Zsolt. Költők és hősök.
 - 801. Krúdy Gyula. Hét szilvafa.
 - 802. Wilde O. Aforizmák és ötlepek. Ford. Radó Teréz.
 - 803. Daudet A. Művészasságok. Ford. Elek Arthur.
 - 804—805. Sütro Alfréd. Az aczélikirály. Színmű 4 felvonásban. Ford. Sebestyén Károly.
 - 806. Wilde O. Flórenczi tragédia. Ford. Benedek M.
 - 807—808. Berzeviczy Albert. Gróf Széchenyi István.
 - 809. Gustave Flaubert. Heródiás. Ford. Gábor Andor.
 - 810. Conan Doyle. Sherlock Holmes kalandjai. VI. sorozat. Fordította Komor Gyula.
 - 811—812. Farkas Emőd. Gróf Batthyány Lajos élete.
 - 813. Anatole France. Elbeszélések. Fordította Molnár Ferencz.
 - 814—815. Roberto Bracco. Fantomok. Dráma. Fordította Radó Antal.
 - 816. Hedln Sven. Három év Tibetben. Ford. Haldsz Gyula.

Kiadja
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fial) részvénytársaság
Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám.
Kaphatók minden könyvkereskedésben.

958. sorozat **Bon 028. szám**
Polgár Sándor
a. m. kir. szab. nyert orvos m. u. és közterem Budapest, VII., Erzsébet-körút 50 sz.
köteles ezen utalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 15%-os azaz tizenöt százalékos árkedvezményt adni az eredeti
F. Bergerand fils
párisi különleges órák
részletek gyártmányaihoz. Kimerülő képes árjegyzék díjmentesen zárt levélben küldetik.
Kivágatott az „Egyetértés”-ből. 25705

Hogy lehet a beteg ember ismét egészséges? Új Gyógymód!

A modern orvosi tudomány leghíresebb vívmánya a **Kataphorese** gyógymód!

Rendkívüli gyógyhatása a legsúlyosabb bántalmaknál is oly csodálatra méltóan érvényesül, hogy a biztos eredmények folytán a tiszteletdíj a betegség gyökeres és teljes gyógyulása után fizethető.
E sehol nem létező kedvezményt azon betegek is igénybe vehetik, kik hosszú, éveken át tartó betegségük, vagy azok súlyos következményei miatt a gyógyulásra már minden reményt föladtak. E korszakalkotó gyógymód hazánkban egyedül

Dr. Mitzger

hirneves intézetében
Budapest,
Teréz-körút 44. sz.

nyer alkalmazást. — Hitelesen kimutatható, hogy közel 67 ezer beteg hagyta el teljes gyógyultán az intézetet.
Külön osztályok a férfiak és nők részére; külön gyógytermek az idegbetegségek, önfertőzés utókövetkezményei, elgyengült vagy teljesen elvesztett férfierő, impotentia, hátgerincz-, gyomor- és bélbántalmak, külön vérsiphilis és bármely súlyos utóbajainál, száj-, gége-, torok-, orr-, szem- és fülbajok, külön a húgy-ivarszervi bántalmak, rég krónikus folyás s égési tüneteknél, vizeletzavarok hólyag-, vesebántalmak, aranyérvnél, külön a csu-köszvény- és hűdési állapotok, fejbántalmak és bőrbajok gyógyítására.
Az intézet, mely páratlan gyógy sikerei révén világszerte, mint egyike a legjobbnak van elismerve hazánkban mint speciális szakintézet megközelíthetetlen magasságban áll, sőt a külföldi gyógyhelyeket is messze túlszárnyalja, minnek legfényesebb bizonyítéka, hogy a betegnél minden kockázat már előre ki van zárva, miután bármely régi eredetű gyógyíthatatlannak tartott bántalomnál a tiszteletdíjat teljes felgyógyulása után fizetheti a beteg.
Gyógyítást az intézet csak személyes és szak szerű alapos vizsgálat után fogad el, mely tehát a beteg személyes megjelenését legelőször feltétlenül szükségessé teszi, mert csak a legújabb vizsgálati eszközök segítségével megállapított diagnózis alapján lehetséges céltudatos, egyéni tudományos gyógykezelés és ennek alapján teljes sikertű gyógyeredmény. Prospektust és levelekre felvilágosítást díjtalanul küld az intézet.

Az intézet egész nap nyitva.

Az egész országban mindenütt kapható

A MÜLLER J. L.-féle
Kaliptas
LEGJOBB FOGPEP

felhasználhatatlan, fogszelvényeket fehérsíti és épen tartja.
Nincs benne az illékony és épen tartja.
MÜLLER J. L.
az a legnépszerűbb és legújabb
Bécsi Kaliptas-féle.
Mindenképp kapható.

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé
Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla
csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

INGYEN

dicsőítő és bórmentes kávékat rendelni érdekes tartalom árakkal és használati utasítással ellátott árjegyzékünkkel.

GUMMI HALNÓLYAS 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatja
PESAR, OCLUS, NŐI ÖVSZER 3—5 kor.
Jelölés megjelölés valós angol és francia gyártmányok.

„NAKIRA“ Gyógy. védett író-évszór különlegesség, valós indiai paraguayból felolvas megjelölés, tucatja. — 12 K

MINTAGYŰJTEMÉNY 19 darab legfinomabb órásból — 4 korona.

UTERUS-SPRAY orvosi törv. védve női különlegesség 14 korona.

Universalis-sérvkötők
szállanak, kis gummi nyomólap, a legnagyobb sérv is eltartható. Egyoldala 6-12, kétoldala 10-24 korona.

Műlábak, műkezdek, egyeneslábú fordított lábak, teknők, lámpások, stb. stb.
Narkóttok, gummitartályok stb. Irigátorok, helygépészeti eszközök kaphatók.

Magyar Orvosi Múzeum Budapest
VII., Rákóczi-ut 32.

Fontos elhárító és a veres kerekre ügyeljünk.

15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű öltöny vagy felöltő

Krausz F. és Tsa
url szabómester
Budapest, Rákóczi-ut 69.
Vidéken mintákat mértékváltási utasítással bérmentve. Holnap szabásunkat mintákkal házhoz küldjük.

Csiz
A continensen a legerősebb jó brom gyógyfürdő. A meglepő gyógyeredményekben nevezetes szorop jut az asványvíz nagy radionocitívitásának melyet Lengyel Béla egykori tanár legújabb vizsgálatai lelelték. Megnyitás május 1-én. Számos esőrendű bérház, szana fórum, egyetem, szorop, kavó ház, laza-tenisz, konyhák, kávéházak, vasútiállomás, postahivatalok, hivatalos orvos Dr. Kálós János. Katona tisztok, államhivatalnoknak elő és utó időnyben 60% kedvezmény. Prospektusok szolgálat a fűrdőigazgatóé. Az asványvíz rendelhető használati utasítással a fűrdőigazgatósnál és Békényi L. főfelügyelőnél. — Budapest.

STANDARD
életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon
ALAPÍTTATOTT 1825.
Magyarországi fiók:
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
(Standard palota.)

Évi bevétel 88.000.000 korona
Kiváltási nyereségyrészek . . . 170.000.000 „
Vagyoni 285.000.000 „
Hafálesetek folytán kifizetve . . 600.000.000 „

A „Standard“ kötvényeinek nevezetesebb előnyei

Készségtelen biztonság — Alacsony díjak — Szabad világkötvények érvényben tartása díjmentes elmulasztásánál. — Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási árték. — Megtámadhatatlanság. — Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háború-biztosítás népfelkelők részére.

Ditablázatok kívánatra küldetnek

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétsövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemlés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied
fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szabott gyári árak!

Bászájándéktárgyak minden árban.

Spitzer Miksa utóda
HOLCZER
m. kir. szab. ékezerész.

Nagy raktár:
Gyémánt és brilláns-butonok, gyűrűk, mellétek és más nemeskőárakból.

Saját gyártmány!
Ékszer átalakítások.
Jutányos árak

Budapest, IV., Károly-körut 22. Róser Bazár.
Gyár: VII., Király-utca 15.

Lelkiismeretes kiszolgálás!

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ékszerek, evőeszközök, nászájándékok

részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Arjegyzék 2000 rajza! Ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN
művész

Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 288

Fényképezőgép,
alkalmi vótól laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elszívással, kázzal, alkalmas mindenféle felvételre csak 9 ft. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettákkal, labda-exponálással, EGÉSZEN ÚJ, FÉLÁRON ELADÓ. Egy fényképezőgép 600 objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfegyvert, fényképezőgépet binoklét, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyancsak minden olcsón eladok és újakra becsorélok. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Melyik nemesszívű
üzlettulajdonos vagy bárki tudna alkalmazzani 10 éves ízlésű fiatalembert, ki azért eléggé ügyes és megbízható. Esetleg vidékre is. Jó bándsmód és szerény tisztelet mellett. Cím: Hauer Kálmán. Budapest, IX., Széchenyi-utca 22, földsz. 5. ajtó.

Vigyázzon,
ha meghátt és vásároljon valódi Réthy-féle cukor kát 60 fillérért. 721p

A valódi gyöngy
szilvium kellemes ízére és jóságára felismerhetetlen. — Egy postacsomagban 10 darab 3 koronás szálkájú utóvetél mellett bérmentve Schneider Geza, Paks. 28283

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utca sarkán

ROZSA
SZEGFŰ

Magas törzsű rózsafák
2 éves korával 10 darab 12-16 K. Magas törzsű rózsafák 8 éves korával, csak rövidebb legjobban és újabb legjobban fajták, 20 K. Bokorozás, 2 évesek 10 db 6-8 K. Amerikai dírásszögű, egyenes, egészen virágzó, 6 db 10 K. Császarszögű, folyton virágzó, 10 db 6-10 K. Szakszerű vizsgálat megfogalmazásért utazó díjazásért. Ezért mindenhol bérmentve utóvetél. Képes árjegyzék díjtalanul.

Krausz T.
Kiváló kertészeti
FEKETEHALON, Brassó mellett

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyancsak államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest VI., Rózsa-u. 44. III. 8.

Nem kell
már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, felket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg, Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta anilvántartva. 27665

Fenyőborovicska
(Juntarum) BARTA-féle, 3 liter K 750, 4 liter K 9.— bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Revfűlöpön
a Balatonparton, a Lenke nyaraló két szoba, konyha, veranda, élektamara, pincével, teljes felszereléssel és fürdőkabinhasználatlaltal 350 koronáért a fűrdőidényre kiadandó Tudakozódás a házmesternél. Budapest. V. ker., Molnár-utca 24.

Szepességi csemegék
BARTA-féle veresafonya befőtlet, málna, szamóca, csipkebogyó, gomba- és huskonzerveket, pastétomokat elad a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmege. Kerjen árjegyzéket.

Árverési butor-, szőnyeg-, csillár- raktáramat olcsón elárulatom hikiöltözés miatt. Dob-utca 22. szám Nagy Endre.

Csinos 3 szoba,
konyha, kamra, pincze, kert, szőlő stb. vel ellátott ház, állomáshoz közel kiadó, esetleg örök áron eladó. Értekezni Alberti-irsán a takarékbán lehet.

HERZEMMA
Első magyar azanyiműködő-terme.
BUDAPEST 7200
Deák Ferenc-utca 17.

BUTOROK
káló-, ebédli-, szalonberendezések, továbbá uralcszoba, iroda berendezések és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bérmentésű eladása és vétela.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 268
Kazinczy-utca sark.

Sodronykerítésfonó-gépet küldök 60 koronáért, kész sodronykerítéseket árlap szerint. Resch Bács. 28254

Gyümölcsfa
díszta és rózsaszárjegyzékek ingyen szolgál Weber falkolája Békásmegyeren Budapest mellett.) 27117

Veresafonyabefőt
BARTA-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.— korona FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 86972

Polgári, gimnáziumi.
kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegyet kérek. 27808

Zalogcédulákat,
orilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER ISIDOR, Sip-utca 8. 27133

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 27750

Lakást,
üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilvántartva.

BUTOR
árverésről, finom és egy szerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bérfolelek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzasszőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Gépészeket
cséplés idényre ugyancsak gardatisztereket és az összes gazdasági személyzetet, szakértelmet és józanságáért teljes felelőseget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Nagymező-u. 25. Telefon 94-76.

Kolozsvári jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikertét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen csekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kiemelten válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Lakást,
bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilvántartva.

BELHURUT,
(hásmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszer a BARTA-féle FEKETEAFONYA GYÖGYBÖR. Gyógyszereszek és fűszerekek 1 üveg ára K 1.60, 5 üveget 8.— koronáért bérmentve szállít a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26971

1000 családnak
azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva. 2766-

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, állandó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Aczélsodrony-ágybetétek a legjobb kivitelben kaphatók, fakkerttel 3.50 ft, vaskerttel 5.50 ft és feljebb. Sodronykerítésekért kérjen költségvetést. Heizer és Isa sodronykerítés- és ágybetégyárban. Népszínház-utcz 4-3. sz. 27910

Csemegealma
téli nemes fajlama és óriás díszalma postakosárunk 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házilag főzött barack lekvár 2.40 kor. Kittenő birsalma-sajt 2 kor. Cukorédes mélvíz 1.40 K. kilója Fajboroknak acetolite 1ft 50 koronáért szállítja Szabó XII. Csongrád. 28010

Urasági butor
Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédloket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmírna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.
Nagy és Fia
Állandó nagy lakberendezési kiállítás!
IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.
Fióküzlet nincsen. 26618

Villamos világitás
saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Asztalosok
új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46. 27903 B.

Polgáriskolai
gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítettnek rendes és magántanulók, valamint felnőttek (hölgyek is) kik tanulmányaitak félbeszakították legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárok vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. L. 3. 27997

30 korona
finom szövettel dívtatos férfilöltöny vagy felöltő mérték után remek szabás és finom kivitelben „Haza verseny szabóság” Budapest, VII., Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Vidékre minták bérmentve.

SANTAL MIDY
Ártalmatlan és teljesen tiszta ALAPOSAN ÉS GYORSAN GYÓGYITJA (Kopálva és befecskendezés nélkül) a heveny vagy idült kifolyást.
Minden tokoska a MIDY nevű üvegtel.
PARIS, 8, rue Violenne.
Főraktár: Torok József Budapest, Király-utca, 12. és Andrassy-ut 26. és Magyarország jelentősebb gyógyszerárjában.

20,000 rózsza
magas törzsű kapható. Árjegyzék bérmentve Novák János rózsatelepen Székelyhid.

30 forint. Varrógépek
egy új valódi csádi Singer varrógép árszékronyvet 5 évi jótállással csakis SINGER A. mügépésznel Budapest, főutlet Akácia-utca 55. Mindenemü varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Tülevölűek
szállításának legjobb ideje megkezdődött. Lucz, jegynye, erdei, fekete és nemes fenyő:
1 drb 100 db 10-20 cm. magas K.—20 12.50
20-50 „ „ „—80 22.—
50-100 „ „ „—70 55.—
150-200 „ „ „—1.80 100.—
200-300 „ „ „—1.80 115.—
300-400 „ „ „—2.—155.—
Exotikus (külföldi) tülevölűek 70 legszébb fajtában, melynek színe a legzöldebb kékből, aranyára és ezüstébe között váltakozik, továbbá különösen szép Thuyák és Cyprusok, ara darabonként 1 K-tól feljebb, 100 drbból álló külföldi tülevölű gyűjtemény 50-300 cm. magaságban K 100.—, 50 drbból álló K 55.—, 25 drbból álló K 30.—, 15.000.000 erdei csemete, lucz, erdei- és fekete fenyő, 1, 2 és 3 éves magonc 1000 darabonként 2-8 koronáig. Fekete-fenyő 1 és 2 éves magonc 1000 drb 3-6 koronáig. Kocsányostölgy 1, 2 és 3 éves magonc 1000 drb 6-15 K-ig. Képes árjegyzék kívánatra ingyen. Gróf Baththyány Zsigmond uradalmi intézőség, Csendliak u. b. Ferenclak, Vasmeleg

Polgári árak!
Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
Vidékre minták küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János
angol ural szabóterme
BUDAPEST,
Andrassy-ut 56. I. em.
Állandó választék a legdivatosabb angol és bel- földi szövetekből.

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat
és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok.
Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett).
Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pilander vagy masfajta háló, ebédli, uralcszoba és szalonbutorokban. Réshálószobák, bérmentésű-rák és kárpitosításokban Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyekben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-luz. 26307